

Dunántúli napló

XXXVI. évfolyam, 150. szám
1979. június 3., vasárnap
Ara: 1,60 Ft

Az MSZMP Baranya megyei Bizottságának lapja

Teljes egyetértés

A magyar-szovjet tárgyalások befejeződtek; a közös közlemény mondatai összefoglalják a megbeszélések lényegét. A teljes egyetértés, a kérdések azonos vizsgálata az alap — aztán, ha valaki megkísérli a szovjet-magyar párt- és állami tárgyalások témáit fontossági sorrendbe rakni, bizonyosan az első tárgykörök között említi majd azt a megállapítást, hogy a két párt „tisztellel tekint a társadalom forradalmi átalakításáról, a szocializmus és a kommunizmus építéséről szóló, Marx, Engels, Lenin tanításait továbbfejlesztő testvérpártok alkotó útjéhez” — azaz alapvető fontosságúnak mondja a testvérpártok internacionalista szolidaritásának állandó növelését.

A legmagasabb szintű megbeszélések valóban az egész világon megszólaló visszhangjában volt egy elem, amelyre érdemes külön is felfigyelni. Baráti országok sajtója csak úgy, mint a nyugati tudósítók, szónoki fordulatnál, udvariasságnál jóval többnek tekintették, hogy a vendég, Leonid Brezsnyev, jónéhányszor utalt Budapest politikai szerepére. Valóban: aki ma napjaink történelmének eseményeit kísérel meg összefoglalni, irányzatait próbálja elemezni, szükség szerint korszakváltó jelentőségű tettek értékeli azeurópai biztonsági értekezlet záradékát. S ehhez szorosan odatartozik, hogy ennek előzménye a szocialista közösség országainak emlékeztető budapesti felhívása volt. De Leonid Brezsnyev Budapestet említette, mint a hónap felé vezető út lényeges állomását akkor is, amikor a szocialista külügyminiszterek minapi felhívását idézte.

Most, néhány nappal ezelőtt a katonai enyhülés megvalósítására, a hidegháború maradványainak végső eltakarítására hívták fel újra a mi fővárosunkból a Varsói Szerződés külügyminiszterei — s ahogy Leonid Brezsnyev megjegyezte, nem más leszerelessé kezdeményezések, tárgyalások, meglevő fórumok helyettesítésére, hanem éppen azok elevebbé tételére javasolja az új budapesti kezdeményezés az új összeurópai értekezletet.

„A Bécs előtti állomás” — jegyezte meg szellemesen az időbeli és a földrajzi fogalomra egyaránt gondolva az egyik nyugati rádiókommentátor a magyar fővárosban lezajlott fontos politikai tárgyalásokról. Valóban így van. Mindazok a megnyilvánulások — Kádár János beszédei, más magyar felszólalások —, amelyek a Brezsnyev-látogatás napjaiban elhangzottak magyar földön, nemcsak a szovjet politika általános béke-szándékait hangsúlyozták. Mindentűz szó esett a hónapközépen sorakerülő szovjet-amerikai csúcstalálkozóról, a hadászati támadó fegyverek korlátozásáról kidolgozott újabb, immár második szovjet-amerikai megállapodás aláírásáról. S amikor Leonid Brezsnyev azt mondta, hogy a szovjet fél kész aktív, konstruktív párbeszédre a világpolitikai tárgykörök mindegyikében, nagyon is konkrét, nagyon is időszerű kérdésekre gondolt.

Eppen a szocialista országok pozitív kezdeményezéseinek sora mutatja meg a le-

hetséges utat: a tárgyalásokkal, a megállapodási készségekkel a megállapodás reális lehetőségével való összeegyeztetésével.

Ha Budapest „a Bécs előtti állomás”, nekünk, magyaroknak külön is jó okunk van örömmel és elégedetten összegezni az elmúlt hét magyar-szovjet csúcstalálkozóinak eredményeit. Utalhatunk itt mindenekelőtt arra, amit Kádár János úgy fejezett ki, hogy újra hangoztatva elveink, céljaink, érdekeink közösségét, a teljes nézetazonosságot, a forradalmi hagyományok folyamatosságában, történelmi perspektívában ábrázolta a testvéri szovjet-magyar viszonyt. S idézhetjük Leonid Brezsnyev megállapítását arról, hogy egy-egy ország „megismételhetetlen vonásai”, sajátosságai figyelembevétele nélkül lehetetlen egészséges együttműködést kialakítani, kölcsönös megelégedéssel rendezni ezt vagy azt a problémát.” Alighanem a Brezsnyev-látogatás talán leglényegesebb két mondataként kell megjegyeznünk a diszvacsora pohárköszöntőjében mondottakat: „A szovjet-magyar együttműködés normájává vált, hogy figyelemmel, a szó szoros értelmében jó szándékkal kezeljük egymás sajátosságait. Sőt, mi több, barátaink érdekeit és gondjait mindannyian a magunknak érezzük és sajátjainkként figyelünk azokra.”

Természetes dolog, hogy a magyar politika a szovjet párt- és kormányküldöttség látogatásának alkalmát is felhasználja arra, hogy kifejezze, milyen elsőrendű jelentőséget tulajdonít a Moszkvához fűződő testvéri szövetségnek, annak a kipróbált, mindig eredményes együttműködésnek, amely gondos egyeztetés, a közös és kölcsönös érdekek figyelembevétele közepette jellemzi a szocialista közösség országainak fellépését a nemzetközi szinten.

Nyílt szó, világos beszéd szövege a hazai holnapról is az elmúlt napokban. Amikor Kádár János rádió- és televízióbeszédében az elért hatalmas eredmények mellett az előttünk álló útszakasz felé, nehezebb, bonyolultabb feladatairól beszélt. Olyan kérdésekre utalt, amelyekből a mindennapi munka, a gazdasági építés hétköznapi mind gyakrabban tesz fel. A politikai témák mellett átfogó véleménycsere zajlott Budapesten a magyar-szovjet társadalmi együttműködés fő irányiról.

A változó világ új jelenségei, új problémái, új és bator megközelítéseket, feleleteket követelnek. Szilárd és egyértelmű ideológiai megalapozás kell ezekhez a feleletekhez, és ezért is utal a közlemény a magyar-szovjet ideológiai együttműködés fontosságára. Hogy a nem könnyű feladatokkal megbirkózzunk, a legnehezebb kérdésekre is megadhasuk a kor és a szocialista eszmék által megkövetelt legjobbat választ, a szocialista közösség egységének, együttműködésének erősítését kell szolgálni. Ennek mindenekelőtt a magyar-szovjet viszony szilárdságának volt világos, részletes kifejezése a szovjet párt- és kormányküldöttség eredményes magyarországi látogatása.

Összehívták az országgyűlést

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Alkotmány 22. paragrafusának 2. bekezdése alapján az országgyűlést 1979. június 14-én, csütörtök délelőtt 11 órára összehívta.

A kormány javasolja, hogy az országgyűlés tüzze az ülésnapirendjére a Magyar Népköztársaság 1978. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló jelentést, valamint az állami pénzügyekről szóló törvényjavaslatot.

KÖZÖS NYILATKOZAT

a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Szovjetunió Kommunista Pártja, a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége testvéri barátságának és sokoldalú együttműködésének továbbfejlesztéséről

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának és a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége elnökeinek, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának és Minisztertanácsának meghívására hivatalos, baráti látogatást tett a Magyar Népköztársaságban a Szovjet Szocialista Köztársaságok Kommunista Pártja Központi Bizottsága főtitkárának, a Szövetségének párt- és kormányküldöttsége.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának tagja, az SZKP KB titkára, K. V. Rusakov, az SZKP KB titkára, I. V. Arhipov, az SZKP KB tagja, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese, V. F. Dobrik, az SZKP KB tagja, Ukrajna Kommunista Pártja Lvovi Területi Bizottságának első titkára, V. J. Pavlov, az SZKP KB tagja, a Szovjetunió magyarországi nagykövete, valamint L. M. Zamjatin, az SZKP KB tagja, az SZKP KB osztagvezetője, A. I. Blatov, az SZKP Központi Revíziós Bizottságának tagja, az SZKP KB főtitkárának tanácsadóját, G. A. Kiszelyov, az SZKP KB osztagvezető-helyettese, Ny. V. Sisin, az SZKP KB konzultációs csoportjának vezetője, V. G. Makarov, a Szovjetunió külügyminiszterének főtanácsadóját.

A tárgyalások résztvevői megvitatták a magyar-szovjet kapcsolatokat továbbfejlesztésének fő irányait, vélemények cseréltek a békeért és a nemzetközi enyhülésért folytatott harc, valamint a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom időszerű kérdéseiről. A magyar kommunisták és a dolgozó magyar nép nagyra értékeli a szovjet népek az SZKP XXV. kongresszusa határozatainak valóra váltásában elért nagyszerű eredményeit. A magyar fél elismeréssel szövegezt arról, hogy a szovjet nép lenini kommunista pártja vezetésével korszakalkotó eredményeket ért el a kommunista társadalom építésében. A Szovjetunió tapasztalatait az új társadalmi rendszer létrehozásában elvi jelentőségűek az egyetemes társadalmi haladás számára. Hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió kiemelkedő szerepet játszik a világban a megőrzésében, a népek harcában a társadalmi haladásért és a nemzeti függetlenségért. A Szovjetunió és az SZKP következetes internacionalista politikát folytat, amely korunk forradalmi erői — a szocialista közösség, a nemzetközi kommunista és mun-

— Szovjet részről: L. I. Brezsnyev, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára, Pusjaja Frigyes, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Magyar Népköztársaság moszkvai nagykövete, valamint Berecz János, az MSZMP KB külügyi osztályának vezetője, Fodor László, Varga István, az MSZMP KB osztagvezető-helyettesei és Roska István külügyminiszter-helyettesei.

— Szovjet részről: L. I. Brezsnyev, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára, Pusjaja Frigyes, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Magyar Népköztársaság moszkvai nagykövete, valamint Berecz János, az MSZMP KB külügyi osztályának vezetője, Fodor László, Varga István, az MSZMP KB osztagvezető-helyettesei és Roska István külügyminiszter-helyettesei.

Ünnepi könyvhét

Bernics Ferenc, a Baranya megyei Tanács művelődésügyi osztály-vezetője megnyitja az ünnepi könyvhétet. (Tudósítás a 2. oldalon)

kásmozgalom, a nemzeti felszabadító mozgalom — egységének erősítésére irányul. A magyar nép nagy megtiszteltetésnek tartja, hogy barátjának és szövetségének tudhatja a Szovjetuniót és bizonyíthat cselekvő szolidaritására, elvtársi segítségére.

A szovjet kommunisták, a szovjet nép őszintén örül a magyar dolgozók jelentős sikereinek, amelyeket az MSZMP XI. kongresszusán kijelölt nagy feladatok valóra váltásában elérték. A szovjet küldöttség nagy érdeklődést tanúsított az MSZMP alkotó tevékenysége iránt, amellyel kidolgozza a fejlett szocialista társadalom építésének, a munkásosztály, a szövetkezeti parasztság és az értelmiség szövetsége erősítésének, a párt és a nép kapcsolatai elmélyítésének, a szocialista demokrácia továbbfejlesztésének feladatait. Megelégedéssel szövegezt a Magyar Népköztársaság és az MSZMP hozzájárulásáról az európai és a világban megőrzéséhez, a szocialista közösség erősítéséhez, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom összeforrottságának megszilárdításához, a népek nemzeti és társadalmi felszabadító harcához. A szovjetunió Kommunista Pártja, a szovjet nép nagyra értékeli a magyar kommunisták, a magyar dolgozóknak a Szovjetunióhoz fűződő internacionalista, elvtársi és testvéri viszonyát.

I.

A felek áttekintették a Magyar Népköztársaság párt- és kormányküldöttségének a Szovjetunióban tett 1974. évi látogatása alkalmából kötött, majd az ezt követő legfelsőbb szintű találkozókon továbbfejlesztett és konkretizált elvi megállapodások valóra váltásának menetét. Megelégedéssel állapították meg, hogy a

magyar-szovjet kapcsolatok eredményesen és dinamikus fejlődnek, teljes összhangban a Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió 1967-ben aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződésével, az MSZMP XI. kongresszusa és az SZKP XXV. kongresszusa határozataival.

A felek megállapították: Magyarország és a Szovjetunió testvéri barátságának szilárd alapja a társadalmi rend közössége, a magyar és a szovjet nép alapvető érdekeinek egysége, a marxizmus-leninizmus és a szocialista internacionalizmus elveivel való hűség. Az élet meggyőzően igazolja a magyar-szovjet szövetség hatékonyságát, mely biztosítja a két ország érdekeinek védelmét, s jól szolgálja a szocialista közösség összeforrottságának és nemzetközi befolyásának erősítését, Európa és az egész világ békéjének és biztonságának megszilárdítását.

A Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió, a magyar és a szovjet nép barátsága és együttműködése fejlődésnek indult az MSZMP és az SZKP testvéri összeforrottsága. A rendszeres legmagasabb szintű találkozók, az állandó munkakapcsolat, a széles körű véleménycsere gazdagítja a két párt tevékenységét, lehetővé teszi az előttük álló feladatok legkedvezőbb megoldását. Az MSZMP és az SZKP — a viszonyukra jellemző mély kölcsönös tiszteltet, az őszinteség és a teljes bizalom szellemében — minden módon és minden szinten hozzájárul a pártkapcsolatok további szélesítéséhez, a Magyar Népköztársaság országgyűlése és a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa, a két ország kormány, állami és társadalmi szervezetei kapcsolatainak és együttműködésének bővítéséhez.

(Folytatás a 2. oldalon)

Jelentősen kiszélesedett Magyarország és az NDK kapcsolata

Nagy fellendülés Magyarországon

Hasznosítsuk az együttműködés jó feltételeit!

Jó és helyes az MSZMP nemzetiségi politikája

Beszélgetés Gerhard Reinert elvtárral, a Német Demokratikus Köztársaság nagykövetével

Gerhard Reinert, az NDK rendkívüli és meghatalmazott nagykövete négy és fél-évi magyarországi szolgálat után a napokban visszatér hazájába. A nagykövetet búcsúlatogatáson fogadta Pécsen dr. Nagy József, a Központi Bizottság tagja, a megyei pártbizottság első titkára és dr. Földvári János, a megyei tanács általános elnökhelyettese. Baranyai látogatása során Gerhard Reinert interjút adott a Dunántúli Naplónak.

Nagyfokú nyíltság

— Reinert elvtárs, az ön babarci látogatása során dr. Nagy József, a megyei pártbizottság első titkára azt mondotta: „Ön igen sokat tett Magyarország és az NDK népei közötti barátságért.” Mit tart ön a legnagyobb eredménynek, amit magyarországi tartózkodása idején elért?

— Természetesen örülök dr. Nagy József elvtárs elismerő szavainak, amelyeket tevékenységéről itt mondott. Valóban úgy van, hogy épp az utóbbi négy-öt évben minden vonatkozásban jelentősen kiszélesedett a Magyar Népköztársaság és az NDK kapcsolata. Ennek igen meggyőző megnyilvánulása volt a barátsági szerződés megkötése 1977 márciusában. És természetesen mint nagykövetnek az az ember feladata, megítéssel kötelessége, hogy ebben közvetlenül részt vegyen. Nincs is tulajdonképpen szebb dolog, mint testvérország nagykövete lenni egy szocialista országban.

A nagykövet természetesen csak akkor tud jó munkát végezni, eredményeket felmutatni, ha a kapcsolatok mint az MSZMP és az NSZEP között ilyen jók, ha igazi szilárd harci szövetség létezik, amely szervesen beépül az SZKP-hez, a Szovjetunióhoz fűződő jó kapcsolatokba. Csak akkor tud jó munkát végezni a nagykövet, ha helyesen hajtja végre pártja politikáját. Az én törekvésem ez volt. Azt mondhatom, ehhez minden feltétel megvolt és megvan. Itt ezek mellett a jelentős dokumentumok mellett, mint a barátsági szerződés, mint a szoros kapcsolat a két párt között, mint az NDK és Magyarország megyei közötti nagyon jó kapcsolatok — esetenként Schwerin és Baranya — a magyar elvtársaknál — vezető elvtársaknál, a legkülönbözőbb szervek munkatársainál — mindig meglévő nagyfokú nyíltságot, igen nagy készséget értem, hogy az együttműködést állandóan javítsuk és közösen gondoljuk át, hogyan lehetne még jobban hozzájárulni ahhoz, hogy népeinket közelebb hozzuk egymáshoz közös munkájukban, közös harcukban, még nagyobb egyetértést teremtsünk közöttük.

Nagy hatással volt rám

— Nagykövet elvtársat többször üdvözölhettük vendégünként Baranyában. Mi volt az a sajátosság, ami érdeklődését Baranyára irányította?

— A sajátos tulajdonképpen két dologban van. Egyrészt az a tény, hogy Baranya azok-

hoz a megyékhez tartozik, amelyek kiemelkedő szerepet játszanak a Magyar Népköztársaság összefejlődésében, akár a gazdaság, akár a művelődéspolitikai területét nézzük, s nem utolsósorban az a tény, hogy éppen ebben a megyében nagyszámú német nemzetiségű él.

Ismerem az MSZMP nemzetiségi politikáját, nagyon nagyra értékelem. Az a tény, hogy a német nemzetiség tagjai itt egészen és teljesen egyenrangúnak érzik magukat, hogy nagyon jó teljesítményeket — mint a többi magyar állampolgár is — nyújtanak, azt hiszem, ez bizonyítja arra, milyen jó és helyes az MSZMP és a Magyar Népköztársaság kormányának nemzetiségi politikája.

Több baranyai látogatásom során alkalmam volt termelőszövetkezeteket megtekinteni, üzemeket felkeresni, ahol nem mindig csak, de mégis nagy számban német nemzetiségűek dolgoztak, és én örültem, amikor láttam, hogyan érzik magukat, örültem, hogy támogatónak segíthetnek könyvek, irodalom, hangszerek rendelkezésre bocsátásával, akár a német nemzeti kulturális örökséget, akár a szocialista NDK jelenkori irodalmát, vagy a zene területén a jelenkori alkotásokat képviselték is azok.

— Ön megismerte Baranya németajkú lakosságának kulturális kincseit. Milyennek értékeli ezt a kultúrát?

— Rám mindig nagy hatással volt éppen itt, Baranya megyében az, milyen szeretettel ápolják a német nemzetiség kulturális örökségét. Nagy benyomást tett rám, milyen lehetőségeket nyújtanak a német nemzetiségűeknek a német nyelv megtanulásában, a nyelvi ismeretek tökéletesítésében, a továbbképzésben kulturális területen, s más tudományágakban is. Ez nagy hatással volt rám, ez nagyon tettszett nekem, s ezt, azt hiszem, nagyon jól csinálják.

Gazdagabbak az emberek

— Ha más országba megy az ember, egy bizonyos elképzeléssel indul útnak, amely az iskolás évekig nyúlik vissza. Ön most néhány évig Magyarországon dolgozott. Milyen összképpel tér vissza hazájába?

— Nagyon pozitív benyomásokkal megyek vissza hazám. Azt hiszem, éppen az utóbbi négy évben nagyon nagy fellendülés történt Magyarországon — akár a gazdasági, akár a kulturális terület tekintetében, vagy legyenek azok olyan dolgok, mint a városépítés, a lakásépítés — amely nagy szerepet kap Magyarországon, s amit mindennél látni lehet.

Érezni és látni lehet, valóban megállapítható, hogy az emberek maguk gazdagabbak lettek. Gazdagabbak, nemcsak abban a vonatkozásban, hogy többet keresnek, hogy jobban élnek, hanem gazdagabbak lettek kulturális ismeretekben és kulturális színvonalukban. Ez nagy hatással volt rám. Talán itt mondhatom megint, hogy Baranyában, Pécsen, amely községet a kultúra ápolásában, amely ismert a kulturális tevékenység sok problémájának alkotó megközelítésében, a sajátos és megtaláltam. Olyan fogalmak, mint Pécsi Balett, amelyet magam is ismételten láttam, természetesen valóban benyomást keltő tanúi ennek a nagy fejlődésnek. És én ezekkel a benyomásokkal indulok haza.

Sok sikert!

— Reinert elvtárs, önnek sok barátja van nálunk. A búcsúszó az övé.

— Nagyon sok barátot szereztem itt, Magyarországon, új barátokat. Azt kell mondanom, nagyon boldog vagyok ezért. Kívánom, minden barátomnak, hogy sok sikerük legyen a munkájukban, hisz újból és újból nagyon felelősségteljes feladatok azok, amelyek előttük állnak. Kívánom nekik, hogy munkájuk eredményében sok örömet találjanak saját maguk és családjuk számára.

Kifizetődik

— Milyen további lehetőségeket lát nagykövet elvtárs országaink kapcsolatának fejlődésében, mit javasolna utódjának és a Dunántúli Napló olvasóinak?

— Utódomnak elmondanám, s ezt meg is fogom tenni: nagyon nagy jelentőségű, hogy az együttműködés már ma

meglévő jó feltételeit minden területen tovább hasznosítsuk, tovább fejlesszük népeink közéletét, még szilárdabb kapcsolatunk érdekében a szocialista államok közösségének keretében.

Tudom, hogy a következő évek ismét jelentős eredményeket hoznak a Magyar Népköztársaság fejlődésében. Abból indulok ki, hogy jövőre lesz az MSZMP XII. kongresszusa, amely bizonyosan új szakaszt nyit. Új szakaszt a kulturális, politikai, gazdasági terület egész fejlődésében. A kongresszus bizonyosan hozzá fog járulni ahhoz, hogy Magyarország még szebb lesz, hogy az élet az emberek számára még kellemesebb lesz, ahhoz, ami tulajdonképpen értelme és célja a szocializmusnak.

Olvasóinknak azt mondanám, a maguk részéről is valóban hasznosítsák mindazokat a lehetőségeket, amelyeket az MSZMP politikája nyújt nekik. Használjanak minden lehetőséget, amely az NDK népe iránti barátság elmélyüléséből adódik beiktatva ténylegesen az államok egész közössége népeinek barátságába. Mert kifizetődik újból és újból új elgondolásokkal alkotni arra, hogyan lehet nemcsak jobban dolgozni, kifizetődik az is, ha újból és újból új elgondolásokkal alkotunk arról, hogyan lehet népeink között még tovább kiépíteni a kapcsolatokat és ezzel még tovább gazdagítani, mert hiszen az a jó és pozitív, hogy a kölcsönös, részben szinte személyi kapcsolatok mindig hozzájárulnak ehhez, hogy az életet, a gondolkodást gazdagítsák az új barátságok, az új ismeretek révén, a szocializmus építése, a szocialista társadalom fejlődése során adódó feladatok közös megoldásával.

Sok sikert!

— Reinert elvtárs, önnek sok barátja van nálunk. A búcsúszó az övé.

— Nagyon sok barátot szereztem itt, Magyarországon, új barátokat. Azt kell mondanom, nagyon boldog vagyok ezért. Kívánom, minden barátomnak, hogy sok sikerük legyen a munkájukban, hisz újból és újból nagyon felelősségteljes feladatok azok, amelyek előttük állnak. Kívánom nekik, hogy munkájuk eredményében sok örömet találjanak saját maguk és családjuk számára.

Báling József

Megkezdődött a nemzetközi gyermekév budapesti fóruma

Öt világrész képviselőinek részvételével szombaton megkezdte munkáját a nemzetközi gyermekév budapesti fóruma. A Parlament kongresszusi termében megnyitott tanácskozáson, amelynek kezdeményezője és rendezője a Magyar Népköztársaság kormánya, a gyermekek boldogabb és biztonságosabb jövőjét szolgáló nemzetközi együttműködésről, s ennek tennivalóiról váltak szót. A nagy jelentőségű eseményre elküldte delegátusait az Egyesült Nemzetek Szervezete, az ENSZ számos szakosított szervezete, valamint több mint 70 ország kormánya.

A nemzetközi fórum szombati megnyitójának díszelnökségében foglalt helyet Estefania Aldaba Lim asszony, az ENSZ főtítkárhelyettese, az ENSZ gyermekévi különmegbízottja, Amadou-Mahtar M'bow, az UNESCO főigazgatója, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete több más tisztségviselője. Hazánk képviselőit a díszelnökség tagja volt Aczél

György, a Miniszttertanács elnökhelyettese, a nemzetközi gyermekév magyar nemzeti bizottságának elnöke, Péter János, az országgyűlés alelnöke, Pujá Frigyes külügyminiszter, Markója Imre igazságügy-miniszter, Polinszky Károly oktatási miniszter, Szépvölgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnöke, Zsögön Éva egészségügyi államtitkár.

A tanácskozást Szentágothai János, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, a nemzetközi fórum díszelnökségének elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a résztvevőket, a legkülönbözőbb országokat és szervezeteket képviselő delegátusokat, politikusokat és más személyiségeket, a budapesti diplomáciai képviselők több vezetőjét és tagját, majd bejelentette: Losonczy Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, a fórum védnöke üzenetet intézett a nemzetközi gyermekév e rangos eseményéhez.

Az üzenetet Nádor György, az Állami Ifjúsági Bizottság titkára olvasta fel.

Losonczy Pál és Kurt Waldheim üzenete a tanácskozáshoz

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, valamint a magam nevében szívélves üdvözlétemet küldöm a nemzetközi gyermekév budapesti nemzetközi fóruma valamennyi résztvevőjének, a gyermekek sorsáért, jövőjéért egyetemes felelősséget érző kormányok, nemzetek és nemzetközi szervezetek itt jelenlévő igen tisztelt képviselőinek.

Nagy megtiszteltetésnek érzem, hogy fővárosunkban kerülhetett megrendezésre e nemzetközi fórum, a gyermekek jogairól foglalkozó tanácskozás.

A Magyar Népköztársaság — híven társadalmi rendünk humanizmusához — magáévá tette az Egyesült Nemzetek Szervezete határozatát, felhívását a nemzetközi gyermekévről. Az 1979-es esztendő nemcsak céljainak valóra váltása érdekében az egész magyar társadalom legjobb tudása és akarata szerint munkálkodik.

Hazánkban a legfontosabb feladatok között szerepel a gyermekek életkörülményeinek javítása, testi és szellemi fejlődésének mind magasabb színvonalú biztosítása. Az egész társadalom, minden szülő érdeke és kötelessége, hogy gyermekeinknek, növekvő lehetőségeinkkel arányosan, még többet, még értékesebbet adjunk.

A gyermekév nemes ösztönzéseit is felhasználjuk arra, hogy tovább javítsuk a gyermekek testi, lelki és szellemi nevelésének, egészségügyi ellátásának feltételeit. Ennek érdekében erősítjük a társadalmi összefogást, ápoljuk az okos gyermekszerepet, olyan emberekké neveljük az

ifjú generáció tagjait, akik cselekvő felelősséget éreznek hazájuk, s az egész világ jelené és jövője iránt.

Az emberiség előrehaladásának legfőbb biztosítéka a béke, a fegyverkezési hajszák megfékezése, a leszerelés, a nemzetközi enyhülés elmélyítése. Mindenekelőtt ettől függ a jövő generációjának, a gyermekeknek a boldogsága, örömei élete is. A Magyar Népköztársaság — együttműködve a szocialista és más békeszerető országokkal, demokratikus és haladó erőkkel — mindent megtesz, hogy hozzájáruljon a béke megőrzéséhez, a nemzetközi együttműködés erősítéséhez.

Meggyőződésem, hogy a tanácskozás elmélyítheti e felelősséget, hozzájárulhat a világ gyermekei helyzetének jobb megismeréséhez, a nemzetközi megértéshez, és elősegítheti a közös cselekvés ügyét.

Kívánom, hogy a gyermekek boldogabb és biztonságosabb jövője érdekében folyó tanácskozásuk eredményes munkát végezzen: segítse elő a gyermekek jogainak érvényesülését a világ minden országában, járuljon hozzá az ENSZ által meghirdetett nemzetközi gyermekév magasabb céljainak megvalósításához.

Kívánok a fórum munkájához sok sikert, minden résztvevőjének eredményekben gazdag tevékenységet, hogy a gyermekek boldogabbak legyenek mindenütt a világon! Ezt követően Estefania Aldaba Lim asszony Kurt Waldheimnek, az Egyesült Nemzetek Szervezete főtítkárnak üzenetét tolmácsolta a fórum résztvevőinek.

Aczél György ünnepi beszéde

Aczél György, a Magyar Népköztársaság kormánya és a Nemzetközi Gyermekév Magyar Nemzeti Bizottsága nevében köszöntötte a budapesti nemzetközi fórum résztvevőit. Örömmel szölt arról, hogy kormányunk kezdeményezésére az Egyesült Nemzetek Szervezetének és szakosított szervezeteinek, valamint a résztvevő országok kormányainak támogatásával hazánk fővárosa adhat otthont a tanácskozásnak.

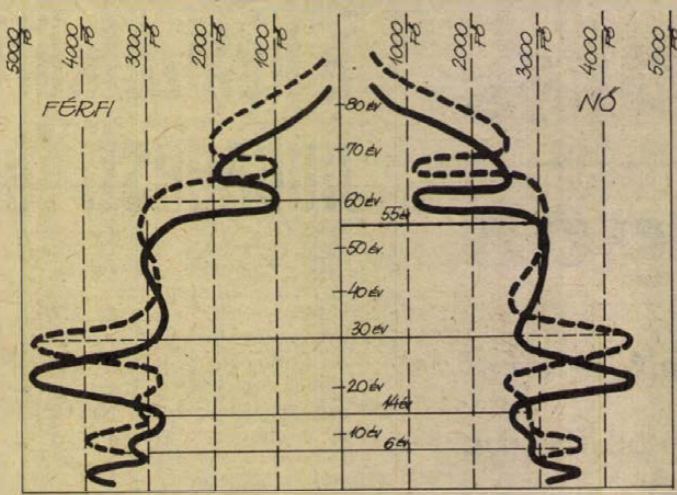
A történelemben a küzdelem a gyermekekért, helyzetük megjavításáért és jogaik érvényesítéséért mindig egy-

beesett a haladás ügyével — hangsúlyozta a Miniszttertanács elnökhelyettese. Ezért kiemelkedő eseményként tartjuk számon az ENSZ-nek a gyermekek jogairól szóló 1959-es nyilatkozatát, amely a világ haladó közvéleményével egyetértésben állapította meg: a gyermekeknek — egészséges fejlődésük érdekében — a világon mindenütt megkülönböztetett gondoskodásra és figyelemre van szükségük. Tudjuk azonban azt is, hogy az emberiség e téren máig is sokkal adósa a gyermekeknek.

(Folytatás a 13. oldalon)

Beszél a múltból, sejteti a jövőt

A baranyai korfa

Baranya megye kortája 1978. január 1-én. A szaggatott vonal az 1985-ös feltételezett állapotot jelenti.

Csökkenő számú munkaképes-korú

Mi is az a korfa? Egy különleges, ágas-bogas fa, ami egy meghatározott terület — város, megye, országrész, egy egész ország — lakosságának életkor szerinti megoszlását ábrázolja. Sok mindent le lehet olvasni róla, a hozzáértő érdekes következtetésekre juthat akár a korfa felállításának idejét akár egy későbbi időszakot illetően.

Most a baranyai korfáról lesz szó, erről a lombjaival a földre boruló különleges fenyőről, amelyen ott alul nagyranőtt ágak nyúlnak ki, főntebb mintha kivágtak volna ágakat.

A mai 58—63 évesek korosztálya a megnyirbált ág, az 1915—20 között születettek, akik ifjúkoruk virágában éltek meg a háborút, megtizedeltetve általa. Legkevesebben közülük is az 59—60—61 évesek vannak, ezt a három évfolyamot pusztította leginkább a háború.

És a nagy, erős ág? A mostani 20—24 évesek úgy vonulnak végig a korfán, mint a „Ratkókorszak” gyerekei. Alatta egy nagy betüremkedés — megint ágak hiányoznak — az AB-típusú feloldását követő születéscsökkenést jelzi. És megint egy — igaz, a megelőzőnél jóval szerényebb — csúcs. Érződnek már a népesedéspolitikai intézkedések hatásai, de sokkal inkább — tessék figyelni az egyezéseket! — a „Ratkó-gyerekek” szülőképes korba lépése jelentkezik. Csak hogy azt is látjuk: az a generáció még nem reprodukálta önmagát, tőlük még várjuk a gyerekeket.

Ez a baranyai korfa egyébként az 1978. január 1-i állapotot tükrözi, s a hatodik ötéves terv előkészítésének fontos alapeleme.

434 306 főt hoz össze a korfa, baloldalt 211 611 férfit, jobboldalt 222 695 nőt. A baranyai nők 11 084 fős abszolút többséggel rendelkeznek. 60 év felett vitathatatlan a többségük —

a férfiak körében nagyobb a halandóság. A 60 év körülieket egyformán tizedelte a háború, legalacsonyabb létszám a férfiaknál 1000, a nőknél 1100 fő. 35—60 év között ismét nő-többség van, majd a férfi-népesség gyarapodása lép előtérbe. Lehet, hogy ebben annak is szerepe van, hogy erre a 35 évnyi férfialakosságra csak a béke tartott igényt? A him- és nőnem közti egyensúly a legutóbbi években kezd kialakulni.

Persze a korfa még sok érdekességet tud mesélni, de amit mesél — és ezt sem árt tudni — az nagyjából az egész országra érvényes. A baranyai korfa érdekes módon kisebb eltérésekkel megegyezik az országos korfa jellemzőivel. A magyar korfa pedig sok tekintetben hasonló a többi európai országokéhoz. Nem véletlenül, hiszen hazánk népét az elmúlt évtizedekben ugyanazok a hatások érték, mint a többi európai népeket.

Mit mond a korfa a közeljövőre nézve?

Például azt, hogy a születések száma — a görbe mostani futásából következtetve — csökkenni fog. Ezt magyarázza az is, hogy a szülőképes korú nők száma is tartósan csökken, s az ideálisnak tartott háromgyermekes családmódel még nem terjedt el általánosan. A népességszaporulat ingadozása egyébként számos kedvezőtlen hatással jár. A korfán végigfutó hullámvölgyek időről időre mást követelnek: előbb átlagon felüli bölcsődei helyet, majd óvodai helyet, aztán több általános, majd középiskolai tantermet, s míg az egyik kategóriában a túlszűfolt-sággal kell küszködni, a másikban a kihasználatlanság okoz gondokat.

Nem külön a helyzet akkor sem, ha a munkaerő szempontjából vizsgáljuk a korfát. A mos-

tani és a következő tervidőszakon vonul végig a „Ratkó-gyerekek” munkába állása, de a 80-as évek első felében már megjelenik a hullámvölgy — egyik évről a másikra közel 20 ezerrel kevesebb új munkaerőre lehet számítani — csak Baranyában! Ezzel együtt megnő a nyugdíjbanmenők száma. Most már a felszabadulás után munkába lépett népesebb generációra kerül sor. Ábránkon azt tetűk, amit a tervezéssel foglalkozók is tesznek mostanában a korfával, hogy „mondanivalóját” 1985 nyelvére fordíthassák: eltoltuk a görbét 7 évvel, s a szaggatott vonal jelzi az 1985-ös — feltételezett állapotot. Nos, elegendő egy pillantás, hogy megtudjuk: többen mennek nyugdíjba, mint amennyien munkába lépnek. A keresők és eltartottak aránya tehát az utóbbiak javára tolódik el, azaz a hatodik ötéves terv éveiben a munkaképes korba lépők száma nem fedezi a kiesők számát. Sarkosabban fogalmazva: csökkenő számú munkaképes korúnak kell eltartania a növekvő számú nyugdíjast (a még a munkaképes kor előtt lévő fiatalokkal egyetemben). A munkatartalékok feltárássának tehát igen nagy jelentősége lesz az elkövetkező években, a termelés hatékonyságának növelése mellett a mostaninál is nagyobb lehetőséget kell majd adni — elkerülhetetlenül! — nyugdíjaskorúak munkavállalásának.

A fentiekből még egyvalami következik: társadalmunk bizonyos mértékű elöregedése. Az öregek száma nemcsak azért növekszik, mert népesebb korosztályok lépnek az öregkorba, hanem azért is, mert emelkedik az átlag-életkor is. Ez a társadalomra olyan feladatokat is ró, hogy fokozottabb mértékben kell rájuk gondoskodni szociális otthoni helyekkel, napközi otthonokkal, a házi gondozás kiterjesztésével, netán nyugdíjasok háza építésével.

Hársfai István

Utcáról utcára

Azok a lassan őrlő malmok...

A felüljáró alatt

Az AGROBER környéke

Postamens — szobor nélkül a POTE-nél

Felüljáró, emlékmű és egyebek

Legutóbb e rovatban hiányoltam azt a két körművet a két-három vödör habarccsal, aki egy-egy ház időjárás-marta lábatátat megjavítja, elejét véendő a nagyobb kárnak. Nos, a cikk megjelenése után a Hunyadi úton a kollégiumnál láttam ilyen körműveseket. Munkájuk nyomán már másképp néz ki az épület. Vajon e körművesekből nincs több? Szóvaltettem a Kossuth-téren felejtett fedlapok esetét is. Ezután nyugtáztam azt, aminek a cikk nélkül is meg kellett volna történnie: a fedlapokat elszállították. Viszont a Káptalan utcában még mindig a szél hordja a közműépítés után ottmaradt homokot.

A mostani jövés-menés előtt két tavalyi cikkembe olvastam bele. Augusztus 17-én „Gaztenger fojtogatja a felüljárót” címmel kérdeztem: „Nincs egy kassa és egy kaszaforgató ember, vagy némi gyomirtó a környéken?...” Kilenc hónappal később mi van erefelé? A Hídépítő Vállalat kiköltözött innen, még csak egy rissz-rossz barakk van itt, aztán egy „elfelejtett” betonkeverő, meg betonkavics. No és a szünni nem akaró mészektűz. Pécsi polgártársaimat pedig igen határozottan lebeszélem arról, hogy e vidékre tévedjenek. Portenger, bokator hepe-hupa itt minden. Emlékszem, valamikor — lehet már vagy két esztendeje is — a felüljáróra vezető lépcsőház az Ipar utca felől aszfaltozott járdá vezett. Ennek már nyoma sincs; a Madách-megénekelte homok itt már több vonalnyi, s mit az ember épített — legalábbis a járdát — már eltűntette. Aztán az a kaszaforgató ember sem jelentkezett még — a méteres gaz itt e helyen alig ha öregbíti Pécs jó hírét. No és elnézem ezt a hatalmas területet, amit a Hídépítő Vállalat elhagyott, s a felüljáró alatt a pillérek között. Vajon hány száz gépkocsi számára lehetne itt — és nem az új Bajcsy-útlejtő előtt! — alkalmas parkolót létesíteni? Az NB I-es mérkőzések, no meg a közelben kialakuló kereskedelmi centrum ezt sürgeti. A gondolat ez előtt is hangot kapott e hasábkon — visszhangtalanul.

Szeptember 10-én a „Mecsek-aldali gondolatok” című cikkben írtam a felszabadulási emlékmű környezetéről: „És fenn a támtalak közti diszlepcsősoron is látni: az elemek némelyike alatt jócskán megrakottak a talaj.” A minap külföldi újságíróvendégeket kísérttem az emlékműhöz, néznék meg onnan is a várost. Kicsit furcsán néztek a bukácsoló fehér lapokat, amelyeknek a helyzete az elmúlt nyolc hónapban inkább romlott, mint javult. De miért is javult volna?... Új fejlemény: nagyon sok műkőlap annyira lekopott, hogy a betonacél mindelefel előbújt. Elnézést, de emlékeztetném azokat, akiket illet: tíz hónap múlva ünnepel-

jük hazánk felszabadulásának 35. évfordulóját.

A kíváncsiság vitt el a Rókus utcai üzletsorhoz. Kíváncsi voltam, hogy a GELKA és az AGROBER körül változott-e valami azóta, hogy egy esztendeje beköltöztek székházukba. Akkor úgy véltem: mindenki arra vár, hogy ez megtörténjen, s akkor usgyi: nekiesnek, hogy végre rendbetegyék ezt az igazán nem nagy területet. Most mondjam azt: meglett hogy semmi sem történt? Hadd legyek őszinte! Inkább az lepett volna meg, ha történt volna valami. De seba, hamarosan történni fog valami, ezt hallottam a napokban. Be-fejezik a térburkolatot a GELKA és az üzletsor között, s játszóteret építenek az AGROBER mögött. Hát igen, istennek azok a bizonyos malmai csakugyan lassan őrlnek...

A következő kis elmélkedésnek ezt a címet adhatnám: „Ahol az autóbusz jár”. Figyelem a járdaszegélyeket az autóbuzsmegállónál, a nagyobb autóbuzsforgalommal terhelt utcasarkokat. A járda mellé álló buszok mindegyike egy aprócskát poccsint a szegélyköveken, s ime, eljő az idő, amikor a járdaszegély fogatlan vénemberhez válik hasonlatossá. De ki figyel oda? Esetleg az utas, aki a csálé kövek között botladozik. No és a sarkok? Tudom, iszonyú nehéz lehet a böhöm nagy csuklóssal úgy lavírozni, hogy forduláson kizárólag az úttesten maradjon. Nem, ez nem megy. Előbb csak oldalbalóki a busz a szegélyköveket, aztán rájuk tapos, majd mind jobban beleveri a földbe. És egyre jobban elmosódik a járda és úttest közötti különbség, mígnem minden szépen kiegyenlítődik. Azaz... Minthogy a járda alépitménye gyengébb az úttesténél, a dolog kezd a visszajára fordulni, s az ilyen helyeken a járda arról ismerhető fel (előbb-utóbb), hogy az úttest színe alá kerül. Nem tudom, ezt a nivellálódási folyamatot meg lehet-e állítani?

Évek óta szinte naponta vetek egy pillantást a POTE-parkjában árválkódó szobortalapzatra. Régi úgy ez; az elméleti tömb épülete is olyan „őreg” már, hogy fehér homlozatát egyre mélyebb szürkébe vonja a pécsi szmog (vajon nem lehetne lemosatni, még mielőtt annyira beleivódna a burkolólapokba, hogy már csak egyetlen dolog segít: az egész épület szürkévé válása). Nem is tudom már, Dózsa, vagy Zrínyi mellszobrá volt-e a piederstálon (mondom, hogy régi úgy), s amióta a szobrot elvitték, a talapzat helyténk félrevágtott kalappal bizonygatja, hogy őt aztán alaposan ott felejtették. Erről jut eszembe: ha már van egy kihasználatlan talapzat, nem lehetne-e ezzel megvetni a POTE parkjában egy olyan szoborgaléria alapját, amelyen az orvostudomány pécsi nagyjainak emlékét örökítenék meg?

Hársfai István

Hárommilliárd Sopianae

A minőség nem romlott, de nem is javult

Néhány évvel ezelőtt egy új cigarettagyártmánykülönlegességgel jelentkezett a piacon a Pécsi Dohánygyár: a Sopianae-val. Ez az aktív szénrel dúsított, nagyhatású füstszűrővel ellátott cigarettaszédületes karriert futott be, olyant, amilyenről sem a kutatók, sem a gyáriak nem álmodtak. A siker titka a roppant ízletes csomagoláson túl talán abban rejlik, hogy végre sikerült egy olyan multifilteres cigarettát kikísérletezni, melynek aromája széles körben elnyerte a cigarettázók ízlését.

Az utóbbi időben azonban egyre több Sopianae-t kedvelő panaszkodott a minőség-re: gyakran találunk a rudacsókákban nagyméretű kocsányokat, azaz „fináncclábakat”, a cigaretták túltömötték, a filterrészt szívás közben kicsúszik a papírhengerből.

Várhelyi Józseftől, a Pécsi Dohánygyár főmérnökével a

Június elsejétől javulás várható

cigarettá minőségéről beszélgettem:

— Az igények óriási mértékben megnöttek a Sopianae-iránt. A közelmúltban helyzetünk üzembe egy NSZK-beli filterrúdgyártó és egy francia cigarettagyártó gépet. A filtergyártó gépünk jól működik, azonban a francia gép még nem hozza a töle várt követelményeket. Az, hogy a filter kicsúszik a papírhengerből, a rossz ragasztás miatt van. Egyébként Sopianae-t hét gépen két műszakban gyártunk a francia egységen kívül. Idén például már három milliárd Sopianae kerül ki a gyárból, amiből a francia Decoufle gép mintegy 500 milliót gyárt. Sajnos a többi gépünk elavult, megérett a cserére. Véleményem szerint ennek ellenére a Sopianae

minősége nem romlott, de nem is javult, ahogy azt mi szerettük volna.

Mint a főmérnök elmondta, a legnagyobb gondjuk a dohányelőkészítés. A cigarettákban levő „fináncclábak” is az elégtelen dohányelőkészítésnek köszönhetők. A rekonstrukciót 1978-ban szerették volna végrehajtani, de a fejlesztési alap hiánya miatt erre nem kerülhetett sor.

A dohányelőkészítésünk jelenleg sajnos alkatatlan a jó, a vásárlók igényeit maximálisan kielégítő cigarettá előállítására. Hogy ezt a problémát áthidaljuk, május 28-tól négyhetes próbafeldolgozásra a Debreceni Dohánygyárba visszük a kocsányt. Ha ez beválik, akkor a továbbiakban Debrecenben dolgozzák fel a kocsányt, addig, amíg nálunk

az előkészítés rekonstrukciója meg nem történik. A dohányelőkészítő rekonstrukcióját elkezdtük, egy toldalékpéület kivitelezése folyik.

A minőség javítása érdekében kiszélesítettük a gyártásközi minőségellenőrkörét: eddig csak tájékoztathatták a művezetőket az ellenőrzés eredményéről, most hibás cigarettagyártás esetén leállíthatják a gépet, a gyártást. Egyébként megjegyzem, hogy a szabvány által megengedett hiba a Sopianae-nél 5 százalék, a többi nem gyártmánykülönlegesség-nél 18 százalék. A szabvány által előírt követelményeknek a Sopianae eddig megfelelt, de reméljük, hogy a későbbiekben intézkedéseink eredményeként javulni is fog a minőség. Roszprim Nándor

Az 500-as Szakmunkásképző Intézet (archív felvétel)

Sajnos még ma is él a rossz emlékü beidegződés: ha nem tanulsz fiam, elmész inasnak! És mintha a gyakorlat is ezt igazolná. A szakmunkásképző intézetekbe kerülő általános iskolát végzetek tanulmányi átlaga nem haladja meg a kétegész öttizedet. Nemrég egy szakmunkásképzőben tanító pedagógustól hallottam a következőt: az első félévben az alapoknál kell mindent kezdenem, mert nem tudok mire építkezni, ezzel együtt viszont a tanrendben meghatározottaknak is eleget kell tennem.

Más. Az egyik szülő önmagát vádolja azért, mert nem járta ki, hogy fiát mégis felvegyék a szakközépiskolába. Mint kiderült, a szakmunkásképzőben is szinte ugyanazt a matematikát tanulják az autószerelők, mint a szakközépiskolások. Egy éven át havi négyezer forintot fizetett a gyerek korrepetálásáért.

Vagy: az egyik pécsi nagyvállalatnál, lévén igen jelentős a segéd- és betanítottmunkás-hiány, a szakmunkás-tanulók hat hónap helyett egy éven át végezték az alkatrész-bontást, a raktárrendezést.

Ugyanakkor a kétfős irányítás ellenére mind nagyobb figyelmet szentelnek a fiatalok képzésére, felismerve az oly régi tételt: a jövő munkásosztályának nevelése, szakmai felkészültsége az alatt a három esztendő alatt dől el, amit az intézet padjai között, valamint a tanműhelyekben, az üzemekben töltenek el. Nem mindegy tehát, miképpen is foglalkoznak ezekkel a fiatalokkal, akiknek jelentős része hátrányos helyzetű: némelyek szerint az egyik legnehezebb, de pedagógiai szempontból a legszebb munka, amit egy tanár végezhet a szakmunkás-tanulók körében.

Pécsett tulajdonképpen 1885 óta folyik szakmunkásképzés. A kezdeti időszakban tizenegy osztállyal és hatszáznyolcvan iparostanonccal indult meg az oktatás a Belvárosi fiúiskolában, illetve a Sörház utcai népiskolában. Az egykori dokumentumokat forgatva kiderült, hogy a századfordulón nem sok energiát fordítottak a tanoncképzésre. *Varjas László* volt iparostanonc-iskolai igazgató évtizedekkel ezelőtt keserűen állapította meg a következőket:

„A tanoncoknak taneszközökkel való felszerelése a leghiányosabb. Egyes osztályokban két-három olvasókönyv állott a tanoncok rendelkezésére. Részletes tanterv, tanmenet nem volt az iskolákban, ezért egyik-másik osztályban ötletszerűség volt tapasztalható. Az iskola elhelyezése dolgában a megtűrt vendég szerepét játssza, tantervéte a szó igaz értelmében nincs.”

A korabeli sajtót böngészve a Dunántúl 1916. április 5-iki számban arról értesíti a város polgárait, hogy Pécs város vezetői elhatározták: a

Öt évtized ölelésében

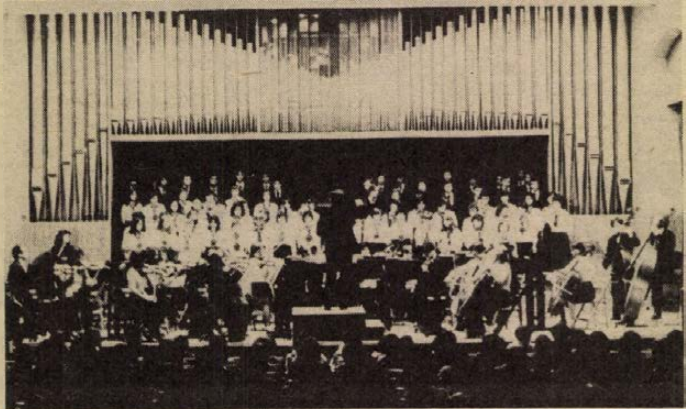
háború befejezése után tanoncskislát nyitnak az Indóház utcától (ma Szabadság út) nyugatra. Az iskola végül is 1929 nyarára szinte teljes egészében elkészült és összeáll már az új intézményben kezdődhetett a tanítás...

Ujmecekalja, orvosi rendelőintézet. Késő délután már gyérebb a betegforgalom. *Mogyorósi István* az iskola egykori pedellusával a lift melletti padra telepedünk. Előkerülnek a már megsárgult okiratok, melyekből kiderül, a valamikori altiszt vagy felügyelő vizsgát tett, többek között elvégezte a kazán-, a gőzgép-, a cséplőgépkészítő tanfolyamot, letette az autogénhegesztői és a gyengeáramú elektrotechnikai vizsgát.

— A Városi Vízműtől ezerkilencszázhuszonkilenc szep-

helyt. Szigorú ember hírében álltam: 1965-ben mentem nyugdíjba. Kérték, hogy még maradjak, de elég volt az a két év, amit ráhúztam. A pedagógusnapon búcsúztattak, a tantestületől kristályvázát, a gyerekektől pedig fekete tulipánt kaptam. Azóta is rendszeresen bejárom, nem tudok elszakadni az intézettől. Ha végigmegyek a Rét utcán, eszembe jut ötven év előtti önmagam. Mikor kinéztem az alagsori lakásból, bolgárkerteket láttam, nyugatabbra a vasúti bérházat, meg mocsaras ingoványt. Azóta eltűntek a kertészek és szinte a város közepére került az iskola.

Tenyérnyi cipésműhely a Járai utcában. A műhelyajtó nyitva, fehérlő, szemüveges férfi hajol a Singer fölé. Amíg *Arnold* mester percek alatt

A két évtizedes jubileumát ünneplő kórus hangversenye a Liszt-teremben

temberében kerültem a tanoncskislához. Emlékszem, még az alagsorban dolgoztak a kőművesek, de az oktatásnak ellenére október tizenötödikén megkezdődhetett. Örültem a lehetőségnek, akkor tájt nősültem, és mert elváltam a házmesterséget is, lakást kaptam az alagsorban. En felügyeltem a ruharaktárra, a sportszertárra, én végeztem az iratkezelést, ha kellett filmet vetítettem. Ha jól emlékszem már az első évben több mint ezren végeztek az iskolában, a létszám fokozatosan nőtt, néhány év múlva már kétezer diák járt hozzánk. A fémmezmunkáló és az asztalos szakma volt abban az időben a legnépszerűbb, de jártak hozzájuk hentes-, kereskedő-, cipész-, kőműves-, festő-, szabó-, fodrász- és pincéstanulók is. Minden szakmának külön műhelye volt. Az alagsorban dolgoztak az asztalosok, a cipészek, a műlakatosok, az esztergályosok és a kőművesek. Az emeleten alakították ki a borbély-, a fodrász-, a szabó-, a pincérgyakorló-tereket, a festőmű-

megvarrja az elszakadt cipőpántot, a középkorú hölgy arról áradozik, de jó, hogy még vannak cipészek, mert különben eldobhatta volna lábbelijét.

Arnold László cipésmester ötvenegy éve van a szakmában, az új iskola első tanulóinak egyike volt.

— Huszonkilenc januárjában kezdtem a szakmát mint tanonc ugyanebben a házban, csak akkor a sarkon volt a *Cser József* műhelye. Négy év után szabadultam, napi tizenkét órát dolgoztam, a mestertől kosztot és lakást kaptam. Szerencsére a fiatalok ezt nem csinálják már végig. Mi hetente kétszer fél napot jártunk iskolába. És attól függően, hogy délelőtt vagy délután mentünk, előtte vagy utána el kellett végezni a munkát. Mikor meghalt a mesterem, megvettem a műhelyt és azóta is itt dolgozom. A cipész szakma valahogy mindig lenézett mesterség volt, ma viszont oda jutottunk, hogy egyszerűen elfogyunk. Talán ezért sincsen szakosztályi elnökünk a kisiparosok szövetségében.

úgy tudom, hogy a szakmabeliek korátalga ötvenöt év. Négy éve vagyok különben nyugdíjban, azóta csak javítás-sal foglalkozom. Rossz az anyagellátás, új cipőket már nem csinálunk. Ezért is ajánlatom fel a rajzaimat, modelljeimet az iskolának arra a felhívására, amely az újságban jelent meg. Hatan mentünk be az intézetbe az egykori diákok közül, a beadott anyagból kiállítást rendeznek a szombati ünnepségen, hadd lássák a mostani diákok, mit is csináltak mi annak idején!

Pipic Györgyi, Botos Anikó, Stankovics Csaba és Pataki Márton az énekkari próba alatt szakít időt a beszélgetésre. Épp, hogy túlesünk az ismerkedésen, egy osztály érkezik a tanári szobába. Kevés a terem, mi is össze kell húzódunk, s még mellettünk fizika óra folyik, arról beszélgetünk, melyikük hogyan is került a szakmába.

PIPIC GYÖRGYI: — Másodéves kesztyűszabász vagyok. Gyönyörű tanműhelyünk van a kesztyűgyár új gyáregységében, a nyomda mellett. En tulajdonképpen a nővéreim hatására kerültem a gyárba, mert ők is ott dolgoznak: megtetszett amit csinálnak. A Lasch gépen tizenkét perc alatt kell megcsinálni egy kesztyűt norma szerint, ezt a teljesítményt még nem értem el, de majd belejövök. A harmadik év második felében megyünk föl a csarnokba, akkor már kilencven százalékos darabbérben dolgozunk majd.

PATAKI MÁRTON: — Bonyhádról járok be azért, mert karosszérialakatos-képzés nem

Fémipari alapismeretek elsajátítása az intézet tanműhelyében
Tám László felvételei

indult nálunk. Elég fárasztó a heti háromszori utazás, mert olyankor ötkor indulok hazulról és este hat óránál előbb nem nagyon érek haza, ha énekkari próba van, még később. Egy évem van még vizsza és ha végzek, ugyanott dolgozom majd mint apám, a Bonyhádi Vasipari Szövetkezetnél.

BOTOS ANIKÓ másodéves női szabó: — En is divatos szakmát szerettem volna választani, a fodrászságot, de lebeszéltek róla, mert sokat kell állni. A Minőségi Ruházati Szövetkezet kertvárosi divatszalonjában van a tanműhelyünk. A szakoktatónk szerint szépen dolgozunk, minden műveletet elsajátítunk, csak lassabban készülünk el a munkával.

STANKOVICS CSABA másodéves forgácsoló: — Nyolcan vagyunk tanulók a Cserkúti MEZŐGÉP-nél, nagy, szovjet gyártmányú esztergapadon dolgozom, jelenleg ékszíjtárcsát csinálunk. Persze még nem önállóan, a gépet a mester állítja be és ha szükséges, utána állítunk. Elégedett vagyok, az üzemmel kötött szerződés alapján négyszáz forint társadalmi ösztöndíjat kapok, erre jön rá a tanulmányi eredmény után járó ösztöndíj.

Az 500-as Szakmunkásképző Intézet az öt évtized alatt mintegy harmincezer fiatal szakembert adott az országnak. Az iskolának jelenleg kétezerkötven tanulója van, és harmincnégy szakmában folyik a képzés, amelyet több mint százhusz főhivatású nevelő — beleértendő a szakoktatókat is — valamint negyven óraadó végez, akik a speciális tárgyakat oktatják. Az ötven éve működő intézmény ma már egyre nehezebben bírkozik meg a feladatokkal, elsősorban a helyszűke miatt. Nekik, mint ahogy az ország többi szakmunkásképző intézetének is gondot okoz a „többgazda” rendszer: mert szakmai szempontból a Munkaügyi, valamint az Oktatási Minisztériumhoz tartoznak, a felügyeleti szerv a megyei tanács, fenntartást tekintve pedig a városi tanács a gazda. A többszörös áttétellel, az irányítási rendszer bonyolultságából fakad, többek között ez is közrejátszik abban, hogy még mindig nincs olyan rangja a szakmunkásképzésnek, mint amit joggal elvárhatnánk.

Blesz József az elmúlt év elején lépett *Lengvári István* utójaként az igazgatói irodába. Ő a következőképpen látja az intézet helyzetét, a szakmunkásképzés dolgait.

— A kétezerkötven diákunknak a fele bejáró, ami önmagában véve is megterhelés a tanulóknak. E mellett az általános iskolákból hozzánk kerülő fiatalok felkészültsége elég gyenge, ezt bizonyítják az első felmérés, dolgozatok is: például matematikából az átlag 1,5. Igen nagy felelősség hárul tehát tanárainkra és nagy erőfeszítéseket kell tenniük annak érdekében, hogy a hiányosságokat pótolják. De így is csak

két egész nyolc tized az intézeti tanulmányi átlag. A nap-pali képzés mellett különböző céltanfolyamokat vezetünk a vállalatok kérésére, most öt osztály működik mintegy százötven fővel. Mi biztosítjuk a nevelőket, felkészítjük őket a szakmunkásvizsgára. Továbbá intézetünkben működik a szakmunkások szakközépiskolája is, amely az egységes képzés bevezetése óta három év után érettségit ad a tanulóknak. A mostani tanévben száznegyvenen járnak a levelező és esti tagozatokra. A buksókat tekintve a matematika, a fizika és a magyar áll az első helyen, ezért a gyengék segítése érdekében rendszeres korrepetálókat szervezünk. A szakmai gyakorlat közkedvelt diákjaink körében, az iskolai átlag megközelíti a négyes osztályzatot. Ebben nagy szerepe van a hat évvel ezelőtti létesített központi tanműhelyünknek, továbbá annak, hogy a vállalatok egymás után építik az üzemi tanműhelyeket. Gondjaink ellenére — kevés a tanterem, nincs tornaterem, nem jut pénz a tanműhelyben lévő gépek felújítására és még sorolhatnánk — tanulóink kiemelkedő eredményeket érnek el a Szakma Kiváló Tanulója országos versenyeken, valamint a tantárgyi versengéseken. Legutóbb kilencen jutottak tőlünk a Szakma Kiváló Tanulója országos döntőbe, egy első, egy második és két-két negyedik, valamint ötödik helyezést értünk el. Az országos tantárgyi versenyről egy első és egy második helyezéssel térünk haza. Ha a tárgyi feltételeink jobbakk lennének, bizonyosan a sport terén is előrébb léphetnénk. Száznegyven fős nővéreink kórusunk országos hírű.

Végezetül hadd szóljak a pályaválasztásról, pályairányításról! Az általános iskolát végző fiatal nagyrészt nem tudja eldönteni önállóan, mit is szeretne: szakmát általában a szülő választ. Hiányos a pályorientálás, a gyerekek nem ismerik — s hadd tegyem hozzá, a szülők nagy része sem — a választott szakmát és ez az oka annak, hogy a gyerek néhány hónap múlva megújja például a fűdarabok mosását, mert ő másképp képzelte el a szakmát.

Számtalanszor felmerült bennem: mi lehet a mögött, hogy egy szakmunkásképző intézetnek olyan összekovácsolt és szakmailag magas szintű kórusa legyen, mint az ötszázasnak. S valahol Pécsi Géza karnagy akkor döbrentett rá a dolgokra, mikor nem szakmai dolgokról, nem az elismerésekről, hanem valami egészen másról beszélt.

— A szakmunkásképző intézetekben a humán tárgyak aránya mindössze nyolc százalék. Ugyanez a középiskolákban elérheti a hatvan százalékot. Mi következik ebből? A szakmunkás-tanulónak első a munka. Mikor arról beszélünk, hogy a jövő szakmunkására jóval nagyobb követelmények várnak, mint bármikor, mikor a célokban a széles látókörű és magas általagműveltségű szakmunkás az ideál, mikor a szakközépiskolai és szakmunkásképzés szintje közelít egymáshoz, nem hagyva figyelmen kívül a követelményeket, akkor nem engedhetjük meg magunknak, hogy a mi tanulóinknak kevesebb jusson élményekből, az emberiség kultúrkincséből! A zenével, az énekléssel harmonikusabbá tehetjük a gyerekek hétköznapijait, szereplési lehetőségeikhez jutnak, hangversenyt adhatnak a pódiumon a közönségnek, egyszóval, valami egészen más hatások érik őket, mint a műhelyekben. Az általunk indított hangversenyekkel is ez a célunk. A mi kezdeményezésünk-re a zenei nevelés a jövő évtől beépülhet a szakmunkásképző iskolák tantervébe. Ezt óriási jelentőségű dolognak tartom. Olyan zenei anyagot akarunk adni a tanulóinknak, amely megegyezik a gimnáziumi törzsanyaggal, így már könnyebben megérthetik egymást, lesz, ami összekösse őket gondolatilag. De ezt minden területen meg kellene tennünk a jövő felnőtt munkásgenerációjának érdekében.

Salamon Gyula

Televízió

Suncano polje — napos mező

Új témák, új köntösben — ez a Magyar Televízió Pécsi Körzeti Stúdiója harmadik nemzetiségi magazinjának jellemzője.

A német nyelvű műsor szerkesztői ezúttal Sopronba látogattak, ahol nemrég rendezték meg a Magyarországi Németek Demokratikus Szövetsége irodalmi szekciójának táborát. Írók, költők találkoztak itt, hogy vitákkal, előadásokkal és műelemzésekkel segítsék a nemzetiségi irodalom további fejlődését. A műsor riporterei közülük szólaltatnak meg néhány alkotót. Dr. Mádl Antal, az Eötvös Loránd Tudományegyetem német tanácskésnek vezetője többek között azt fejtegeti, hogyan tölti be ma hazánkban a német nemzetiségi irodalom sajátos feladatát.

A következő riport témája (a színhely ismét Sopron) a

nemzetiségi óvónőképzés, a fiatal gyermekgondozók elhelyezkedési gondolai. Szende Béla kommentárjában feltárja a német nemzetiségi pedagógusok munkalehetőségei is.

A szerb-horvát nyelvű műsor a nemzetközi gyermekév jegyében készült. A Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetsége „Suncano polje” — Napos mező címmel kötetet jelentetett meg versekből, gyermekjátékokból, mondókból. Ezekből szólaítatnak meg néhányat a pécsi Szerb-horvát Általános Iskola tanulóit. R riportokat láthatunk majd költőkkel, többek között Blazsetin Istvánnal, Dékity Márkossal és Gálty Ljubinkával, akik verseikben a gyermekekhez szólnak.

A nemzetiségi magazin június 6-án, az MTV 2-es programjában, 18 óra 55 perckor látható.

Készül a gyermekműsor az MTV Pécsi Körzeti Stúdiójában
Fotó: Bárány Györgyné

Mire megvénülünk. Szombaton, június 9-én, délelőtt 10 órakor vetítik a Jókai művéből készült sorozat következő adását. Képközlön: Dózsa László, Safranek Károly, Komlós Juci és Sárvári Győző.

Gyermekfesztivál, '79

Ki csinálja a legszebb sárkányt?

Ki építi meg a legnagyobb soktornyú homokvárat? Ki készíti a legszebb sárkányt? S ki kereszkel célba elsőként az ovikos rollerversenyén? No, és ki rajzol remeket az aszfalton? — Mindez ma dől el Pécsen, az Újmecekalján megrendezett színes gyermeknap programokon.

A Mecseki Ércbányászati Vállalat szakszervezeti bizottságának kezdeményezésére fogott össze néhány intézmény és szervezet, hogy egy vidám napot szerezzenek a városrészek kicsinyeinek. Őt helyszínen számtalan műsor, verseny várja az érdeklődőket, résztvevőket. A roller- és kerékpár-, valamint az aszfalttrajz-verseny mellett

lesz meseszínház, daltanulás, homokvárépítés, modellező bemutató és mesetáborozás.

A játékvásáron népi kerámia játékaikat mutatják be, és kínálják megvételre a Kecskeméti, Szegedi, Nagyatádi jött keramikai művészek. Emellett rendeznek könyvkiállítás és -vásárt, valamint a Karikás Frigyes úti Általános Iskola tanulóit alkotásait állítják ki. A zenét a MÉV és a gyárvasi iskola fúvószenekara szolgáltatja. S hogy a játék hevében senki sem maradjon szomján, a hűsítőkről az alkalmi tejbárban gondoskodnak.

A szervező intézmények és vállalatok huszonnolcezer forintot ajánlottak fel az egésznapos gyermekprogramra.

Rádió

ÖTTÖL-HATIG — a pécsi stúdió esti hangos újságjának júniusi számában Kovács Imre szerkesztő riportert bemutat egy munkásör-házaspárt. A már nyugdíjas Farkas József és szintén nyugdíjas felesége hosszú évek óta tagja e fegyveres testületnek. Napjainkban sem szakadt meg a kapcsolata a munkásör-szervelettel, hiszen vállaltak feladatokat. Közéleg a tanév vége a dolgozók pécsi önálló gimnáziumában is. A jövő 18 éven felüli negyedikesek éppúgy balagtak és érettségiztek, mint a 18 évesek. Kik járnak ebbe az iskolába és milyen emlékekkel távoznak? — erről beszél Komlós József, az iskola igazgatója. Összefoglaló hangzik el a pécsi és a kaposvári színház évad végi eseményeiről, ezúttal is jelentkez az eszperantó-sarok és a horgászok öt perce. Az adás időpontja hétfőn 17 órakor.

Kedden 17.30-kor kezdődik Nógrádi Erzsébet riportja: HAJÓVAL A DRÁVA MARGYAR SZAKASZÁN. A Dráva — kiegészített vízjárása miatt — ösödöktől fogva természetes víziútként szolgált. 1816-ban Sellyén építették meg a Carolina nevű gőzhajót, amely a Dráván közlekedett. 1863–64-ben rendszeres személyszállító járatot tartottak fenn. 1864 és 69 között Kanitz Károly barcsi hajótulajdonos 350 ezer tonna különféle árut fuvaroztatott a Dráva felső szakaszán. Csak a II. világháború után szűnt meg a hajózás, pedig az olcsó szállítási lehetőség ma is szükség lenne mind a magyar, mind a jugoszláv szomszéd részére. Ezért fáradozik mindkét fél, ezt a munkát mutatja be a műsor.

Szerdán hangzik el a TOLLAL ÉS MIKROFONNAL című könyvnapis összeállítás, melyről a műsor szerkesztőjét, Somogyvári Valériát kérdeztük.

— Szerencsére mind többet hallunk mostanában a nyitott

Carolina 1816-ban született

Tollal és mikrofonnal Öregdiák-e az öregdiák?

Dr. Nádor Tamás, a Pécsi Rádió zenei szerkesztője, aki a TOLLAL ÉS MIKROFONNAL című műsorban ezúttal mint a most megjelent Zenés esték a Mecsekalján című kötet szerzője szerepel.

Lakodalom Székelyszabaron

A hétfői német adásban „Lakodalom Székelyszabaron” címmel Lengyel Mária összeállítás hangzik el. E baranyai községben még ma is elevenen élnek az itteni németek körében a régi lakodalmi szokások. A műsor készítője mikrofonnal követte végig egy 300 fős lakodalom menetét, az esküvőt megelőző naptól kezdve, egészen az ifjú pár mókás hajnali hazakíséréséig. Hangulatos összeállítást hallhatnak az érdeklődők. Kedden, a fiatalok hullámhosszán Frankovics György szerb-horvát nyelvű riportja vizsgázó fiókolásokat mutat be és arra a kérdésre keres

lentse egyedül, hogy ők hallgatnak, mi pedig beszélünk. A személyes találkozássorozat egyik állomása volt, amikor néhány hónapja a pécsi magasház lakóival jöttünk össze a Szliven étteremben. Ezúttal zenei stúdióinkba várjuk hallgatóinkat, főleg azokat, akik nemcsak a rádiózást, hanem az olvasást is legalább annyira kedvelik. Kedden 17 órától TOLLAL és mikrofonnal címmű, másnap adásunk nyilvános felvételére kerül itt sor. A műsorban olyan rádiósszerkesztők szerepelnek, akik legalább olyan jól forgatják a tollat, mint amennyire otthon érzik magukat a mikrofon előtt. Felhasználva az ünnepi könyvhét alkalmát, amolyan író-olvasó-találkozó lesz a műsor, a meghívott rádiósszerzők műveinek árusításával és alkalom nyílik mindjárt a dedikálásra is. A rádiósszerzők neve nem ismeretlen hallgatóink előtt: Bolgár György, Borenich Péter, László Lajos, Mester Ákos, Nádor Tamás, Ónody György, Sediánszky János és Szalay Zsolt. A kedden délutáni nyilvános felvétel szerdán 17 óra 5 perckor közvetíti a Pécsi Stúdió.

Sorokban

KÖNYV

Könyvújdonságokat ezúttal nem sorolunk fel, mivel a könyvhét alkalmából megjelent nagyszámú kötetet külön ismertetjük.

GYERMEKNAP ÚJMECEKALJÁN

Reggel 8 órakor a Ságvári Művelődési Ház mellett népművészeti játékvásárral kezdődik a nap programja.

A Ságvári Művelődési Házban délelőtt 10 órakor Solyom Kati és a Székiálto együttes ad műsort.

A pinceklubban délután 3 órakor nyílik meg a Karikás Frigyes úti iskola szabadidő-kiállítás, közreműködik „Orsós György pol-beat” énekes.

A Mecsek Áruház előtt fél 12-kor a Bábta Bábegyüttes mutatja be a Vitéz Lászlót. Délután 1 órakor rajzverseny, 2 órakor modellező- és gokart-bemutató lesz. Délután 5 órakor Nagy akarok lenni címmel a Pécsi Nemzeti Színház művészei adnak műsort.

A közlekedési parkban délelőtt 9 órakor nyílik meg az óvodai közlekedési parkot, majd rollerverseny lesz. Az iskolások kerékpárversenyére 11 órakor kerül sor.

A 6/A. út beépítetlen szakaszán délután fél 4 órakor sárkányeregetés, fél 5 órakor homokvár-építő verseny, este 7 órakor mesetáborozás.

HANGVERSENY

Ma délelőtt 10 órakor a komlói Lenin téren ad hangversenyt a Megyei Úttörő Fúvószenekari társulat.

IRODALMI EST

Hol volt, hol nem volt címmel Váradj Hédi műsora kezdődik ma este 6 órakor az Olimpia étterem teraszán.

Mindenütt csak két az ég — Babits Mihály: Cigánydal című versének ezzel a sorával kezdj előadói estjét Váradj Hédi ma este 8 órakor a Ságvári Művelődési Házban.

KÖNYVHÉT

Tollal és mikrofonnal címmel a Pécsi Rádió szerkesztőségében, Zetkin Klára utca 1. szám alatt június 5-én nyilvános műsofelvétel, könyvedikálás és könyvvásár lesz.

SZÍNHÁZ

Június 4-én, hétfőn délelőtt 9 órakor a Taliga Gyermekszínház Nyikorgó ajtó című előadása az Ifjúsági Házban.

IFJÚSÁGI PARK

Az East együttes koncertje június 3-án 20 órakor. Disco: 4-én Brunner József, 6-án és 7-én Tuczai József, 8-án Brunner József, Szombaton, 9-én 20 órakor az Anonymus együttes koncertje.

Jövő vasárnap, június 10-én a Széklőza Klub délszláv napot rendez. Délután fél 5-kor a Filakovity István vezette Mohácsi gyermek Táncsoport műsorával kezdődik a program. Szerepel benne Gadányi Pál dudás, Matorovics József és Bunyevác Anka (irodalom és népzene), Kovács János okarinás, Golyák Ferenc öklívívó, Nagy Péter furulyás, a Vujicsics együttes és a Vidákovics Antal vezette Baranya Táncgyűttes. Bemutató is lesz a Pécsi Rádió és televízió délszláv archívumának anyagából. Délután 2 órakor délszláv népművészeti kiállítás és vásár lesz, melynek műsorvezetői: Frankovics György a Pécsi Rádió és Popovics István, a Pécsi TV munkatársa. Ugyanakkor a Milán falatozóban szerb vendéglátás lesz, házigazda: Muzsaj Andrásh.

Klub

Új ötlet, új programok Újmecekalján

Néhány MÉV szocialista brigád tagjai már régóta foglalkoznak a gondlattal: létre kellene hozni egy olyan klubot, mely mind az ércbánya, mind Újmecekalja másutt dolgozó fiataljainak szórakozó, találkozó helye lehetne. Most négy fiatalember — népművelők, illetve tanárok — felajánlották a segítségüket, az elképzelés megvalósításához. Mindent úgy gondolják, hogy a brigádtagok, segítők, a programok művészei, előadói társadalmi munkában vezessék. Május 30-tól, tehát minden szerdán 17–22 óráig működik az új klub, az Uránbánya klubhelyiségeiben.

A programja az egyidejűség jellemző. Vagyis minden alkalommal 17 órától 22 óráig megszokottá váltak élvezhetik az érdeklődők a Zotyadiscó sokféle igényt kielégítő zenéjét. De 19 órától 20 óráig ettől teljesen függetlenül bonyolódik le az ingyenes angol nyelvtanfolyam, míg egy újabb terem a mindenkor kiállításoké, a negyedikesek pedig a vitatkozni, véleményét cserélni szeretők fiatalok kapnak helyet.

A klub egy új szolgáltatást is szeretne bevezetni: a művelődési tájékoztató szolgálatot. Itt az érdeklődő pécsiek és turisták felvilágosítás kaphatnak a hét várható kulturális eseményeiről, kirándulási lehetőségeiről, szálláshelyekről. Az idegenforgalmi szezonban tehát a klub szeretne a városba látogató fiatal turisták találkozóhelyévé is lenni.

Néhány program, találomra a klub terveiből: vita a vallásról, filmvetítés Gusztáv kalandjaiból, fiatal pécsi költők estje, disco-táncverseny. Erdemes lehet tehát Pécs új ifjúsági klubjába ellátogatni.

Könyv A hosszú éjszakák meséi

A gazdag és drámai életemanyagot feldolgozó, művészi erejű, látomásos híradás — az immár több kiadást megért Füstös-képek — a cigány-ság életének évszázadokon át őrzött szokásaival ismerteti meg olvasóit. Lakatos Menyhért most új műfajban jelentkeznek. A folklór elemeit a maga művész eszközeivel kitaláló, felnőtteknek szóló meséje, A paramisák ivadéka, csak egyik gyöngyszeme a készülő nagy mesefüzének, melyet A HOSSZÚ ÉJSZAKÁK MESEI címmel foglal keretbe.

Ez a mese az érdemtelenséggel, kitaszított szegényekről szól, s nekik szolgálatot igazságot. A mesebeli „jó király” felemeli az elnyomottakat, akik erejükkel, tudásukkal a hatalom mellé állnak, s attól kezdve az igazság és a jog uralkodik a paramisák országában.

Lakatos előadasmódja keleties ízű, nyelve rendkívül árnyalt. Meglepi hozzáértéssel alkotta ki a magyar nyelv adta lehetőségeket. Gyönyörű leírások, szép hasonlatok, bölcs mondások teszik még tartalmasabbá a fordulatos, nagy gazdag mesét.

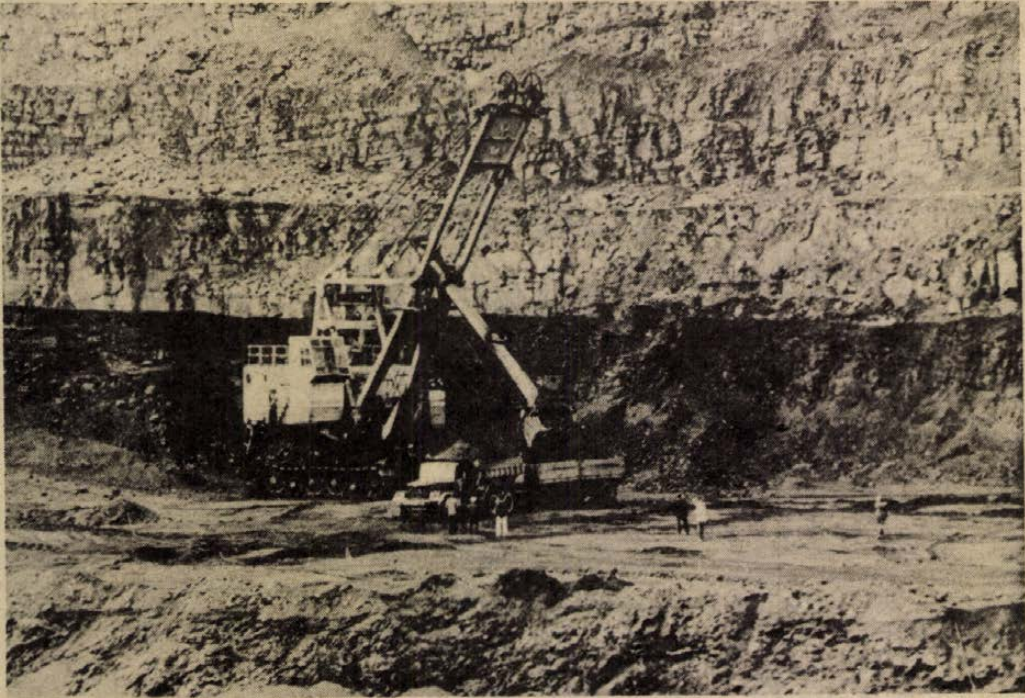
Az író, aki maga is sokat szenvedett származása miatt, így vall életéről: „En a régi anyakönyvi bejegyzés szerint

1926. április 11-én születtem, a vésztői községi legelőn. Anyámat, a mindennapos vándorútról hazafelé menet, megállította a Teremtő, mondván: „En az időt mértem, nem a helyet” — és hosszú, kínos terhet letétele véle a gulyalegő zöld füvére.

Aztán telt az idő. Az absztrópolyában eljutottam a rongyba csavart kenyérbél-cumiig, míg meg nem keményedtek a fogaim, aztán mint megtört kártevő, magam estem neki a világnak. Téptem, rágtam, ahogy hozzáfértem.

Am a nagy igazságtévő nem hagyta büntetlen tettem. Hatéves koromban bekényszerítettek az iskolába, ahol száz verésre sem jutott egy dicséret, mindaddig, amíg meg nem fertőzték tiszta, korlátokat nem tűrő lelkemet. Így hát nem az én bűnöm, hogy az egyik iskolát épp csak hogy elhagytam, nyomban megkivántam a másikat. Mert ki egyszer megízleli a tudás gyümölcsét, örök szerelmese lesz annak.

A háború viharával szembe kerülve, elűzkösdött a nagy lobogás. De ahogy elzúgott a vihar, és helyében más szelek fújtak, újra fellebbant a régi tűz, és korban-gondolatban keményre érve, visszaültem az iskolapadba.”

Nyerjungszi külszíni szénfejtés

Jakutföld, a XXI. század eldorádója

Ha Jakutföld lakói szűkebb hazájukról mesélnek, gyakran emlegetik azt a legendát, amely szerint az Isten bolygónk természeti kincseit osztogatván, elrepült az ország fölött, a keze megfagyott és elejtette kincses zsákját.

Borisz Olejnyikovnak, aki a Szovjet Tudományos Akadémia szibériai részlegének földtani múzeumát vezeti, Jakutia gazdagságának eredetéről más véleménye van:

A Jakut Autonóm Köztársaság hatalmas, 3,1 millió négyzetkilométernyi területén a Föld összes ismert geológiai szerkezeti formáit megtalálhatjuk, ezért is lelhető föl e föld méhében Mengyelejev periódusos rendszerének majd minden eleme.

A világ számára a 20-as években vált híressé Jakutföld, a köztársaság déli részén húzódó Aldan-folyó aranyának köszönhetően. Akkor az Aldan-folyó aranyban gazdag vidékét külföldön a „szovjet Klondike”-nek nevezték. Később más vidékeken is találtak aranyat. Az eddig talált legnagyobb aranyrög súlya 9,608 gr.

Az 50-es évek közepének világszenzációja volt a Nyugat-Jakutia gyémántlelőhelyek feltárása, de az ország jövőjét – gazdagabbnál gazdagabb fűtőanyag- és energiakincsének kiaknázása jelenti majd, hiszen Nyugat-Szibériában a „fekete-arany” legjelentősebb készleteivel Jakutföld rendelkezik.

A legnagyobb területet a léna-i szénmedence, a világ egyébként leghatalmasabb szénmedencéje foglalja el; a köztársaság fővárosától a Jeges-tenger partjáiig terjed. Tüzetesen még nem kutatták fel, de az előrejelzések szerint 1800 méter mélységig 5–11 billió tonna szénet rejt. Eddig csak az utakhoz és lakott településekhez közel eső néhány lelőhelyen folyik kitermelés.

A medence egyik legértékesebb szénfajtája – a boghead-szén, amelyet akár egy szál gyufával lángra lehet lobbanítani. A boghead-szenet a helybeliek „fekete tűzfának” nevezik. Fűtőértéke megközelíti a benzinét, 70 százalékos kátránytartalma egyedülálló a világban, szénhidrogén-hasznosulása 80 százalékos.

A boghead-szén, illetve az egész Léna-medence szénvagyonának kitermelésére majd csak a XXI. században kerül sor.

Híresek a dél-jakutiai medence jól kokszolható, kiváló minőségű szénkészletei is. A becslések szerint e készletek meghaladják a 40 milliárd tonnát. A Bajkál–Amur vasútvonal egyik szárnyvonalát már kiépítették ideig, és így megkezdődhetett a

kitermelés az első nyerjungi széntelepen.

Különösen nagy távlatokat nyit a földgázlelőhelyek kutatása és feltárása. A prognózisok a készleteket csak Nyugat-Jakutiában 13 billió köbméterre becsülik. Már a közeljövőben a Szovjetunió új hatalmas földgáztermelő körzetévé válhat, és alapjául szolgálhat a jakutiai-távolkeleti földgázrendszernek. A földgáz eljut majd az Egyesült Államokba és Japánba is.

Érdeklődésre tarthatnak számot még egy energia- és vegyipari nyersanyag, a szénhidrogének hídrtáji, vagy más néven a „szilárd földgáz”, amely átlátszatlan jégre emlékeztet és minden köbméter 200 köbméter, fűtésre alkalmas földgázt tartalmaz. A számítások szerint Földünk „szilárd-földgáz” tartalékai az összes szén, kőolaj- és földgázkészletek többszörösét is meghaladják.

Jakutia területén, különösen a déli részén már régen találtak vasércet, de az érdeklődés a hasznosításával kapcsolatban csak a 70-es években, a Bajkál–Amur vasútvonal építésével egyidőben ébredt fel. Az Aldan-vidéken már folyik az első lelőhelyek művelésbe vétele, ahol az érc vastartalma eléri a 70 százalékot. Több milliárd tonnát nyiltszíni fejtéssel lehet kitermelni. A közelben található kokszolható szénnel együtt a távol-keleti vaskohászat fejlődésének szilárd alapjait szolgálhatnak. A becslések szerint a Jakutia déli részén nemrég feltárt csarotokinszki vasérctelepek körzetében 6–8 milliárd tonna, könnyen kitermelhető vaskarbit található. Dél-Jakutia gazdag vasérclelőhelyein a termelés már az elkövetkezendő évtizedekben elkezdődhet.

Megindult a legmodernebb ónbányászat. A Laptjev-tenger part menti vizeiben igen nehéz körülmények között helyezték üzembe a világ első olyan, a maga nemében egyedülálló kísérleti egységét, amely a tenaerfenékről termeli ki az ón-ércet.

Flogopitsillám, óriási kőszekszetek, nikkel, kén, hegyi kristály, platina, ritkafémek és elemek, mindezek megtalálhatók a Jakutföld méhében. Az utóbbi évek legdivatosabb ásványa a lenyűgöző szépségű chaorit, ami csak Jakutföldön található. Ez az orgonaszínű kő kitűnően csiszolható, igen szilárd és formálható.

A Jakutföld mélyében hatalmas kincsekre akadtak már eddig is, de a geológusok még csak ezután számítanak a legnagyobb felfedezésekre.

Viktor Zsuravljov

Kutatófúrás az Antarktiszon

Tizenkét nap alatt teljes mélységében, 416 méterre fúrtak le az Antarktiszon található Ross-gleccserbe a nemzetközi program szerint kutató szovjet geológusok. A kutatók megállapították, hogy a gleccser hőmérséklete a mélység függvényében –2 foktól –25 Celsius fokig változik. A furatban végzett mérések segítségével pontosítják a jég olvadására, illetve felhalmozódására vonatkozó információkat.

Matuzsálemek Dagesztánban

Nemrég töltötte be 110. életévét Patimat Szulejmanova, a dagesztáni Kuli hegyi falu lakója. Az idős asszonynak összesen 80 gyereke, unokája, déd- és ükunokája van. Két hűga is irigylésre méltó kort ért meg – Giharsa 103, Umalat pedig 100 éves.

A Szovjetunióban jelenleg minden 100 ezer lakosra átlagosan nyolc, százévesnél idősebb ember jut. Azerbajdzsánban ez a szám eléri a 48-at, Grúziában pedig a 39-et.

Hegesztés súrlódással

Alkatrészek súrlódás segítségével történő összehegesztésére képes félautomata gépeket bocsátott ki PSZT–50 jelzéssel a cseljabinszki autó- és traktorpátkocsi-gyár. Az üzemi kísérletek tanúsága szerint az új eljárás nemcsak kitűnő minőségű hegesztési varratot biztosít, hanem nagymértékben növeli a termelékenységet és csökkenti a fémfelhasználást is.

Schweriner Volkszeitung

A 900 dolgozót foglalkoztató Schwerin megyei Perlebergi Szerelvénykombinát egyedülálló az NDK-ban, a baromfitelepekhez szükséges berendezések gyártásában, a szocialista országok között pedig fontos exportőr szerepét tölti be. Az 1968-ban alapított üzem csak a Szovjetunióba 3320 komplett berendezést szállított eddig. Termelésének 81,5 százalékát exportálja, elsősorban a KGST-országokba. A KGST-egütműködés kedvező feltételeket teremtett a dolgozók számára, ugyanis régebben a perlebergi és dupowi szerelőmunkások nem gondolhattak arra, hogy foglalkozásuk révén ezer kilométeres távolságokba eljussanak.

Metró? Busz? Villamos? Taxi?

Közlekedés a szovjet városokban

Jön a „tisza” autóbusz?

A nagyvárosok egyik legnyolultabb problémája a közlekedés. Hogyan oldják meg ezt a Szovjetunióban, ahol az állampolgárok 62 százaléka városokban él. Erre a főváros példáján kaphatjuk a legmegfelelőbb választ. Moszkva közlekedési eszközein naponta körülbelül 15 millióan utaznak. Moszkva északról délre 40, keletről nyugatra pedig 35 kilométerre terjed ki, utcáinak összesített hossza több mint 3,5 ezer kilométer.

Első helyen a metró

A szovjet főváros közlekedési eszköze a metró, amely a teljes utasforgalomból 37 százalékban részesedik. A moszkvai metró – bár kisebb, mint a New York-i (410 km), a londoni (387 km) és a párizsi (234 km) – forgalom tekintetében első helyen áll a világon.

Moszkvában a metró a leggyorsabb és a legkényelmesebb közlekedési eszköz. A déli kerületekből az északiakba például 45 perc alatt lehet eljutni. A metró szerelvényei 4 perccel közlekednek, csúcsforgalom idején pedig 80–90 másodpercenként.

A munkába induló moszkvai általában többfajta közlekedési eszközt vesz igénybe. A felzárkózók közül a legnépszerűbb az autóbusz, amely naponta csupán a fővárosban 5 millió utast szállít. (Országosan ez a szám eléri a 100 milliót.)

Az autóbuszjáratokat és a vonalhálózatot állandóan bővíti. Csupán az utóbbi öt évben a városi autóbuszpark befogadóképessége 1,6-szeresére nőtt.

A szakemberek az autóbuszutasok kényelmének fokozásán és a levegőt szennyező anyagok mennyiségének csökkentésén munkálkodnak. Már kidolgoztak egy gázhajtású autóbuszt, amelynek sorozatgyártása rövidesen megkezdődik. Ezzel az autóbusz „tisza” közlekedési eszközzé tehető.

A trolibusz és a villamos... a városok legrégebbi és legfiatalabb tömegközlekedési eszköze. Moszkvában ezek szállítják az utasok 17, illetve 12 százalékát. A legújabb típusú, kényelmes, nagy befogadóképességű trolibuszok zajtalanul és a levegőt szennyező nélkül közlekednek.

Ujjászületőben a villamos

A villamos újjászületik, gyorsjáratúvá válik. Sok szovjet városban – így Volgográdban,

Szaratovban, Kijevben – a villamosvonalakat föld alatti alagutakba fektetik. Csúcsidőben a szerelvények perccenként indulnak és óránként 75 kilométeres sebességgel közlekednek.

Sikeresnek bizonyult a helyi érdekű vonatok és a metró ötvöztetésével kapcsolatos kísérlet is. Egyes metróállomások a helyi érdekű vonatok állomásainál vannak: a vonalak szinte egymás folytatásai, minimálisan csökkentve az átszállási időt.

Moszkvának húsz taxitelepe van, 16 500 kocsival. A taxi részaránya az utasforgalomban 4 százalék.

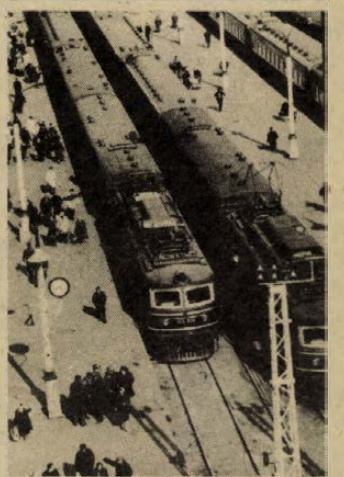
Egyre több magánautó

Nő a szovjet fővárosban a magán személyautó-tulajdonosok száma. A közlekedésrendészeti adatai szerint e kocsik adják ma a városi közúti forgalom felét. Évente majdnem 30 ezer

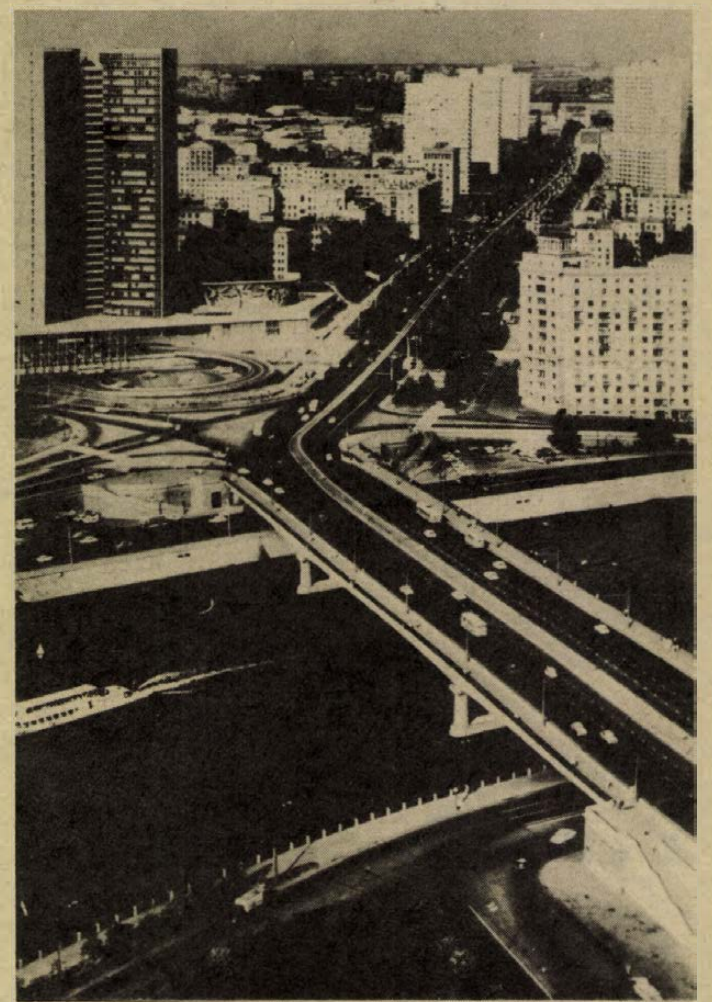
új moszkvai autótulajdonos ül a volán mögé.

A metró és a taxin kívül valamennyi városi tömegközlekedési eszköz állami dotációt kap. E dotáció az elmúlt évben összesen 46 millió rubel volt. A viteldíjak a nagymértékben bővült és felújított járműpark ellenére hosszú évek óta változatlanok.

L. Voszkreszenszkaja

Egy moszkvai pályaudvaron

Hid a Moszkva folyón. A háttérben a Kalinyin sugárút

Perlebergi baromfitelepek az Elbától az Amúrig

Jelenleg a perlebergiek egy lengyelországi megbízás keretében Opolé közelében építik az ország legmodernebb „tojásgyárat”, melynek átadását 1980 elejére tervezik. A perlebergi üzem építészeti és irányítási részével a lengyel munkások már a könnyűszerkezetes csarnokok szerelését végzik, amelyekben 800 000 baromfi elhelyezése biztosított. Ennek eredményeként naponta mintegy félmillió tojás kerül majd a szállítószerkezetekbe. Az üzem termékei eljutnak Csehszlovákiába és Bulgáriába is, legfon-

tosabb vásárlójuk azonban a Szovjetunió. Az összehangolt tervek és a fejlett gyártástechnológia lehetővé teszi, hogy a mezőgazdaságban, az iparszerű tojástermelésben és baromfitenyésztésben egész gépsoroknál a szériagyártásra térjenek át az alkatrészek egyedi gyártása helyett. Így a 150 telephely, az Elbától az Amúrig, több mint 22 millió baromfi nevelésére alkalmas férőhelyet biztosít. Csak egy példa: egy szovjetunióbeli iparszerűen termelő broiler-gyár teljesítmé-

nyéről, amely már az üzembe helyezését követő első évben 800 tonnával túlteljesítette az előirányzott mennyiséget baromfi-húsból.

1978-ban a Moszkvában megrendezett kiállításon a Schwerin megyei üzem bemutatótt egy pulka-tenyésztőállatot elhelyezésére kialakított telepet, ahol egy csarnokban közel 6000 anyafutó tartanak, mesterségesen termékenyítik meg őket, s így évente több száz ezer keltetésre alkalmas tojáshoz jutnak.

Kitüntetett Baranya megyei pedagógusok

Apáczai Csere János-díj

Mindenki el-
lenezte. A fe-
lése, a tan-
székvezetője.
Barátja ka-
tángórára cso-
korral „kö-
szöntötte föl”.

Tudományos
előbbrejutá-
sát féltették.
Egy kollégiumigazgatónak
mindenre van ideje, csak a
kutatásra, elmélyült tanulmá-
nyozásra nem. De „mőszijő
Zserzsőli”, ahogy a barátai,
kedves diákjai hívják, utalva
kitűnő francia nyelvtudására,
nem hagyta magát. Egy nap
alatt eldöntötte, elvállalja a
Pécsi Tanárképző Főiskola kol-
légiumának vezetését.

Mert egy kollégiumban is
mindent el lehet érni, mindent
meg lehet csinálni, korlátokat
csak az ember esze és egy-
szeri léte szab, voltja Ger-

Gergely János

gely János, aki megtiltotta a
hallgatóknak, hogy igazgató
úrázzák. Legyen ő csak a Gen-
gely, aki barát, társ a közös
munkában. Felszabadultan is
lehet produkálni. Ezt bebizo-
nyította azzal, hogy a Kiváló
kollégium minősített a neve-
zetes Eötvös-kollégium után
ők kapták meg. 1974-ben,
majd négy évvel később új-
ra elnyerték ezt a kitüntető
címet. Megvalósította a szak-
kollégiumi rendszert, beszer-
vezte munkatársait, akik tár-
sadmunkában vállalták a
többlésmunkát, esténként tar-
tottak foglalkozásokat a diá-
koknak. A hallgatók nagy ré-
sze is örömmel belement a
heti nyolcórás intenzív nyelv-
tanulásba és szakmai képzés-
be. Mivel mindenki szította a

hivatalos közművelődést, Ger-
gely János barátai segítségével
elindította a heti kétórás,
négy féléves közművelődési
kurzust a kollégiumban. Vezet-
tével főiskolások együttmű-
ködési szerződést kötöttek az
újpetrei tsz-szel, az 508. sz.
szakmunkásképzővel. Kijárnak
falura és az intézetbe, elő-
adásokat tartanak, beszélget-
nek, klubokat alapítanak, ki-
állításokat rendeznek. Gergely
János most azon töpreng, ho-
gyan lehetne „összefoizni” a
közművelődést, a retorikát, a
néprajzkutatást, a szociológiát
és a nyelvészetet, vagyis mind-
azt, amire egy leendő tanár-
nak szüksége lesz.

Negyvenkilenc esztendő,
húsz éve tanít a főiskolán,
1968. óta áll a kollégium élén.

Kiváló pedagógus

Laczkó Lajos

— A mi ta-
nulóink hamar
bekerülnek a
közvetlen ter-
melő munkába,
s ott rájuk ra-
gad minden jó,
és rossz egy-
aránt — mond-
ja Laczkó La-
jos, a pécsi

506. sz. Szakmunkásképző
Intézet gyakorlati oktatásvezetője.
— Itt jöszerevel csak hátrá-
nyos helyzetű gyerekek vannak.
Nemcsak a szakmát kell taní-
tanunk, nemcsak pedagógus-
ként kell nevelnünk, hanem gy-
akorta apjuk helyett apaként kell
viselkedni.

— Ötvennyolcban kerültem
ide szakoktatónak, kőműves vol-
tam, s a katonaságnál fogal-
mazódott meg bennem, hogy

a szakmai utánpótlás nevelése
milyen szép és érdekes feladat
lehet. Elvégeztem az építőipari
technikumot, s hatvankettőtől
vagyok a gyakorlati oktatás ve-
zetője. Ez azt is jelenti, hogy
még öt szakma fogásait meg
kell tanulnom, hiszen a szak-
mai tudás nélkül hogy is ír-
nyithatnám a munkát. Részt vet-
tem a szakmunkásképzés szinte
minden eseményében, tanterve-
ket készítettünk, módszertani
kutatásokat, kísérleteket végez-
tünk.

A szakmunkásképzés soha
nem szakadhat el a népgazda-
ságtól, ha most a minőség az
elsőrendű feladat, meg kell ta-
nítani a gyerekeket egy-egy or-
szágra. Hogy tudjanak olyant pro-
dukálni, amire büszkéek. B. L.

Kiváló pedagógus

Sávay László

A Nagy La-
jos Gimnázium
folyosóján
sorakozó ta-
blókön keresem
a fényképet: a
tizenöt évvel
ezelőtti felvé-
teleken még
sötét a haja,
a szemüvege
is régebbi divatot követ; a
későbbiekben már öszül, olyan
mint most, életben. Mire a
legfrissebb tablókhoz érek,
már személyes ismerősömnek
érezem, holott sohasem talál-
koztunk. Messziről felismerem,
amikor a csöngetés után a
tanárba siet.

1942-ben kezdte a pályát,
lassan negyven éve tanít. Há-
rom pedagógus-generáció köz-
bűlő tagja, hiszen az apja
igazgató volt, és a lánya is
ezt a hivatást választotta. Sá-
vay tanár úr a Széchenyi gim-
náziumban állt először kated-
rára. A Nagy Lajos államosí-
tása óta itt tanít, 1961-től
igazgatóhelyettes.

— Négy igazgató alatt
„szolgáltam”, mindegyik más-
más egyéniség, de valameny-
nyi közös jellemzője, hogy
hagytak dolgozni — emléke-
zik vissza. — Szerettem a
munkámat, a biológiát. Jó
képességű gyerekekkel dolgoz-

hattam. A gyerekek szorgal-
ma, értelmük nyiladozása, a
tantárgy iránti fokozódó ér-
deklődésük rám is serkentő-
leg hatott, és iparkodtam min-
dig jobban és jobban meg-
szervezni az óráimat. A többi,
párhuzamos osztályban való
tanítás — ez a nagy iskolák
előnye — rövid idő alatt hi-
hetetlen rutin kialakulását
biztosította. Lehetőségem
tette, hogy viszonylag kevés új ó-
rára kellett készülnöm, így
minden felkészülésem alapos
lehetett, és minőségi munkát
végezhettem.

Az eredmény nem maradt
el, Sávay Lászlóra hamarosan
felfigyeltek szakmai kör-
körben, s szakfelügyelő lett
Tanítványai közül nagyon so-
kon bekerültek az orvosi
egyetemre, s azóta már több-
ben professzorok lettek. Egy-
egy érettségi találkozáson egy-
más mellett ülnek volt diák-
jai: a rádióriporter, a hajós-
kapitány, a genetikus, az író,
az orvos, a bírósági és még ki
tudja, hány érdekes ember.

Rövidesen nyugdíjba megy.
Könyvtár, múzeum, zenehall-
gatás, kirándulás, sok-sok ol-
vasás, és a baráti kapcsolatok
ápolása — ezek a tervei.
Pótolni, amire eddig kevés
idő jutott. H. J.

Kiváló pedagógus

Bernáth Jánosné

A 39. Dan-
dár úti Általá-
nos Iskola
tanárai szok-
tak így bú-
csúzni reggel
otthon: elme-
gyek haza, az
iskolába. Az
iskolába, amit
húsz éve vet-
tek birtokukba. Húsz éve itt
tanít Bernáth Jánosné. 1955-
ben végzett magyar szakon a
Pécsi Tanárképző Főiskolán,
később történelemből is szá-
kosodott. Nyolc év óta azon-
ban csak 10 órát tanít egy
héten, akkor is magyarul, hi-
szen azóta városi szakfelügye-
lő is.

— A szívem a gyakorlati
tanításra, a gyerekekkel való
közvetlen foglalkozást nagyon
szeretem. A tanításban most
az érdekel nagyon, hogy én
is részt veszek az irodalomok-
tatás új rendjének kipróbála-
sában. Nagyon érdekes mun-
ka ez, s egy dologgal szeret-
ném szemléltetni, milyen ered-
ményes: az osztályban mind-
össze 12 szöveg az értelmi-
ségi származású gyerek, s hat
bukott tanuló is jár oda. Az
ellenőrző felmérésnél mégis
73 százalékos volt a kísérleti
osztály eredménye, s igaz,

hogy egyetlen jeles nem
akadt, de egyetlen elégtelen
sem.

Mostanában már első taní-
ványaim gyerekeit tanítom, s
ez, hogy a padból ismerem a
szülőket is, nagyon nagy
könnyebbőség, öröm így dol-
gozni. Mint ahogy feledhetet-
len volt az a négy év, ami-
kor ebben az iskolában volt
a dolgozóknak önálló általános
iskolája. Dél előtt a gyereke-
ket, este szüleiket tanítottam
ugyanarra, s meghatódtam,
amikor elmondták, apa és fia
együtt készült az órákra.

— Úgy gondolom, hogy
Pécs jól együttműködő ma-
gyartanári közössége ért el
olyan eredményt, amely a ki-
tűntetésben is elismerésre méltó.
Örülök, hogy segíthettem
ezt a munkát mint szakfel-
ügyelő, hogy tehetséges, so-
kat tudó fiatal pedagógusok-
kal is dolgozhatom, köztük volt
tanítványaimmal.

— Sajnálom a főnököt,
mert nyugdíjba megy. Húsz
éve nyersen megkaptuk ezt az
épületet, minden, ami itt van,
a közös munka eredménye —
a kezdő tantestület három-
negyed része most is itt van.
Talán ezért is búcsúunk úgy
reggel a családtól, elmegyek
haza, az iskolába. B. L.

Kiváló pedagógus

Dr. Brezniczky József

A szülőhá-
za Tolna megye,
Sióagárd. A ter-
mészet, az álla-
tok szeretetét
innen örökölte,
ő még innen
hozza magával,
ellentétben a
mai gyerekekkel,
akik közül ma-

napság inkább a városiak men-
nek mezőgazdasági iskolákba.
Nagyot változott a világ azóta,
hogy az ötvenes évek elején
Brezniczky József Szekszárd-Pa-
lánkon elvégezte a mezőgazda-
sági technikumot, és az agrár-
tudományi egyetemre jelentkez-
zett. Az állattenyésztési karon
szerezett diploma után szívesen
koptatta volna az Állatorvostu-
dományi Egyetem padjait is, de
erre nem kapta meg a minisz-
teri engedélyt. Így 1957-ben —
ahogy mondani szokták — a
termelésben kezdett el dolgoz-
ni, a kistermelői ágazatot irá-
nyította egy szövetkezetben,
amelynek főállattenyésztője is
volt. Szekszárdi MESZOV, len-
gyeli mezőgazdasági szakisko-
la, ezek életének újabb álló-
másai. A gyakorlati szakember
érdeklődése egyre inkább az ok-
tatás felé fordult.

— Megyei KISZ vb-tag vol-
tam Szekszárdon — mondja —
s akkoriban, az ötvenes évek
legvégén szervezték az ország-
ban a KISZ-iskolákat, ahol óra-
rend szerint tanultak a diákok

mozgalmi tárgyakat. Az öt isko-
la közül az egyik a lengyeli
mezőgazdasági szakiskola volt,
ahol 1962-ig tanítottam, és a
kollégiumot vezettem. Ez alatt
az idő alatt elvégeztem a ta-
nárképző főiskolát, és véglege-
sen a tanári pálya mellett kö-
teleztem el magam. Hamarosan
régie iskolámhoz kerültem visz-
sza. Az állattenyésztési szakon
tanítottam a szekszárd-palánki
felsőfokú technikumban, míg
ide, Pécsváradra nem helyez-
tek igazgatónak, a mezőgazda-
sági szakmunkásképző intézetbe.
Ez 1967-ben történt.

Brezniczky József azóta is ál-
landóan tanul. A neve elé öt
évvel ezelőtt két betű, a dr. ke-
rült, disszertációját a takar-
mányértékesítés témaköréből ír-
ta. Eredeti szakmájával nem tu-
dott, nem is akart szakítani: a
mezőgazdasági tudományokban
és a pedagógiában elért sike-
rek együtt szerepelnek életcé-
ljai között. A szakmai problémák
megoldásának semmivel sem
örül jobban, mint ha egy ne-
héz körülmények között felne-
velt tanulóknak értékes bizonyítványt
adhathat a kezébe.

Hívták vissza Szekszárdra,
igazgatónak. Nem vállalta. Kö-
tö a pécsvárad tizenkét év, a
nehéz körülmények között elért
sikerek, a kollégák, barátok.
Dr. Brezniczky József most már
baranyai pedagógus marad.

H. J.

Apáczai Csere János-díj

A Mecsek
bányái és a
pedagógia.
Vájárképzés
és szakmun-
kásnevelés.
Tanítás és pe-
dagógiai ku-
tatások. E te-
rületek fonód-
nak össze több
mint húsz esztendeje Krisztián
Béla megyei szakfelügyelő pe-
dagógiai pályáján. 1957-ben,
amikor kiépültek a szakokta-
tás mai alapjai, már vájárta-
nuló nevelődési keze alatt.
1959-től a komlói 501. számú
Ipari Szakmunkásképző Intézet
tanára. 1973-tól a szakmun-
kásképzés pedagógiájának
szakfelügyelője, a megyében.
Közben elvégezte a Műszaki
Egyetemet, majd az ELTE pe-
dagógia szakát, s elméleti
munkák, cikkek, tanulmányok
módszertani útmutatók kerül-
nek ki tolla alól. A magyar
szakmunkásképzés, a jövő
munkásgenerációjának nevelé-

Krisztián Béla

se szempontjából rendkívül
fontos a két éve életbelépett
új osztályfőnöki tanterv, mely-
nek szerkesztésében, megírá-
sában, kipróbálásában, kísér-
letében részt vett Krisztián
Béla is. Társaszerzője volt a
tanterv tavaly megjelent ké-
zikönyvének.

Ezek a dokumentumok vé-
gigikéérték azt a folyamatot,
amely társadalmunkban vég-
bement az elmúlt két évtized
alatt, s tartalmazza mindaz-
okat az alapokat, melyekből ki-
bontakozhat a fejlett szocio-
lista társadalom munkása.
Ugyanakkor e nevelési munka
nem nélkülözhetette a szakmai
ismeretanyag korszerűsítését
sem.

Végbement a bányászati is-
meretanyag reformja: Krisztián
Béla négy tankönyvét hasz-
nálják 1972. óta a vájárta-
nuló intézetekben, s megszületett
az új tanterv is, amely 1980-
ban lép életbe. Emögött pe-

dig ott húzódik energiatar-
tálékaink számbavétele, az érc-
szén- és kőbányászati gépesí-
tése, villamosítása, általános
korszerűsítése.

— Mindig meggyőződése-
m volt — mondja munkájáról
Krisztián Béla —, hogy igenis
meg lehet szeretetni, el lehet
sajátítani a tanulókkal a bá-
nyászatot, melynek évtizedes
hagyományai vannak a Me-
csekben. El lehet érni, hogy
hivatással válják a bányász-
szakma, bármilyen nehéz is
az. Mindig fűtött egy szak-
mai és egy pedagógiai am-
bíció, hogy lássam, mit le-
het kihozni a hozzánk kerülő
fiatalokból, most éppen a ná-
lunk tanuló mongóliai diá-
kokból. S azokra a tanítvá-
nyaimra vagyok a legbüsz-
kebb, akik a szó klasszikus
értelmében lettek bányászok,
s dolgoznak mindenféle az or-
szág bányázataiban.

G. O.

G. O.

Kiváló pedagógus

Dr. Csonka Takács Lászlóné

Sokáig álltak
tanácsstalanul
tanárok, diákok
az osztályfőnöki
órák előtt. Hi-
szen a nevelés
nem korlátozód-
hat csak erre az
óraóra, nem is
válhat az óra
panaszfo-

rummá, elmaradt tananyagokat
sem lehet ilyenkor pótolni.
Csonka Takács Lászlóné, a köz-
épiskolák osztályfőnöki óráinak
megyei szakfelügyelője így be-
szél erről a területről:

— Amikor 1973-ban szakfel-
ügyelő lettem, tulajdonképpen
azt kellett először elérnem,
hogy megtartsák az órákat,
mégpedig céltudatos pedagó-
giai munkával. Hiszen ezeken
az órákon az egész személyi-
ség megmértetik. Aztán erő-
síteni kezdtük az osztályfőnöki
munkaközösségeket, megszüle-

tett a nevelés-oktatás új terve.
A hozzá kapcsolódó kézikönyv
munkálataiban magam is részt
vettem, most írjuk az osztályfő-
nöki órák orientációs tematiká-
ját is az Oktatási Minisztérium
számára.

Baranya más szempontból is
országos műhely lett: itt pró-
bálja ki az OPI a mi tanára-
inkkal a tanulókról készített
új típusú osztályfőnöki feljegyzé-
seket is, s a megyében zajlott
le az új oktatási-nevelési terv
kipróbálása a szakközépisko-
láknak és a gimnáziumoknak.
E műhelymunkák mellett azon-
ban a tanárok állandó önkép-
zését tartom a legfontosabbnak.
Talán még ennél is lényegesebb
ugyanakkor a tanár-
egyéniesség emberi kisugárzása,
amely nemcsak egy-egy osz-
tályra, hanem nagyobb közös-
ségre is hat.

G. O.

Kiváló pedagógus

Dr. Dorsics Györgyné

Minden nap
más iskolák,
más arcok, új
emberek. Min-
denütt másfajta
adottságok,
ugyanakkor egy
közös feladat, a
magyar nyelv
ügye, a magyar-
és a történelem-
tanítás. Ez határozza meg dr.

Borsics Györgyné általános is-
kolai megyei szakfelügyelő
mindennapi munkáját. Ezen ki-
vül a tanítás a Jókai úti Általá-
nos Iskolában, a továbbképzé-
sek szervezése, az új tantervi
dokumentumok előkészítése.
Az utóbbi témához kapcsoló-
dik, hogy Dorsicsné más pécsi
tanárokkal együtt részt vesz az
Országos Pedagógiai Intézet
tantervi bizottságának mun-
kájában: az általános iskolai
fogalmazástanítás részterületét
dolgozzák ki. Erről beszélgetve
máris témánál vagyunk: ki-
emelt szerepet kap ugyanis az
anyanyelvi nevelés az 1980-ban
induló új ötödikes tantervben.
Nem lesz többé csak a ma-
gyar tanár gondja a helyesírás,
a szép magyar beszéd.

— A magyar nyelv ügyét
tantestületi ügyggyé kell tenni —
mondja a szakfelügyelő. — Jó
látni, hogy az iskolai tanter-
vekben máris szerepel ez a
szempont, hiszen anyanyelvi
műveltség nélkül más tantár-
gyak vagy később a szakmák
sem sajátíthatók el. Ugyancsak
idén jutottunk el oda, hogy
az iskolák igazgatói mindenütt
főszerepet szánunk a könyvnek,
a könyv bevonult most már
nemcsak a magyar-, hanem a
többi órára is, hogy szervesen
illeszkedjen a tanulás folyama-
tába. Ezt a két dolgot tartom
a legfontosabbnak a munkám-
ban: meg kell tanítanunk he-
lyesen, szépen beszélni a gy-
erekeket, és könyvet kell adnunk
mindegyik kezébe.

G. O.

Ötvenéves a magyar könyv ünnepe

Könyvnapi ünnepség 1929-ben Szombathelyen, a Berzsenyi téren. Balról jobbra: Bárdosi Németh János, dr. Keresztély Ernő, a Kultúregyesület főtitkára, gróf Endrődy Sándor és Jánossy Gábor országgyűlési képviselő.

Nem írok „hetet”, mert akkor még egyetlen napra korlátozódott a magyar könyv ünnepe. 1929 májusában, Supka Géza író, a Literatura főszerkesztője, neves muzeológus ötletére — külföldi példák nyomán — nálunk is megrendezték a könyv ünnepét. Budapesten a különféle kiadók sátrakat is állítottak föl, hogy neves primadonák, közéleti egyéniségek „propagálják” a magyar könyv ügyét. Persze ebből elsősorban a kiadók csináltak üzletet!

Szombathelyen — szülővárosomban — szintén megünnepelték az első könyvnapot. A Vas vármegye és Szombathely város Kultúregyesülete rendezte az ünnepet. Persze ott volt az egyesület grófi elnöke: Erdődy Sándor gróf is. Hogy az ünnepi beszédet ki tartotta: nem emlékszem. De *A magyar könyv csillaga* címen verset szavaltam, a fiatalság hitével és hevületével. Eppen a déli nagymiséről özlöngett ki a közönség és kint a városháza előtt álló Berzsenyi-szobor köré gyülekeztek. Éreztem, hogy valami jó van a levegőben: a könyv a néphez is eljuthat. Persze az

akkori idők gazdasági válsága ezt elbuktatta. Kevés értelmiségi olvasott, a falusi paraszt a 6 pengős búzaár mellett kopalt, tengődött, az ipari szakmunkás heti bére is alig volt több 30–40 pengőnél. A „divat” azonban hatott, a jótékony hölgyek szívesen kínálgatták Sigray Julianna könyveit.

1934-ben az I. G. E. (Írók Gazdasági Egyesülete) Margitszigeti kongresszusán Dunánál én is részt vettem. Nagy számban vonultak föl Erdélyből, a felejthetetlen Hunyadi Sándor, az erdélyi Helikon pályázatán díjat nyert Szerb Antal, Tamási Áron, Reményik Sándor, Kacsó Sándor, a Délvidékről Csuka Zoltán, Debrecenből Gulyás Pál, Juhász Géza és a nagyszerű szegediek Buday Gyurkával az élen, akitől a Haviboldogasszony című remek grafikai gyűjteményét kaptam ajándékba. Ő beszélt a „szegedi fiatalok mozgalmáról”. (1935–1936. évi kis kalendáriumuk is őrzöm). Móra Ferenc halála alkalmával Szegeden Sik Sándor egyetemi tanár lakásán találkoztam is velük: Radnóti Miklóssal, Ortu-

tay Gyulával és másokkal. Az 1934-es Margit-szigeti találkozón láttam József Attilát is. József Attila nem vett részt az I. G. E. megbeszélésein, de nagyon panaszkodott, hogy a szovjet írók első kongresszusára (1934-ben) nem őt küldték ki. Hasonló fájdalom volt Móricz Zsigmondnak is, akit 1919-es múltja után szintén mellőztek. A Klebelsberg-féle kultúrpolitika úgy vélte, hogy Nagy Lajos és Illyés Gyula kevésbé veszélyesek ezen a kongresszuson. Illyésre aztán „rá is fizettek”, mert beszámoló-könyvében (Oroszország) sokat meglátott a nép javára forduló változásból. (Nagy Lajos viszont már látta a „szocializmus” tévedéseit is, azért Bajcsy-Zsilinszky lapjában, a Szabadságban abba is hagyta a beszámoló folytatását.)

A Szervita-téren volt az erdélyi írók sátra. Oda már nem

kellett „propaganda”: a közönség szívből, örömmel válogatta a Helikon szebbnél szebb könyveit! Így őrzöm én is több erdélyi író dedikációját — a Szervita térről, azon a felejthetetlen májuson, Tamási Áron, Hunyadi Sándor, Kacsó Sándor, a háborúban megvakult festő, később sok sikert aratott író: Szántó György társaságában.

Ebben az időben történt az is, hogy a kor legnagyobb magyar íróját, Móricz Zsigmondot Gömbös Gyula miniszterelnök megfricskázta, mondván: Zsiga, te destruálsz! Na-na — mondta erre Móricz Zsigmond: — én több kenyeret, jogot, szabadságot mondanék ehelyett!

Hogy mit szavaltam abban az ifjú hevületű versben a (Berzsenyi-szobor árnyékában) már nem tudom. De most is benem zsong Tóth Árpád halhatatlan verse (Egy lány a villamosban):

Oh, hadd rontsák hát mások a világot,
Politikák, jelszavak és hadak!
Csak a tollakat ne fogja meg átok,
Írók kicsinyje, s nagyja, rajta csak!
Isten szívét nem bízza, csak titátok,
S míg ég és föld bús rommá omlanak,
Hű könyveinkben daloljon a lélek
Vigasztal daccal: mégis szép az élet!

Bárdosi Németh János

Csorba Győző:

Gyász

Az ember próbálgatja innen onnan hisz ilyen hal meg többnyire ilyen ki sok volt s pótolhatatlan valakiknek de épp ezért minek kezdeni újból s hány ezredikször?

Inkább csak legyintsünk inkább csak bólintunk rá: „Ugy van úgy van értjük nem lep meg nem is lázadunk” Minek mindig fölzaklatni a lelket s semmiképp-sem-új botrány nevében? Végül is zárt a kör s lemez csupán a sose-voltnak hitt búcsú-jajongás pár sallanggal megegyéniesítve Az ember próbálgatja a menekvő ész tömegestül hajtja föl a józan érveket mellé fekszenek az ágyba leülnek asztalához körbefogják ki sem lát közülük s már azt hiszi sikerült meggyőznie mehet tovább nyugodtan s akkor egycsapásra ráomlik minden s fölbuggyan keserves forrásként zokogása mintha rémes álomból gyermek sirna fölriadván...

Bárdosi Németh János:

Csontváry

Látomásokban bibliai fényt lát magányosat és tömeget szorongást vének nyugalmát egy ecsetbe fogva sugallatodra áll a Cédus Tenger Tátra tetői belső hang az arcon megváltást-váró tűz a szem hunyorban mutatják Raffaelhez méltó meredekeit ama pillanatnak megszületett az egek viselőse kibén kin keserv üdv öröm ragyog opál-kék-piros lángok láza közt

Pécsi költők a Szép versek kötetből

Pákolitz István:

Inkább

Erdőnyivé burjánzó tilalomfáink kacifántos útvesztőiben egyre nehezebb kiigazodni

Kincstári egyhangúsággal és csupa fölkiáltójeles fenyegetéssel árad utcahosszat a tilalom-özn

Világosabb tájékoztatással könnyebb lenne a tájékozódás és megúszhatnánk olcsóbban is

A tömördek Tilos helyébe inkább a szabad föliratot javasolnám

Sokkal kevesebb tábla kellene

Bertók László:

Démoszthenész első búcsúlevele

Búcsúzom a szavaktól, kiköpöm a nyelvemet emelő kavicsot, színjátékos lepkék oduja: szám, legyen, mi volt: csupán garat, nyelvem, az ideges madár elég majd fészken, magtalanul, szótáram, színes luftballonok hazaszállnak a felhők közé, szemem fogja csak őket, szemem anyám arcával tükröz rájuk, de mint a levegő... szelűk mögül világlik ki a csillag, a távolodó ó-a-zó gyerek, aki semmit nem ért, csak ordít, dadog, őt érzékkel egy arcra figyel, kézzel fogható szavakra figyel, szájba rakható szavakra figyel, a szó egyetlen szavára figyel... búcsúzom tőle is... visszaperelni semmit nem lehet, Philipposz erősebb, mint a szó, zeuszi jelekre függeszti szemét.

Könyvhét

Magyarországon tavaly 8556 könyv jelent meg, több mint 93 millió példányban, a könyvforgalom jóval meghaladta a két-milliórdot.

A könyvmegjelenéseknek mindig különleges alkalmuk az ünnepi könyvhét; idén például százöt új kötet várja olvasóit több százezer példányban a könyvesboltokban, pavilonokban. A hagyományosan könyvheti kötetek, a Szép versek és a Körkép vezeti ezt a listát. A költészetet és a prózát a dráma követi; hat színművet közöl

a Rivalda 77–78. című kötet. Az Irószemmel 1978 című válogatás huszonekét szerző 27 riportját kínálja. Minden második évben kerül a könyvheti listára a szovjet írók új elbeszéléseit tartalmazó kötet. Most Eg és föld között címmel található az újdonságok között.

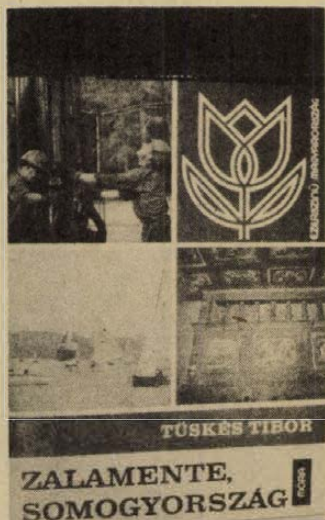
A könyvhét is alkalmat ad, hogy tisztelegjünk két nagy írónk születésének 100. évfordulója alkalmából. A Szépirodalmi jelentette meg Móra Ferenc Aranykoporsó című művét, s három Móricz-könyvet.

Kiss Attila rajza

Tüskés Tibor:

Zalamente, Somogyország (Részlet a könyvből)

Richard Bright angol orvos 1815-ben, a bécsi kongresszus idején az osztrák fővárosban tartózkodó magyar főurak ajánlóleveleivel felszerelve postakocsiba ült, és hosszabb magyarországi utazásra indult. Tapasz-

talatairól terjedelmes naplóban számolt be, mely rajzaival együtt, nyomtatásban 1818-ban jelent meg Angliában. (Magyar nyelven Szerecz Imre fordításában olvashatók belőle részletek.) Bright doktor — neve az orvostudományban a róla Bright-kórnak elnevezett vesebetegség fölfedezése révén ismert — előbb a Felvidéket, Pozsony és Selmecbánya táját járta be, majd a Dunántúllal ismerkedett meg. Bright széles látókörű tudós volt: a politikai, közgazdasági és néprajzi viszonyok, az utak és a börtönök állapota, a parasztok konyhája és a cigányok sátra egyaránt érdekelte.

Keszthelyről Kanizsára, majd a Muraközbe ment. Innét, a Dráván átkelve, Somogy területére lépett. „Egy nagy községen mentünk át, amelyben

sok cigánylakás volt, és azután beértünk egy szép tölgyfaerdőbe. A nap már ledőzött, lovaink elfáradtak, a kocsis, nem ismervén az utat, nem tudta, merre menjen.” Bright hallhatta már egyet és mását a somogyi erdőségeken megbúvó betyárokról, zsványokról. Az erőszkos katonafogadás elöl menekülő, a császári katonai szolgálat elől megszökött, a törvényt, a felelősségre vonást kerülő jobbágyság voltak ezek. Utónállásra, rablásra, fosztogatásra szükségéből adták a fejüket. Legtöbbször börtönben, bitófán végezték, de a nép képzelete kiszínezte sorsukat, és a népdalokban, a balladákban a szociális igazságtéves reményét fűzte nevükhöz. Alakjuk rákerült a pásztorművészet tárgyaira, a tükrosókra, szarusótartókra, borotvatartókra...

Korán besötétedett, és a sűrű somogyi erdőben inába szállt az angol orvos bátorsága. „Inasom elkezdte eszembe juttatni a hallott rablótörténeteket, és meg-megriadt, valahányszor parasztokat látott felénk közeledni. Szerencsére ez a riadalom is elmúlt csakúgy, mint a többi. A három férfi, aki izgalomba hozott bennünket, az út tengelyére fordult, és figyelte kocsinkat. Jó éjszákát kívántam nekik, és nem bústam, amikor láttam, hogy nem követnek minket... Nem szűnő esőben, sűrű villámcsapás között elértük Csurgót.”

Bright megszállt Csurgón, valódi betyárokkal és zsványokkal itt, a földesúri börtön rabjai között találkozott, és másnap az udvarmester könnyű négyes fogatán megtekintette Festetics gróf birtokát. „Ami

legjobban meglepett a ma meglátogatott birtokon — írja —, az annak nagy kiterjedése volt. Ezen az egyetlen birtokon a tulajdonosnak nem kevesebb, mint 95 000 hold földje van; ebből 19 000 hold erdő... Bright közli a terméseredményeket, a számtartónál elfogysztott falusi ebéd fogásait („zöldségleves, főtt hús, az elmaradhatatlan savanyú káposzta, egy üveg idevaló, de a vendég kedvéért a szokottnál jobb bor”), dohog a gazdaságtalan termelési módok miatt, s természettudományos megfigyeléseibe a somogyi erdők szépségének dicsőítését szövi. „A belvári erdő, amelybe most beléptünk, egyike Magyarország legszebb erdeinek. A Dráva mellett terül el, és nagy részében főleg különféle tölgyfajokból áll, vegyesen más erdei fá-

val, leginkább bükk- és juharfával. A legpompásabb fapeldányok, amelyeket csak láttam. Ezernyi tölgyfa, gyökere fölött több mint hétfélszáz méterrel, ugyanazon vastagságban 30–40–50 lábnyi magasságra nyúlik minden ág nélkül a legeszebbes állapothoz.”

Az angol orvos arról a nagyszabású munkáról is hirt ad, amelynek során a XVII. század végén, a XVIII. század elején erdőirtással, égetéssel szántóföldet és szőlőterületet raboltak Somogyban. „Ezekben a félreeső erdőkben az épületeknek nincs nagy értéke. A legnagyobb fának törzse szanaszét hever a földön, ahogyan a vihar kidöntötte. A korhadó anyagból az erdő új erőt kap. A fák fejszével vágják, s így a fák erei felé néhány lábnyi fa vezetődbe megy.”

Az oktatástechnológiai eszközök pedagógiai kérdései

Buda Béla: Az empátia —a beleélés lélektana

A Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Akadémiai Bizottsága 1978. évi pályázatán díjazták dr. Vadász Terézia faddi pedagógus dolgozatát, amely Az oktatástechnológiai eszközök alkalmazása és pedagógiai kérdései az iskolában címet viselte. Lapunk számára a szerző cikkformában is feldolgozta harmadik díjat nyert pályamunkáját. Ezt közöljük az alábbiakban.

Befejezéshez közeledik az 1978/79-es tanév, amelyben életbe lépett az általános iskolai nevelés és oktatás terve. Az első osztályosok új tanterv szerint tanultak, s még néhány tantárgy tanításában jelentős változás történt. Az általános iskolát irányító szervek már értékelik a tanév tapasztalatait, de a szülők, a nevelők és a széles közvélemény véleményét formál arról, hogy sikerült-e elérnünk céljainkat, meg tudtuk-e valósítani kijelölt feladatainkat.

Mint ahogy az új nevelést és oktatást szabályozó dokumentumban a pedagógiai tevékenység általános elvei között jelentős helyet kap a korszerű pedagógiai technológia alkalmazásának szükségessége, nem véletlenül jelölte meg a Pécsi Akadémiai Bizottság éppen e kérdéskört fontos kutatási témaként. A korszerű pedagógiai technológia alkalmazásával hatékonyabbá tehetők a tanítási órák, ezért napjainkban, amikor a gazdasági szférában is korszerűbb technikai felszereltségű munkahelyeket létesítenek, és új munkaszervezési módokat alkalmaznak, az iskolában is racionálisabbá kell tenni a tanulást. Így nemcsak többet tanulhatnak gyermeink, hanem különbség személyiségekké válhatnak, és jelentős időt is szabadíthatnak fel számukra.

Az összetevőkből az eszközök és eszközgyűjtemények alkalmazásának néhány kérdését foglaljuk össze jelen ismertetésünkben. Nemcsak egy cikk szűk terjedelme miatt választunk így, hanem azért is, mert a gazdasági élet szférájában is a termelői kör lényeges oldalának — a munkaeszközöknek — az átalakulása indítja meg a korszerűsítés folyamatát.

Tehát nemcsak a tanítás módszerei változnak meg, ha az eszközök bevonulnak az órákra, nemcsak a tanulás-szervezés alakul át, hanem ennek következtében megváltozik a nevelő szerepe, demokratikusabbá válik a tanár — diák viszony, javulnak a tanulók munkakörülményei, legfőképpen pedig kialakulhat a tanulási technikájuk és a permanens önművelésre való képességük.

A jelenleg rendelkezésre álló eszközkészlet hatása a tanulókra

A szülők is igazolhatják következő megállapításainkat, hiszen naponta látják gyermekeiket dolgozni különböző tanulási eszközökkel: színes rudakkal, szóképpel, munkafüzetekkel, szótárakkal, lexikonokkal és folyóiratokkal. Megváltozik a tanulási attitűdjük, szívesebben tanulnak eszközökkel használva, mint olyan órákban, ahol túlteng a verbalitás. A közvetített információk annál hatékonyabban fejlesztik a tanulók gondolkodását, minél tudatosabb a tanári munka, mégpedig a ráhangolás, a célkitűzés, a részegységek bontás, a képvétést követő feldolgozás.

Kedvező hatású az eszközökkel végzett tanulás a

nulók aktivitásának és önállóságának fejlődésére is. A nevelés-oktatás korábbi — eszközök kisebb arányban felhasználásával — körülményei között lassúbb volt a tanulói önállóság fejlődési üteme.

Ma már a cél érdekében egyre inkább rendelkezésre állnak az eszközökbe táplált anyagok. A pedagógus ezek felhasználásával indirekt módon avatkozhat be a nevelési folyamatba: önmaga és a tanuló közé eszközt iktathat, rászoktathatja őt az eszközhasználatra. Ha ez sikeres, akkor a diák az egyéni művelődés során is képes eszközök felhasználásával önállóan tanulni.

Természetesen él az igény a pedagógusokban, hogy javítsák és könnyítsék munkájukat, de nem lehet mindent a tárgyi feltételek további javításától várni, még szükség van (és mindig is szükség lesz) pedagógiai leleményre. Így, hogy több jó megoldás is lehet egy-egy tanulási feladatra, nem feltétlenül eszközök alkalmazásával végzünk hatékonyabb munkát, mégsem mellőzhetők ezek a gondosan megtervezett, felülvizsgált, kipróbált, tanszerismertetővel ellátott hasznos eszközök.

Az eszközhasználat hatása az oktatási folyamatra

Az oktatási folyamat során alkalmazott korszerű eszközök korszerű módszerekkel működve hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanítás és a tanulás egyidőben történjen, vagyis miközben a tanár (illetve az általa pedagógiai indokoltan működtetett eszköz) tanít, a tanuló aktívan (és gyakran önállóan) tanulhat. Követelmény, hogy a felhasznált audiovizuális eszközök integrálódjanak az oktatás hagyományos eszközeivel (például a munkafüzet, a tanítási könyvvel vagy akár a táblai vázlatlappal, magyarázó ábrával). A nyomtatással előállított eszközrendszer tagjait — a munkafüzet, tankönyvet és a munkafüzeteket — látjuk arra alkalmazni, hogy színterjeszt teremtsenek az eszközgyűjtemény tagjai között, és segítsék a tanárt abban, hogy az oktatási folyamatot logikusan egymásra épülő lépésekre bontsa.

A hagyományos óratípusok mellett tömegessé válnak az új típusú — eszközökkel felhasználható — órák, s ezek metodikája eléggé kiforrott. Gyakorlatunkban az az óratípus vált be legjobban, amelyben a tanulás minden lépésfokát valamely eszköz felhasználásával közelítettük meg. Fogalmazásán például gyakran végzünk szövegértést az irodalomkönyvből, diáksorral szerkesztünk közös fogalmazást, majd önállóan dolgoznak a tanulók (esetenként képek felhasználásával).

A tanulás munkaformái tökéletesednek. Az eszközök sok beszédalkalmat teremtenek. A téma nevelési tartalommal telítődve vita, eszmecsere vagy társalgás formájában dolgozható fel, s e közös kommunikáció tanulságaira építve a tanulók önálló, egyéni beszámoló megtartására is felkészülhetnek, ezáltal közlekedésben, nyelvi és kommunikációs képességük is fejlődhet.

Kommunikáció az „eszközös” órákon

Bármennyire paradoxnak látszik: az „eszközös” órákon több lehetőség adódik a tanár és a tanulók közötti személyes kontaktus megteremtésére, mint az eszköz nélküli órákon. Ha ugyanis az órák a jeleket sugárzó „adó” — mint a pedagógus; és a „vevő” — a tanuló) számára min-

dig csak a tanári magyarázat vagy az előadás az a „főcsatorna”, amelyen az információkat veszi: akkor ez az egyetlen eszköz (a tanár hangja) túlságosan megsokszorozódik. Ha sokszor van alkalom az oktatásomagokban rendelkezésre álló — vizuális — eszközök (például feladatlapok, önellenőrzést biztosító főlíák, fogalomtérképek, segítő szó-kártyák) alkalmazására, akkor a kommunikáció szabályozottabb folyamattá válhat. Ha az oktatástechnológiai eszközök a tanulóhoz szólnak, különösen élénk kommunikációs alkalmakat teremthetnek.

Rége is mutattak be kísérleteket, régen is szemléltettek, de ez a tevékenység inkább a tanár munkáját jelentette, és a tanítási órának csupán egy mozzanatára terjedt ki. Napjainkban pedig egyre inkább a „sok eszköz” használata a jellemző, ezek

az egész oktató-nevelő folyamat közvetlen tartozékai lettek, és a tanulók munkáltságát célozzák.

A pedagógus és az eszközök nem harcban állnak egymással az oktatási folyamatban betöltendő elsőbbségért, hanem az új technika és a tanár egymással együttműködnek a nevelés-tanítás sikeréért. Ha a szülők otthon lehetőséget tudnak teremteni eszközökkel végzendő művelődésre (tehát diavetítésre, könyvhasználatra, magnóról vagy lemezről történő idegen nyelv tanulásra, zenehallgatásra, közösen megbeszélte televíziós és rádiós élményekre), akkor hasznosan járulnak hozzá az iskolában folyó korszerű pedagógiai technológia hatékonyságának emeléséhez.

Dr. Vadász Terézia,

ált. isk. igazgatóhelyettes
Fadd

A magyar tudomány arcképcsarnokából

Bemutatjuk Szabolcsi Gertrúd akadémikust

A Magyar Tudományos Akadémia 1979. évi, 139. közgyűlésén a levelező tagok sorából rendes taggá választották — többek között — Szabolcsi Gertrúdot

Az egyenjogúság szóbeli elismerése ellenére nem túl sok női akadémikus foglal helyet a Magyar Tudományos Akadémián. Ezért önmagában is érdekes a tudós nő portréja, akit nők közül harmadiknak választottak be akadémikusaink sorába.

Szabolcsi Gertrúd 1923-ban született Nagyváradon. (Amikor a riportert arról érdeklődik: illik-e ezt hátyágra kérdezni, és főleg leírni — elneveti magát: „Megteheti nyugodtan, amikor levelező tagnak választottak, közölték az újságok...”.) Csáládí indíttatás nem aspirálta tudományos pályára. A gimnáziumban kezdett vonzódni a természettudományokhoz, először a fizika, majd egyre jobban a kémia érdekelt. A középiskola befejezése után kémefestőként dolgozott, és 1945-ben a kolozsvári egyetem vegyészkarára jelentkezett. Akkoriban, a háború utáni években sok budapesti diák keresett ott menedéket a kibombázott fővárosból. Így ismerkedett meg egy budapesti orvostanhallgatóval, az ismeretségből házasság lett, és a házaspár visszatért a fővárosba. 1949-ben végezte el a vegyészkarot, de már hallgatóként is dolgozott az Általános Kémiai Tanszéken, ahol férjével foglalkoztak.

1950-ben került gyakornokként abba az intézetbe, ahol azóta is dolgozik a Karolina úti kutatóhelyen ma az Akadémia Szegedi Biológiai Központjának Enzimológiai Intézete néven működik.

Azaz — mégsem egyfolytában dolgozik itt, csak jogilag. Mert 1950-ben „kikérték” egy évre, és az Akadémia első osztályának vezetője lett. Nagy elismerés volt Erdely-Grúz Tibor, Rusznák István mellett dolgozni — mondja —, de a tudomány, a kutatás szeretete visszavonozta. Visszatért az intézetbe, ahol Szőrényi Imre, a híres biokémikus mellett lett aspiráns. A szigorú tudós mellett munka sokat formált Szabolcsi Gertrúd emberi-kutatói magatartásán is.

Szabolcsi Gertrúd 1957-ben lett kandidátus, értekezésének

témája a fehérjék szerkezetének kutatása volt. 1964-ben szerezte meg a tudományok doktora fokozatot, ezúttal a fehérjék szerkezetének működése közötti kapcsolatot volt disszertációjának tárgya. Jóllehet a fehérje óriásmolekula, csak egy kis része vesz részt a működésben (anyagcsereben). Mint ahogy az élő szervezetben a fehérje képződése sok energiát igényel, vajon ennyire pazarló-e a természet? Nem, az egész szükséges ahhoz, hogy annak a bizonyos „kis rész”-nek a szerkeze kialakuljon. Az első két között volt, aki olyan módszert dolgozott ki, amellyel a fehérjék szerkezetét részletesen megbonthatja révén ki tudta mutatni, hogy egyes részek — kisebb vagy nagyobb mértékben — hogyan járulnak hozzá az egész működéséhez. Ez a kérdés egyébként szorosan kapcsolódik szervezetünk saját fehérjék lebomlásához és megújulásához. A Magyar Tudományos Akadémia 1967-ben választotta levelező tagjainak sorába Szabolcsi Gertrúdot, székfoglalójában is a fehérjék témakörét dolgozta fel tovább.

Életrajzához tartozik, hogy államunk egy sor kitüntetéssel ismerte el eredményes kutatómunkáját: 1960-ban a Munka Érdemérem, majd 1970-ben a Munka Érdemérem arany fokozatával, 1961-ben Akadémiai Díjat kapott, majd 1973-ban Állami Díjban részesült. Aktív közéleti ember is, számos hazai és külföldi tudományos és társadalmi szerv, bizottság tagja.

1955-ben az intézet igazgatóhelyettesévé nevezték ki, és tisztelet 1972-ig töltötte be. Ekkor ment férjhez Sraub F. Brunó akadémikushoz, a világhírű biokémikushoz, aki az intézet igazgatója, és etikai okokból férjfeleség ugyanabban az intézetben vezető szerepet, illetőleg vezető helyettes-vezetői szerepet nem tölthet be... Azóta az intézet tudományos tanácsadója. Kutatási területe hosszú ideje elsősorban az egyedi fehérjék (egy-egy fehérje, enzim) szerkezetéhez, működéséhez kapcsolódott, ebből vont

le következtetéseket, a fehérjék működésmechanizmusára és a fehérjeszerkezet általános sajátosságaira. Újabban azt vizsgálja: a fehérjék egymással, sejten belül milyen kölcsönhatásban vannak?

Jelenleg éppen a vörösvérsejtrel kapcsolatos kísérletek sorozatát folytatja munkatársaival, olyan elmerülten, hogy a riportra megbeszélte időpontjára sem emlékezett, mert egy nem várt eredményt hozó kísérlet adatait számíttatta, elemmezte, az egész világról, sőt, a leghectickebb dolgokról, például az ebédéről is elfeledkezve.

Egy új jelenséget ismert fel a vörösvérsejtrel kapcsolatban: a sejt hátyája, ha az ozmózisnyomás (azaz a sejt belüli és a környező folyadék nyomásvízszonya) változik, pulzál, és molekulaméret szerint enged ki a sejtől sokat, fehérjéket. A kérdés: másfajta sejt is így viselkedik-e vagy, ami még ennél is fontosabb: mit lehet a sejtbe ilyen úton esetleg bevinni? Ez a probléma a gyógyszeres alkalmazásának egyik korszerű kérdése.

Az említett „mindenről megfeledkezés” ismét a tudósról, mint magánemberről árul el valamit: hobbjá a munka. És ez nem frázis: ha egy kutatási probléma, egy kísérletsorozat érdekli, azzal hetekig képes akár éjjel-nappal is foglalkozni, minden mást félretelve.

És a nő, a családanya szerepe? Ott is egy, a tudománnyal összefüggő eseményre a legbüszkébb: előző házasságából született 26 éves lányának nemrég doktorált általános nyelvészettől, és szintén kutató pályára készül. Aminek kulcsa örül: saját akaratából teszi ezt, nem az édesanya befolyására, és tőle nagyon távol álló tudományterületen. Lehet, hogy Szabolcsi Gertrúd mindebben saját pályakezdetének ismétlődését látja...

Szatmári Jenő István

amelynek segítségével a másik emberrel való közvetlen kommunikációs kapcsolat során, bele tudja élni magát a másik lelkiállapotába. Ennek a beleélésnek nyomán meg tud érezni és érteni a másikban olyan érzelmeket, indítékokat és törekvéseket, amelyeket a szavakban direkt módon nem fejez ki, és amelyek a társas érintkezés szituációjából nem következnek törvényszerűen. A megérzés és megértés fő közé az, hogy az empátia révén a saját személyiségben felidéződnek a másik érzelmi és különféle feszültségei. Ezt úgy is ki lehet fejezni, hogy a személyiség beleéli, mintegy a másikba vetíti önmagát.

Buda Béla könyvében foglalkozik az empátia kialakulásával a személyiségfejlődés során. Hangsúlyozza az anya — gyermek kapcsolat jelentőségét, ahol már a csecsemő is empátias módon érzékeli anyja lelkiállapotát, érzelmi változásait, hangulatait. Az anya úgyszintén érti a gyermeke megnyilvánulásait, mert egy különleges, sajátos kapcsolatban van a gyermekével. Eppen ezért ezt a relációt „duál-luniónak” is szokták nevezni, egy sajátos kettős egységnek. A szakemberek szerint a későbbi empátias készség mértékét nagyrészt ez a korszak határozza meg.

A szerző külön fejezetekben emlékezik meg az empátias képesség jelentőségéről a felnőttkori szociális viszonyokban, intim, szexuális kapcsolataiban.

Foglalkozik a formális emberi kapcsolatokkal, a szervezeti konfliktusokkal, azok megoldási lehetőségeivel, valamint az empátia szerepével a vezetésben. Ugyanis a szervezeten belül a vezető pozíciója különlegesen fontos, és a vezetővel való formális és informális kapcsolatok sajátos problémákat vetnek fel. Buda, a vezetői viselkedésbéli következményeire hívja fel figyelmünket, valamint a vezető empátia sajátosságait. Nyilvánvaló, hogy az empátia segítségével sokkal többet lehet megérteni a munkahelyi problémákból, emberi dolgokból, mint nélkülük. Az empátia abban nyilvánul meg, hogy a másikra jobban odafigyel, tovább tartja fenn a kommunikációt vele, gondolatban többet foglalkozik a másikkal, egyáltalán, hogy hajlandó a másik problémáit érdekesnek és fontosnak tartani.

Nagy szerepe van a beleélő képességnek olyan foglalkozásoknál, amelyek emberekre irányulnak, ugyanis pl. a pedagógiai munka, a gyermeknevelés elkövetkeztetés empátia, beleélő megértés nélkül. A nevelésügyben azért nagy az empátia szerepe, mert a különböző korú gyerekek még kialakulatlanok, fejletlen a szociális viselkedésük stb. A gyerekek megértésében a következtetések, értelmi művelés, racionalizálások nem elegendőek. Szabályozatlan viselkedésük, érzelmeik csak az empátias képességgel — mely tudatosan fejleszthető — érthetőek meg.

Külön fejezetben szól a szerző ezen képesség jelentőségéről, a gyógyítómunkában, a pszichiátriában, a pszichoterápiában. Megemlékezik korunk beutazásáról, a neurózisról, annak megismeréséről. Ugyanis a beteg feszültségének, szorongásának megértése a kommunikáció és a beleélés segítségével történhet meg.

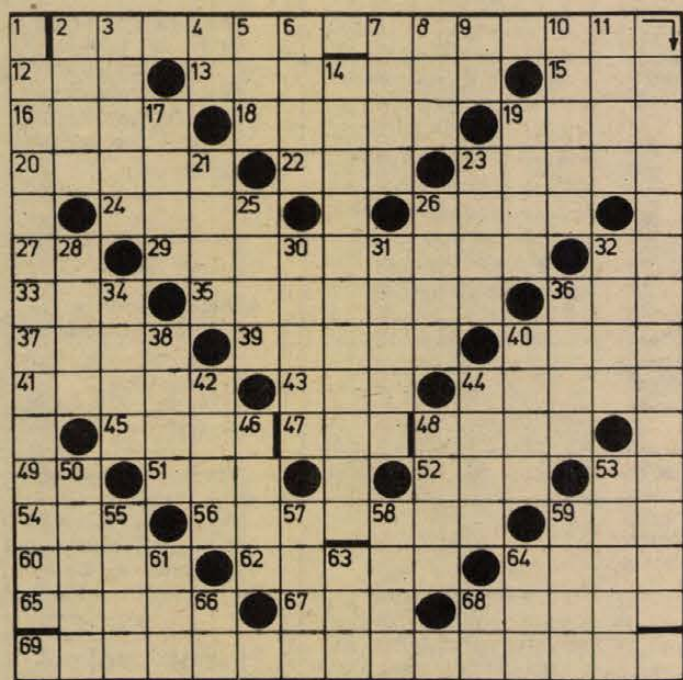
Pszichológiai történeti szempontból végigkíséri az empátia fogalmának előzményeit, kialakulását, magyarázatát, és utal a különféle iskolák koncepcióira, részletesen szól az empátia fejlesztésének módjairól, és vizsgálatainak eszközeiről.

A könyv bő irodalomjegyzéke egyben útmutató is a további kutatásokhoz.

Beke Szilvia

Keresztrejtvény

Vitaminok

Az (vízszintes 69.) egészségének megtartásában nagyon fontosak a vitaminok. (Vízszintes 2.) Nagy szerepük van a vitaminigény kielégítésében. (Függőleges 1.), fogyasztva maradéktalanul biztosítják a vitaminok biológiai hatását. Megfelelő módon (függőleges 14.) termékekben tárolni is megőrizhetjük a vitaminokat.

VÍZSZINTES: 2. (B e k ü l d e n d ő.) 12. Női becenév. 13. Diszidémia. 15. RGM. 16. Fordított női becenév. 18. Megrepedt (a jég). 19. Távozó. 20. Szület. 22. Mátka. 23. Edény. 24. Kiváló. 26. A győzelem istennője (—). 27. EEE. 29. A szinpad tartozéka. 32. Fajsúly ráv. 33. Jugoszláviai város. 35. Jegyzetek. 36. Vissza: épületem. 37. Szemléli. 39. Az üvegesek ragasztója. 40. Vissza: metsző. 41. Vissza: szövetség, házasság. 43. Az SZTK elődje. 44. Koreai nagyváros. 45. Ruhát készít. 47. Félig gondos! 48. Fonal, kötelék. 49. Azonos betűk. 51. Római ezrekettes. 52. Szélesre nyit. 53. Vezérkarl róv. 54. Nyakraváló. 56. Decibelt állapít meg (két szó). 59. AEN. 60. Férfinev. 62. Telitele. 64. Ebtvő. 65. Türelmes. 66. Víz. 67. Víz. 68. A pénzintézet. 69. (B e k ü l d e n d ő.)

FÜGGŐLEGES: 1. (B e k ü l d e n d ő.) 2. Verdi-opera. 3. Afrikai állam. 4. Lira egynemű betűi. 5. Csa-

padék. 6. Köszönés, argóban. 7. Afrikai állam, fonetikus. 8. Létezett. 9. SA. 10. Margit németül. 11. Vissza: nőrokon. 14. (B e k ü l d e n d ő.) 17. Női név. 19. Tölgy termés. 21. i. 23. Gyermekük. 25. Kirándulás. 26. Tár. 28. Kisül. 30. Liba teszi. 31. Holt nyelv. 32. Kisebb település. 34. Belső szerv. 36. Disznót vág. 38. Lendület. 40. Növény része. 42. Domborműves dísz. 44. Nadrág része. 46. Retten. 48. Hajhíd. 50. Harapdálom. 53. Hajtana. 55. Fák zölde. 57. Örökség. 58. Istentisztelet. 59. Vissza: megye. 61. NAE. 63. Légnemű anyag. 64. Kutyája. 66. Doktor. 68. AV.

Beküldendő a helyes megfejtés: május 11-ig (hétfő) déli 12 óráig beérkezőleg, LEVELEZŐLAPON Dunántúli Napló Szerkesztősége, Pécs, Hunyadi u. 11. 7601 Pf.: 134 címre.

A május 20-i lapban közlött rejtvény megfejtése: Kosmetikai tanácsadás Vergilius-tól: A mosoly a szépségápolás leghatásosabb módszere.

Könyvjutalmat nyertek: Farkas Istváné Pécs, Móra F. u. 66., Hardi József, Szigetvár, Gagarin ltp. 3/B., Horváth József, Taszár, Széchenyi u. 80., Sárkány János Pécs, Tibor utca 87., Szajkó István Pécs, Szabadság út 19.

A könyveket postán küldjük el. G. Gy.

Az úttörők kéktúra

Hazánk hegységeiben 910 km hosszan húzódik az országos kéktúra jelzés, Sümegtől a Nagy-Miliicig. A Magyar Természetbarát Szövetség, ennek rövidített változatát, 300 kilométeres távot hirdetett meg az úttörők részére.

A 910 km-es túra nyolc nagyobb távra osztható: Balatonfelvidék, Bakony, Vértes-Gerecse, Pilis-Budai-hegység, Börzsöny-Cserhát, Mátra, Bükk-Aggtéleki hegység, Cserhát-Zempléni hegység. A részt vevő úttörőknek egy-egy tájegységben legalább 50 km-es túrát kell megtenniük, így elnyerik az úttörő kéktúra tájegység jelvényt. Ha összteljesítményük eléri a 300 kilométert, akkor kapják meg az úttörő kéktúra jelvényt.

Egy-egy csapatnak legalább hat főből kell állnia. A túrázó egységet az úttörőraj vagy a természetjáró szakkör szervezheti. Meg kell vásárolnia minden résztvevőnek az Országos kéktúra útvonala című igazolófüzetet. Ez az Ezermester- és Úttörőboltokban kapható. A füzetet a kijelölt ellen-

őrző pontokon kell bélyegeztetni és dátummal ellátni.

A túraútvonalakat be lehet járni vándortáborozás keretében, iskolai szünetekben vagy a vakációban szervezett több napos kirándulások alkalmával vagy a nyári táborból természetjárások során.

Ha egy-egy 50 km-es útvonalat bejártatok vagy már a 300 km-t teljesítettétek, a túra vezetőjének írásbeli jelentést kell készítenie. Ezt aláírja a csapatvezető, s elküldi a Magyar Természetbarát Szövetség címére: 1054 Budapest, Rosenberg házaspár u. 1. A jelentésben írjátok meg az úttörőcsapat címét, a túrákon résztvevők nevét, a programot, a jelentősebb túraeseményeket. Küldjétek el a kéktúra igazolófüzeteket és a túráról készített közös naplót, rajzokat, fényképeket.

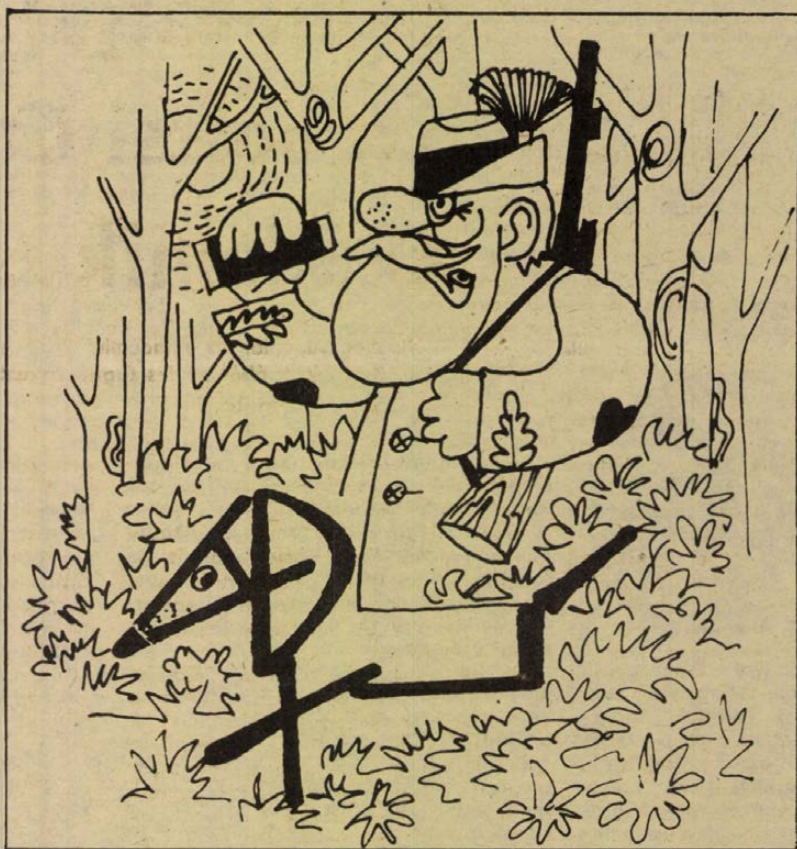
A kéktúra jelvényeket a Magyar Természetbarát Szövetségtől kapjátok meg. Ezt az úttörőigazolvány szakpróba rovatába is bejegyzik.

—átányi—

Lesben a vadász

Az öreg vadász fiatalos hévvel lesi a vadat. Vele van hűséges társa, Dorka nevű kiskutyája. Aki szemfüles, az gyorsan meg tudja nekünk mondani, milyen fajta kutya Dorka.

Megfejtés: Dorka alakja betűkből áll — DAXLI

Szovjet rajzfilmek a gyermekévre

Júniusban is gazdag programmal várja látogatóit a Szovjet Kultúra és Tudomány Háza: folytatódnak a filmsorozatok, a Szovjetunió fejlődését, eredményeit bemutató előadások, a zenei és irodalmi estek. Filmvetítéssel egybekötött előadást láthatnak az érdeklődők a szovjet mezőgazdaság

eredményeiről, továbbá a lenini nemzetiségi politika érvényesüléséről, a soknemzetiségű szovjet nép kultúrájáról. Zeneszínház esttel emlékeznek Puskinra, születésének 180. évfordulójára alkalmából. A nemzetközi gyermekév jegyében újabb szovjet rajzfilmek várják a legkisebbeket.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIO

8.26: Népdalok. 8.56: Telemann: Az iskolamester — komikus kantáta. 9.21: Magyar műszo. 10.08: Virág a katedrón. 11.14: Vasárnapi kották. 13.00: Elutazni jó. 13.10: A New York-i Filharmonikus zenekar zenés játékokból játszik. 13.40: Rádiólexikon. 14.10: A hegedű virtuózai. 14.40: Pillantás a nagyvilágba. 15.14: Haza e bolygón. 16.00: Művészlemez. 17.20: Két szimfonia. 18.15: Hol volt, hol nem volt. 18.45: Diktórnő hangszalagon. 19.38: Kodály-művek. 19.47: Az Állami Népi Együttes felvételeiből. 20.30: Verdi: Ernani. Négyfelvétel. 23.06: Schubert: C-dúr vonósötös. 0.10: Színészek énekelnek.

PETŐFI RÁDIO

7.30: Lionel Rogg orgonái. 8.05: Mit hallunk? 8.52: Zongora-hangverseny. 10.10: Új Zenei Újság. 11.06: Claudio Abbado vezényel. Közben: 11.32: Óda a tegnapi asszonyokhoz. Versek. 11.38: A Claudio Abbado vezényel című műsor folytatása. 13.05: A Budapesti Kamaragyűjtés hangversenye. 14.11: A Nemzetközi Rádióegyetem műsoraiból. 14.41: Magyar művészek operafelvételeiből. 15.37: Népdalaink világa: Népdalaink új stí-

3. MŰSOR

8.08: Olasz nő Algirban. Operarészletek. 8.52: Zongora-hangverseny. 10.10: Új Zenei Újság. 11.06: Claudio Abbado vezényel. Közben: 11.32: Óda a tegnapi asszonyokhoz. Versek. 11.38: A Claudio Abbado vezényel című műsor folytatása. 13.05: A Budapesti Kamaragyűjtés hangversenye. 14.11: A Nemzetközi Rádióegyetem műsoraiból. 14.41: Magyar művészek operafelvételeiből. 15.37: Népdalaink világa: Népdalaink új stí-

A RÁDIO ÉS TELEVÍZIÓ MŰSORÁBOL

lusa. 15.57: Világshírház: Bánk bán. 18.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Tóth Zoltán brácsaestje. Közben: kb. 18.45: A magyar szépproza századai. Kb. 19.03: A hangversenyközvetítés felvétele. 19.43: Zenekari muzsika. 21.08: A Kísérleti Stúdió bemutatja. 21.39: Popzene sztereóban. 22.39: Balettzene.

PÉCSI RÁDIO

17.00: Hírek. 17.05: Siker volt... Részletek Schubert-Berthé: Három a kislány című daljából. A Pécsi Nemzeti Színház művészeinek előadásában. 17.20: Szilva Emil jegyzete. 17.25: Vasárnapi kívánságok. 18.20: Helyszíni közvetítés a Komló Bányász-Kapavári Rákóczi NB II-es bajnoki labdarúgó-mérkőzésről. A riportert: Kovács Imre. 18.40: Szerb-horvát nyelvű műsor. Május végén — június elején. Vidám zenés összeállítás. 19.15: Német nyelvű műsor. A nagymamától az unokáknak. — Neue Zeitung előzetes. — Vidám történet eljárással. 19.50: Sporthírek. 20.00: „Gruss und Kuss” Rádió Budapest, zenés riport, üzenet- és kívánságóra külföldi és hazai németek számára. A műsort szerkeszti és vezeti: Hambuch Géza és Hartmann Helga. 21.00: Műsorzárás.

MAGYAR TELEVÍZIÓ

8.05: Tévétna. (ism. — sz.) 8.10: Mindenki iskolája. Fizika. 8.45: Matematika. (ism.) 9.15: Óvodások film-műsora. 1. Mackó Misi Angliában. (sz.) 2. Kockácska és a madarak. (sz.) 9.35: Játsszunk együtt! Ripka (ism.) 9.45: A találmány. — Román rajzfilm. (sz.) 9.55: Hírek. 10.00: Menjünk gyerekek, Junális a gyermekév alkalmából. 12.00: A hetedik kontinens ékszerai. XIII/9. rész: Kágyók és csigák. (sz.) 12.35: Romantika és klasszicizmus küzdelme CV/8. rész:

Theodore Gericault. (sz.) 13.50: A hugenották kincse. V. 5. rész. (sz.) 15.10: Primaspodium. Ifj. Sánta Ferenc muzsikái. 15.25: Akrobatikus Torna Európa-bajnokság. Közvetítés Szegedről. 16.25: Reklám. 16.30: Műsorainkat ajánljuk! 16.55: Pedagógusnapi köszöntő. A verünkben van. 17.45: Könyvsátor. 17.55: Most mutasd meg! 18.25: Reklám. 18.35: A Községszolgálat tájékoztatója. 18.40: Esti mese. (sz.) 18.50: Tévétna. (sz.) 19.00: A HÉT (sz.) 20.00: Hírek. 20.05: Ingyenélés. Csiky Gergely színművének tévéváltozata. (sz.) 21.20: Sport-hírek. 21.30: Zene — szóval. Fialat műsorvezetők a tv Zenei Klubjában. (sz.) 22.50: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

9.00: Barázda — faluműsor. 10.00: A mágnes. 10.30: Miki egér csapata — gyermekműsor. 11.00: Népi muzsika. 11.30: A tudás vagyon. 13.30: Kritikus pont. 14.00: Róka — angol film. 15.00: Vasárnap délután. 19.15: Rajzfilm. 20.00: Tale — drámasorozat. 21.00: Utazások. 21.50: Szórakoztató zene. 22.05: Sportszemle.

2. MŰSOR

16.00: Atlétikai verseny. 17.30: Kézilabda. 18.40: Játssz gyerekek. Zenei műsor. 20.00: Külföldi dokumentum-műsor. 20.55: Huszonnégy óra. 21.15: A csábító — amerikai film.

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIO

8.25: Mit üzen a Rádió? 9.00: Szép Ernő versei. 9.10: A hét zeneműve. 9.40: Hatévés lett a gyerek. 10.05: Nyitnikék. 10.35: Beethoven: B-dúr trió. 11.19: A tudományos könyvszótárból jelentjük. 11.39: A sziget. I. rész.

12.35: Válaszolunk hallgatóinknak. 12.50: Zenei érdekességek az elmúlt hét műsoraiból. 14.48: A kicsi király. 15.10: Édes anyanyelvünk. 15.15: Régi híres énekesek műsoraiból. 15.28: Vízszapillat. 16.05: Népi zene. 16.30: Szocialista brigádok akadémiaja. 17.10: A Rádiószínház bemutatója. Soult. Gál István hangjátéka. 17.15: Unnapi könyvhét, 1979. Könyvpremier. 20.30: Slágerműzeum. 21.29: Kerekasztal-beszélgetés a népgazdasági szabályozás korszerű kérdéseiről. 22.20: Tíz perc külpolitika. 22.30: Ismeretlen ismerősök: Hunyadi Sándor. 23.30: Operafelvételekből. 0.10: Tánccalokból.

PETŐFI RÁDIO

8.05: Fúvósátiratok. 8.33: Nótacsokor. 9.30: Szélvihar. 10.00: Zenedél-előtt. 11.55: Pillanatkép. 12.00: Népdalok. 12.33: Kis magyar néprajz. 12.38: Táncczenei kották. 13.26: Tarsaltan művészetek. Riport. 14.00: Kettőtől ötig. 17.00: Az Iszlám világa. 17.30: Ötödik sebesség. 18.33: Zene-közben. 19.35: Országterkép hang-jegyekből. 20.33: Társalgó. 21.29: Széleség. Vajda Zsuzsa és Farkas Zoltán műsora. 22.30: Kálmán Imre operettalaiból. 23.15: Dzsesszfelvételekből.

3. MŰSOR

8.08: Kamaramuzsika. 9.30: Az eladott mennyasszony. Operarészletek. 10.30: Rádiólexikon. 11.05: Dzsesszfelvételekből. 11.25: Zenekari muzsika. 12.50: Madrigalfelvételekből. 13.06: Magyar Műszo. 13.45: Romantikus kamarazene magyar előadóművészek tolmácsolásában. 14.52: Zenekari muzsika. 16.30: Huszonöt perc beat. 16.55: Operarészletek. 17.36: Válogatás a következő hetek műsoraiból. 17.56: Zsebrádiószínház. Életmentés. 18.15: A hét zeneműve. 18.45: Fekete Afrika zenéjéből. IX. rész. 19.05: Bemutatjuk új felvételeinket. 19.40: Kapcsoljuk a Magyar Tudományos Akadémia kongresszusi termét. Közben: kb. 20.20: Csak te redő hadtám életet-

Gyárfás Endre

A hét

Hetvenkedem hétfőn:

korán kelek kedden,

szántok-vetek szerdán,

csordát hajtok csütörtökön,

pendelyt varrok pénteken,

szüretelek szombaton,

vigan vagyok vasárnap!

Henry Ludwig

A tökéletes csapda

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte látogatójától udvariasan a bankigazgató. — Megengedi? — azzal felkattintotta az öngyújtóját és szivarra gyújtott.

A látogató pisztolyt húzott elő zsebéből.

Ebben a pillanatban valami zizegés hallatszott a hivatal-szobában, egy másodpercre sötét lett, de nyomban kigyulladt a villany.

— Mi történt? — kiáltott fel a látogató, és csodálkozva nézett körül.

— Semmi vész — felelte az igazgató, majd hátradőlt karosszékeében, és élvezettel fújt ki egy jókora füstgomolyt. — Csupán észrevétlenül megnyomtam a vészjelző gombját az asztal alatt. Az ajtókat és az ablakokat egy szempillantás alatt automatikusan záró acéllemez tartotta el. Csapdába került, kedves kezdő gengszter barátom!

A látogató ügyel-bajjal elfojtotta az egész testét rázó reszketést, és így szólt:

— Nálam viszont pisztoly van. Elve úgysem távozhat innen!

— Nagyon is lehetséges, de abban egyáltalán nem vagyok bizonyos, hogy megéri-e. Gyilkosságért ugyanis villamos-székbe kerül, erre mérget vehet — különben pedig egy-két évvel megúszhatja. Válasszon. Akar egy szivart?

— Köszönöm, majd később. Tudja, nagyon nehéz szivarra gyújtani, miközben az ember egy bankigazgatóra céloz. Micsoda helyzet... Egy kis pénzt akartam kérni, és lám, milyen csapdába kerültem...

— Nem közönséges csapda ez, hanem zseniális csapda! A „Brown és Társai” cég eszlette ki. Bankunk hetvenöt-ezer dollárt fizetett érte. Nem kis összeg, ismerje el, de jobb tőkebefektetést sohasem eszközöltünk, ez biztos. Az asztalon fiókjában most is kis-hiján félmillió dollár van.

— Vagy úgy — dűnyögte elgondolkodva a látogató —: ennyi pénzünk van? Kérem, adja csak ide.

— Szívesen — nevetett az igazgató. — Itt van, fogja. Megszámolhatja, ha egyáltalán tud számolni, miközben pisztolyt szorongat. De gondoljon arra, hogy azonnal itt lesz a rendőrség. Igaz is, majdnem elfelejtettem figyelmeztetni: egész beszélgetésünk automatikusan magnószalagra kerül.

A látogató a pénz egy részét a zsebébe gyúrte.

— Tehát a szerkezet jól működik? — kérdezte.

— Efelől aztán nyugodt lehet. A „Brown és Társai” cég gyártmányai kitűnőek — mosolygott az igazgató.

— Örömmel hallom — jegyezte meg a látogató, és pisztolyát hanyag mozdulattal az asztalra dobta.

Az igazgató azonnal felkapta és vendégére szegezte. Az pedig eközben kivett egy szivart.

— Ezzel a revolverrel ugyan nem lehet tüzelni — közölte. — Öngyújtó, és most már tüzet adhat nekem. Továbbá nyomja meg az asztal bal oldalán levő, világoskék gombot, hogy kimehessünk, mert valahogy kissé fülledt itt a levegő.

— Áruja el, mit akar? — kérdezte csodálkozva az igazgató.

— Pofonegyszerű az egész. Én a „Brown és Társai” cég képviselője vagyok, azé a cégé, amelynek a számláját ön már harmadik hónapja se-hogy sem akarja kiegyenlíteni. Folyton azt állította, hogy a felszerelésünk rosszul működik. Mi persze sejtettük, hogy ez nem igaz, most pedig ön megerősítette e gyanúinkat. Együttláltem az alkalommal, hogy előleget vegyek fel Öntől a légkondicionáló berendezésre, amely szintén a mi gyártmányunk. Ismerje el, uram, itt valóban kissé fülledt a levegő...

Fordította: Gellért György

HÍREK

1979. JÚNIUS

3

VASÁRNAP

PUNKOSD

A Nap két 3.50 — nyugszik 19.34 órakor. A Hold két 11.52 — nyugszik 0.26 órakor.

A közélet hírei

Aczél György, a Minisztertanács elnökhelyettese, a nemzetközi gyermek Magyar Nemzeti Bizottságának elnöke szombaton fogadta Amadou Nathar M'Bow-ot, az UNESCO főigazgatóját. A szíves légkörű eszmecsere jelen volt dr. Polinszky Károly oktatási miniszter és Mád Péter nagykövet, hazánk állandó UNESCO-képviselője. Aczél György fogadta dr. Estefania Aldabala-Im asszonyt, az ENSZ nemzetközi gyermekügyi különmegbízottját is.

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait az Olasz Köztársaság nemzeti ünnepé alkalmából Alessandro Pertini köztársasági elnöknek.

Ma este

VASÁRNAP

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Amatőr fesztivál (de. 11 órakor), Álomjáték (este 7 órakor), Pécsi—Hegedűs bérlet.

MOZI

Petőfi: És az eső elmos minden nyomot... (10, 17, 19). Visszatérés az földjére (13, 15). Kossuth: Aladdin és a csodálampa (10, 12, 13, 15). Kéz kezét mos (17, 19).

Park-kert: Keoma (8). Tanárképző Főiskola: Zsebpenz (4). Meghívás egy gyilkos vacsorára (17). Heő, Múv. O. 2. A csipkevarró (6). Ifjúsági Ház: A kis monók furulyája (2). ABBA (4). Fekete Gyémánt: A sah fia (4). József-rencsét: A gejzírölgy titka (10). Az Ezüst-tó kincse (2). Kirándulás gyilkossággal (4, 6). Rákóczi: Az Ezüst-tó kincse (10). A gejzírölgy titka (3). Ragadozó madarak (5, 7). Május 1.: Lolka és Balke a Föld körül (4). Lányok hídja (16). Boly: Hegyen, völgyön (3). A hét mesterlövész (10). Harkány: Jack kapitány (5). Kovpák a Kárpátokban (6). Komló, Május 1.: Pim, Pam és Pumelka (10). A bűn története (15). Komló, Zrínyi: A csodátév palatibla (4). Mackenna aranya (6). Mohács: Karneváli éjszaka (10). Kinek a törvénye? (4, 6, 8). Pécsvárad: Detektiv két tűz között (3, 5). Sásd: Noked nem szól a lélekharang (5, 18). Sellye: A híd túl messze van (4). Siklós: Kopjások (10). A delfin napja (6, 8). Szentlőrinc: Csillag a máglyán (6, 8). Szigetvár: Hahó, Ücsil (10). Rafferty és a lányok (6, 8). Villány: Suttogások, síkolyok (16, 18).

HÉTFŐ

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Szünnapi

MOZI

Park-kert: Ahová lépek, ott fű nem terem (8). Petőfi: A fekete rák ollójában (13, 15), San Babila egy napja (17, 19). Kossuth: Kéz kezét mos (10, 12). Robinson és a kánnibálók (13). És az eső elmos minden nyomot... (15). Egy hatás alatt álló nő (17, 19).

Tanárképző Főiskola: Zsebpenz (5). Meghívás egy gyilkos vacsorára (18). Fekete Gyémánt: Rafferty és a lányok (6). József-rencsét: ABBA (4, 6). Rákóczi: A nő illata (5, 7). Május 1.: Kinek a törvénye? (16). Boly: Limonádé Joe (8). Harkány: A híd túl messze van (4). Komló, Május 1.: A folyó vonala (15, 17). Komló, Zrínyi: Kirándulás gyilkossággal (4, 6, 8). Mohács: Mackenna aranya (16, 8). Mohács-kert: Keoma (8). Pécsvárad: Lányok hídja (18). Sásd: Ragadozó madarak (18). Sellye: A delfin napja (8). Siklós: Csillag a máglyán (8). Szentlőrinc: Kockázatot (8). Szigetvár: A sah fia (6). Villány: Egri csillagok (18).

Jogi tanácsadás

A Hazafias Népfront Budai I. Közeti Bizottsága június 6-án 17 órakor jogi tanácsadást tart dr. Solyms Sára ügyvéd részvételével. Helye: Pécs, Kossuth L. u. 81. sz. alatti MSZMP-alapszervezet helyisége.

— Dedikálás. Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor Kende Sándor író dedikálja műveit a Széchenyi téri Móríz Zsigmond könyvesboltban.

Közlemények

Beiratkozás 1979/80-as tanévre a Dolgozók Önálló Általános iskolájába (Pécs, Jókai u. 49. l. e. 107.). A beiratkozás ideje: június 4., 5., 6., 7. és 8-án, délután 2–6 óráig. Alapísimerteti, 10 hónapos és 5 hónapos (20 éven felüliek részére) tantolyamot indítunk. A jelentkező személyi igazolványt és az utolsó iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt hozza magával.

AZ ISZAGATOSÁG

A Dél-dunántúli Gázgyártó és Szolgáltató Vállalat értesíti a lakosságot, hogy 1979. június 4-én megkezdődik a Székely B. úti gázvezeték Surányi M. úti ászakra eső részének rekonstrukciós munkái. A kivétel- és időtartama alatt az 50. sz. ház az út teljes szélességében lezárásra kerül, melyre felhívjuk a gépkocsi-tulajdonosok figyelmét.

Felvételi a pécsi Liszt Ferenc Zeneiskolába: Előképzősök részére: 1979. június 7-én és 8-án, 9–12 és 16–19 óráig. Hangszeresek részére: 1979. június 8-án, délután 16–19 óráig.

Ángyán-plakett

A Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekciójának XXVI. vándorgyűlést június 6–7–8-án tartják. A vándorgyűlés keretén belül június 7-én Ángyán János professzor emlékére tudományos ülést rendeznek. Az alkalomra a neves pécsi professzor bronzérmét Novotarski István szobrászművész készítette.

A kórus és a zenekar az 500-as Szakmunkásképző Intézet udvarán

Ötven éve jött létre a pécsi szakmunkásképzés önálló, főhivatású intézete, a mai 500. sz. Zrínyi Miklós Ipari Szak-

HDN-divatklub nyereménydömping

Tegnap délelőtt megtartottuk a HDN-divatklub legutolsó sorsolását. Olvasóinknak arra kellett szavazniuk, hogy a hat alkalmi manőken közül ki tetszett a legjobban. A legtöbb szavazatot Szabó Antalné drávaszabolcsi lakos kapta, akit a BANYAKER öltöztetett föl, s akinek frizuráját és kozmetikáját a Baranya megyei Fodrászipari Szövetkezet Bem utcai szalonjában készítették. A szombati sorsoláson harmincöt ajándékot húzott ki Bence Barna és Bence Boglárka. A szerencsés nyertesek névsorát és nyereményeiket a Hétfői Dunántúli Naplóban közöljük.

Sebességkorlátozás a Balaton mellett

Ezentúl maximum hatvan kilométeres óránkénti sebességgel közlekedhetnek azoknak a szakaszoknak is a gépjárművek a Balaton-parti lakott területeken, ahol ösztől tavaszig nyolcvan kilométer volt a felső határ. A déli parton, Fonyódtól Balatonfenyvesig, több helyen életbe lépett sebességkorlátozásra mindenütt közúti jelzőtáblák hívják föl a figyelmet. Az intézkedésre azért volt szükség, mert a tóparti településeken megnőtt a forgalom, a vízpartra igyekvők gyakran kereszteznek a főútvonalat.

— Energiatakarékosság a MAV-nál. Az energiatakarékosság jegyében a MAV Pécsi Igazgatóságának vontatási szakszolgálat az ideiglees elszűrés negyedében mintegy 2,2 millió forinttal kevesebb üzemanyagot használt fel a tervezettnél. Ugyanakkor a vagonátviteli sebességet túlteljesítették. A szakszolgálat 100 elegytonna kilométeren 0,18 forintot takarított meg. Ezt úgy érték el, hogy a vonatok további társat jobban megszervezték, így az gazdaságosabbá vált, azaz kevesebb energiát kellett ráfordítani.

LOTTÓ-nyeremények

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a 22. játékhetén ötalalatos szelvény egy volt, nyereménye 1 367 124 forint. Négytalalatos szelvénye 42 fogadónak volt, nyereményük egyenként 130 202 forint. Három találatot 3969 fogadó ért el, nyereményük egyenként 861 forint. A kéttalalatos szelvények száma 143 834, ezekre egyenként 30 forintot fizetnek. A nyeremények a nyereményilleték levonása után értendők. A közölt adatok tájékoztató jellegűek.

— Arusítják a Pécsi Nyári Színház jegyeit. Tegnaptól arusítják a Pécsi Nyári Színház előadásainak jegyeit. Egyelőre az intézmény központjában, a városi tanács rendezvényirodájában, a hónap közepétől az utcai elarusítóhelyeken is kaphatók a belépőjegyek. Az előzőnél már eddig is jóval nagyobb a fővárosból és a vidéki városokból bejelentett igény, főleg a Pécsi Balett előadásaira. A Káptalan utcai Szabadtéri Táncszínen csak helyre szóló jegyeket adnak ki.

— Új helyre, a Móríz Zsigmond utca 8. számba költözött a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Baranya megyei Szervezetének irodája és klubhelyisége. Ezentúl itt tartják a foglalkozásokat is.

Hétfőn rendkívüli adásnap a televízióban

Rendkívüli adásnap lesz hétfőn a televízióban: este 8 órától egyenes adásban közvetítik az Állami Operaháznak a nemzetközi gyermek alkalmából rendezett díszelőadást. Az ünnepi műsorban közreműködik a KISZ Központi Művészgyűjtésének úttörő-táncsoportja és rajkózenekara, a Magyar Rádió és Televízió Gyermekkórusa, a Kalocsai Gyermekgyűjtés, több fővárosi zeneiskola zenekara, a tiszakécskei gyermek-bábggyűjtés, valamint Major Judit cselló-, Kovács Anikó hegedű-, Várjon Dénes zongora- és Fábán Éva énekművész.

— A Nevelők Háza kisgrafika barátok köre az országos egészségügyi dolgozók napja alkalmából 1979. június 4-én, hétfőn 13 óra 45 perces megnyitással orvos-egészségügyi témakörből nemzetközi kisgrafikai kiállítást rendez a pécsi Honvéd Kórház I. emeletén. A kiállítás 13 országban élő szakorvosok, gyógyszerészek ex librisait, alkalmi grafikáit mutatja be 10 tablón, 107 alkotásban. A kiállítás 16-ig tekinthető meg.

— Járdáépítés társadalmi munkában. Szulimán községben a lakosság társadalmi munkában 200 folyóméter betonjárdát épített a Dózsa Volán Gyógy utcaban. A munkálatokhoz az építési anyagot a mozgói közszégi tanács biztosította.

Kórházi felvételes ügyeletek

VASÁRNAP—HÉTFŐ

Mindennapos felvételi ügyeletek gyermek belbetegek részére. Pécs város: POTE Gyermekklinika, Szigetvár város és járás, a pécsi és a volt selyei járás: Megyei Gyermek-kórház. Gyermeksebészeti, gyermekfülészeti betegek, égett és forrázott gyermekek részére páratlan napokon: POTE Gyermekklinika, páros napokon: Megyei Gyermek-kórház. Pécs és a megye egész területéről.

VASÁRNAP

Felnőtt belgyógyászat: Megyei Kórház (fertőző épület), sebészet: Pécsbányatelepi kórház. Baleseti sebészet: II. sz. klinikai tömb. Egési sérülések: Honvéd Kórház. Kóponya- és agysérülések: Idegsebészet, Felnőtt fül-, orr-, gégegyógyászat: POTE Fül-, Orr-, Gége-klinika.

HÉTFŐ

Felnőtt belgyógyászat: Megyei Kórház. Sebészet, baleseti sebészet, égési sérülések: Honvéd Kórház. Kóponya- és agysérülések: Idegsebészet, Felnőtt fül-, orr-, gégegyógyászat: POTE Fül-, Orr-, Gége-klinika.

SOS-ELET telefonszolgálat hívószáma: 12-390, este 7-től reggel 7 óráig. EJSZAKAI ÜGYELETEK GYOGYSZERTÁRAK I. ker.: Pécs-Vasas II., Bethlen G. u. 8. 10/52. sz. gyógyszerár, Pécs-Meszes, Szeptember 6. tér 1. 10/3. sz. gyógyszerár, II. ker.: Pécs, Kossuth L. u. 81. 10/8. sz. gyógyszerár, Pécs, Munkácsy M. u. 4. sz. 10/9. sz. gyógyszerár, III. ker.: Pécs, Veress Endre u. 2. 10/7. sz. gyógyszerár.

Emlékezés, kiállítás

Jubilál az 500. sz. szakmunkásképző

50 éves a pécsi intézet jogelődje
Vendégül látták a fél évszázada
végzett növendékeket

munkásképző Intézet jogelődje. Ebből az alkalomból tartották tegnap délelőtt jubileumi emlékülést, s nyitottak kiállítást az intézetben.

Az ünnepségen képviseltették magukat az Oktatási és a Munkaügyi Minisztérium, a megye párt, állami és KISZ-szervezetei, vállalatok, intézmények. A Himnusz és a szavaltat után Blessz József igazgató nyitotta meg az ünnepséget, majd Lengvári István, az intézet nyugdíjas igazgatója ismertette az intézet ötven évét, méltatta az

ösök és a jelenlegi oktatói gárda eredményeit.

Az ünnepi szónoklat után az intézet húsz éve alakult énekkarát köszöntötték a város kórusainak, kulturális életének képviselői. Külön köszöntötték a kórus vezetőjét, Pócsi Gézát, aki új és új nemzedékekkel szerette meg a dalolást, ismertette meg velük annak örömeit. A születésnapjára énekkar adott ezután műsort, közreműködött a Művészeti Szakközépiskola fúvós kamaragyűjtése, valamint Karai József és dr. Döry Miklós.

A tanulóifjúság nevében Bessenyei Kornélia, a szülői munkaközösség nevében pedig Bartók Józsefné köszöntötte a pedagógusnap alkalmából a tantestület tagjait.

Ezt követően az intézet igazgatója kiosztotta a pedagógusnap jutalmakat és ki-tüntetéseket. Kecskés József, Kenyeres Géza, Varga József és Berki Miklós vehette át az OM, a KPM, a NIM és a KGM által adományozott Kiváló munkáért kitüntetést, Seres Imre pedig az OM miniszteri dicséretében részesült.

Az ünnepség a jubiláló kórusának számával ért véget. Ezt követően az intézet állófogadáson látta vendégül dolgozóit és a meghívottakat, köztük azokat is, akik ötven éve első növendékei voltak a szakmunkásképzés pécsi fellegvárának.

„Kacsalábon forogó” cselédházak

23-án nyit a szántód-pusztai Idegenforgalmi és Kulturális Központ. A Ménes-csárda étlján: cserépedényben sült kacs, fokhagymás üröcumb...

Art terápia a pécsi klinikán

A beteg rajzol, s fel-tárukozik a tudattalan

Pénz és idő nem számít?

A lakók négy évvel ezelőtt költöztek ki ideiglenesen. A tervezett költségeknek a duplájánál, 6–7 millió forintnál tartanak.

Hiénák, majmok, antilopok börtöndben

„Az egyik lelőtt hiéna fülében olyan legyet találtunk, melyről azt hitték a tudósok, hogy 60 éve kihalt”

Gyűjtogatás, bosszúból

Kishiján másfél millió forint értékű növények-űző lett a lángok martaléka

Csak egy ugrás az NB I.

Tudósítás a Komló-Kaposvár mérkőzésről

Kik nyertek a HDN-divatklub sorsolásán?

Halálozás

Mély fájdalommal tudjuk, hogy OZV. KIS TÓTH MÁRTONNE patácsi lakos, 92 éves korában elhunyt. Temetése június 6-án, szerdán dé. 10 órakor lesz a patácsi temetőben. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudjuk, hogy szeretett gyermekünk, testvérünk,

BEDA ERZSÉBET 1979. V. 31-én, türelmellel vesztett nagy szenvedések után, 30 éves korában, csendesen elhunyt. Búcsúztatása 1979. VI. 4-én, hétfőn, 10.30-kor lesz a pécsi központi temetőben. A gyászoló család.

04-05-07

Avartűzhöz riasztották a pécsi tűzoltókat június 1-én, este fél kilenckor. Cserkúton, a Zebe-dombon kapott lángra 300 négyzetméteres területen az avar, s a közeli szőlő is megperzselődött. A tűzoltók gyors beavatkozással a tüzet eloltották. A becsült anyagi kár mintegy 2000 forint.

Tehergépkocsival elütötte a jármű elé ugró K. Tamás honvédet Dékány Gyula 21 éves gépkocsivezető, kacsatli lakos tegnap hajnalban Szigetváron, a Széchenyi utcában. K. Tamás a baleset következtében súlyos sérüléseket szenvedett.

Időjárás

Várható időjárás vasárnap estig: nappali gamolyfelhőképződés, néhány helyi záporral, zivatarral. Időnként élénk északkeleti, keleti szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 13–18 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: 30 fok körül.

Megkezdődött a nemzetközi gyermekév budapesti fóruma

(Folytatás a 3. oldalról)

— Együtt és egyszerre van jelen mai világunkban a jólakottság csömöre és az éhség kínja. Együtt és egyszerre hangzik fel a biztatás, hogy „fogassz többet” és a hamis profécia, hogy „tűrd és viseld a nélkülözést”. A kiáltó ellentétet az igazságérzet, a humánus mind nehezebben, sőt egyáltalán nem viseli el, s éppen a Nemzetközi Gyermekév teszi megkülönböztetett kötelességünké, hogy szembenézzünk ezekkel a tényekkel. Hogy kimondjuk: a megélhetéshez és az emberhez méltó élethez szükséges javak egyenlőtlen elosztásáért nem a természet a felelős, hanem csakis a társadalmi fejlődés egyenlőtlensége. Meggyőződésünk, hogy minden nemzet kormányának a lehető legtöbbet kell tennie a gyermekek életfeltételeinek javításáért, a megteremtett javak igazságosabb elosztásáért, a társadalmi hátrányok csökkentéséért az intézményes oktatásig.

— A második világháború befejezése óta eltelt több mint három évtizedben a magyar társadalom olyan élet megteremtésén fáradozott, amelyben felnőttek és gyermekek egyaránt élvezhetik az alapvető emberi jogokat. A Magyar Népköztársaság — hiszen a szocializmus eszméihez — magáévá tette az ENSZ-nek a gyermekek jogairól alkotott nyilatkozatát. A jogok törvénybe iktatásán túlmenően egyik legfontosabb feladatának tekintette, és tekinti ma is, a legifjabb nemzedék életkörülményeinek javítását, testi és szellemi fejlődésének biztosítását. Az ország gyarapodásával párhuzamosan mind teljesebbé tettük a család- és gyermekvédelmet, sokoldalúan gondoskodunk a felnövekvő nemzedékről.

— A szocializmus nagy társadalmi ígérete, hogy a gyermekek lehetőségeinek útjából minden külsődleges tényezőt — osztályhelyzetet, vagyonát, etnikai hovatartozást — kiiktat, s így minden valódi, a gyermekben szunnyadó értékes képességet világra segít. Ennek valóra váltásában hazánk alapvető történelmi jelentőségű lépéseket tett meg. Mégis sok még a teendő. Az esélyek további kiegyenlítésére törekszünk. Arra, hogy a gyermek jövőjét ne határozza meg döntően hol született, város-

ban-e vagy falun, értelmiségi vagy kétezimunkás-családban. Mindez az intézményes nevelés, az óvodai nevelés és az iskolai tanulás feltételeinek további javítását, a közöttük meglévő különbségek csökkentését követeli.

— A gyermekek jogairól folytatott nemzetközi tanácskozásunkon nem feledkezhetünk meg arról, hogy ma a világ naponta egymillió dollárt költ fegyverekre. Jó lenne, ha ez az összeg minél előbb és minél jelentősebben csökkenne. Több jutna emberibb, nemesebb célokra, több a gyerekekre, mindenekelőtt az éhező országok gyermekeinek megsegítésére. Csak abból indulhatunk ki, hogy az emberiség számára nincs más alternatíva, mint a béke, az enyhülés. A világ közvéleménye örömmel értesült arról, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok, a békés egymás mellett élés szellemében, a fegyverkezési versenyt egy újabb egyezményrel, a SALT-2 aláírásával készül korlátozni. Ahogy éppen itt, Budapesten, Leonid Iljics Brezsnyev, az SZKP KB Központi Bizottságának főtájtára, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke mostani látogatása során közös tennivalóinkról szövegezte: óvni és erősíteni kell a békét, lehetővé tenni a világ népei számára, hogy erőfeszítéseiket és erőforrásait teljes mértékben az alkotás céljaira összpontosíthassák. Akkor majd valóban széles terek nyílnak az emberiség társadalmi fejlődése előtt. Ezért további előrelépést sürgetünk a katonai enyhülés, a békés egymás mellett élés minden területén, a gyermekek a jövő érdekében. Az emberiség holnapját szorgalmazzuk az erőszakról való kölcsönös lemondást, a szembenálló katonai szövetségek egyidejű felszámolását, és minden más olyan lépés megvételét, amely lehetővé teszi az általános és teljes leszerelés megvalósításához szükséges bizalmat.

A nagy tapssal fogadott beszéd után a magyar gyerekek képviselőitében kétszáz kék- és pirosnyakkendő kisdobos és úttörő rajzott szét a teremben. A magyar gyerekek küldöttei piros, fehér, rózsaszín szegfűből, fátylvirágból kötött csokrokkal kedveskedtek a delegátusoknak, szakértőknek, vendégeknek.

Varsóba érkezett II. János Pál pápa

II. János Pál pápa szombaton Varsóba érkezett, ahol a vendéget és 17 tagú kíséretét Henryk Jablonski, az Államtanács elnöke, Tadeusz Witold Mlynczak, az Államtanács elnökhelyettese, Stanislaw Guwa, a Nemzetgyűlés elnöke, Emil Wojtaszek külügyminiszter és Kazimierz Kakol, az Állami Egyháziügyi Hivatal igazgatója, valamint meghívói — Stefan Wyszyński bíborossal az élen a lengyel püspöki kar tagjai fogadták.

★ **MEXIKÓVÁROS:** Jorge Castaneda mexikói külügyminiszter sajtóértekezleten közölte, hogy kormányja 180 napra érvényes turistavízumot adott Reza Pahlavi sahnak, volt iráni uralkodónak. A sahn jelenleg — március 31. óta — a Bahama-szigeteken tartózkodik. Mexikói közlés szerint a hat hónapig érvényes turistavízum felújítható. A sahnak világa van Acapulcóban.

★ **AMMAN:** Hét arab ország pénzügyi és gazdasági minisztere érkezett szombaton Ammanba, hogy az Arab Liga Kairóból Tuniszaiba való áthelyezéséről folytassák a tárgyalásokat. A háromnapos tanácskozáson Algéria, Irak, Jordánia, Kuvait, Szaúd-Arábia, Szíria és Tunézia miniszterei vesznek részt.

★ **KHARTOUM:** Nimeri, szudáni elnök egy szombaton megjelent sajtóinterjúban javasolta, hogy az arab államok Mekkában tartsanak csúcstalálkozót az egyiptomi—izraeli különbélke miatt keletkezett arabközi ellentét megoldására.

★ **WASHINGTON:** Elvis Presley rajongói 3,8 millió dollárért megvásárolhatják a két éve halott bátyjának óriási magánrepülőgépét, egy Convar 880 típusú, négy motoros, sugárhajtású gépet. A gépen megtalálható a rock-sztár sok személyes használati tárgya, ezen kívül egy konferenciaterem, egy étkező- és három hálószoba.

★ **NEW YORK:** Angola és Argentína képviselője szombaton az ENSZ székhelyén bejelentette, hogy a két ország diplomáciai kapcsolatát létesít egymással. Az erről szóló nyilatkozatot az angolai ENSZ-küldöttség vezetője és az argentin misszió ügyvivője írta alá.

Salvadorban a baloldali Népi Forradalmi Tömb hívei tüntetésen tiltakoztak a reakciós kormányzat elnyomó intézkedései ellen

★ **TEHERÁN:** A teheráni rádió közlése szerint szombaton hajnalban kilenc személyt végeztek ki Iránban, volt katonák és rendőrszolgák. A kivégzettek között három tábornok is volt. A Pars iráni hírügynökség jelentette, hogy a halálos ítéleteket kihirdető forradalmi bíróság tárgyalásán Khalkali ajatollah elnökölt.

★ **LISSZABON:** Mario Soares, a Portugál Szocialista Párt főtájtára augusztus 13-án, kétéltűs látogatásra Kinába utazik. Az erről szóló liszaboni közlemény szerint Soares a kínai politikai tudományok intézete hívta meg. Liszabon és Peking között 1977-ben, még Soares kormányzása idején kezdődtek meg a tárgyalások a diplomáciai kapcsolat felvételéről.

★ **HAVANNA:** A kubai fővárosba érkezett jelentések szerint Dominikában feszült a helyzet: a karib-tengeri szigetországban harmadik napja tart az országos sztrájk. Nem dolgoznak az állami intézményekben, szünetel a tanítás az iskolákban, megbénult a kereskedelem, leállt a légiforgalom.

★ **RÓMA:** Nagygyűlésekkel és a tv képernyőjéről intézett választási felhívásokkal pénteken éjtélkor véget ért az olasz rendkívüli parlamenti választást megelőző politikai kampány. A szombati „gondolkodási” idő lejártával vasárnap és hétfőn 42 millió állampolgár járulhat az urnákhoz, hogy válasszon a 11 országos és mintegy féltucat kisebb helyi párt közül.

LAPZÁRTA

Az MLSZ Játékvezetői Bizottságához megérkezett az UEFA ellenőreinek jelentése a magyar játékvezetők legutóbbi tevékenységéről. E szerint az Ipswich Town—Barcelona és Barcelona—Fortuna Düsseldorf KEK-mérkőzéseken Palotai, a Ciprus—Jugoszlávia Európa-bajnoki selejtezőn Pádár a legmagasabb minősítést, a 4-es érdemjegyet kapta az UEFA illetékesétől.

Amadou-Mahtar M'Bow, az UNESCO főigazgatója szombaton délután látogatást tett a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség székházában, ahol Ernesto Ottone Fernández és Barabás Miklós, a DIVSZ elnöke, illetve főtájtára fogadták. A DIVSZ elnöke tájékoztatta a vendéget a szövetség és az ENSZ, valamint a világ-szervezet szakosított szervei közötti kapcsolatokról, Ernesto Ottone Fernández átadta Amadou-Mahtar M'Bownak, a DIVSZ plakettjét és díszlevelet az ifjúság érdekében kifejtett tevékenységének elismerésül.

Szombaton délután a Pusztaszabolcsról Budapestre költözködő személyvonat két kocsija Nagytétény—Diós állomáson kiskilott. Személyi sérülés nem történt, forgalmi akadály nem keletkezett. A baleset okát szakértő bizottság vizsgálja.

Szombaton a délutáni órákban II. János Pál pápa a Belvedere palotában találkozott Edward Gierekkel, a LEMP KB első titkárával és Henryk Jablonskival, az államtanács elnökével. Edward Gierek és II. János Pál üdvözlő beszédében egyaránt aláhúzták a békének, az emberiség haladásának és a népek közeledésének körülményeit. A beszéd elhangzását követően Edward Gierek és Henryk Jablonski megbeszélést folytattak a pápával. A megbeszélésen Stefan Wyszyński bíboros is részt vett. Ezzel egyidejűleg a lengyel állam vezetés tagjai a pápa kíséretében érkezett vatikáni személyiségekkel és a lengyel püspöki kar tagjaival tanácskoztak.

Japánban most készülnek az USA-val közösen tartandó nagyszabású légi hadgyakorlat tervet, amelyen részt vesznek amerikai B-52-es stratégiai bombázók is — közölte Take-da Goro tábornok, a japán „önvédelmi erők” légierijének vezérkari főnöke.

A hét három kérdése

1. Hogyan értékeljük a NATO külügyminiszeri tanácsának ülését?

Az Atlanti Tömb kialakult szokásainak megfelelően, évente kétszer ül össze a NATO-tanács ülése, amelyen a tagállamok rendszerint külügyminiszterekkel képviseltetik magukat. A téli, decemberi találkozóra mindig Brüsszelben, a szövetség székhelyén, a késő tavaszi vagy korai nyári, májusi összejövetelnek viszont felváltva adnak otthont a tagországok fővárosai.

Bizonyos értelemben mégis több mint rutin-tárgyalások színhelye volt a holland főváros. Egyrészt nem lehetett nem figyelembe venni, hogy az atlanti külügyminiszterek közvetlenül a bécsi csúcsot és a SALT—2 aláírást megelőzően találkoztak. Másrészt olyan helyzetbe kerültek, amikor a labda — sport hasonlítottal élve — mindenképpen a térfelükön van. Elég utalni arra, hogy a Varsói Szerződés külügyminiszeri bizottsága éppen Budapestről tett javaslatot egy összeurópai értekezletre a katonai enyhülés

tárgyában, s Bécsben, a hadi-erőcsökkentési tárgyalásokon ugyancsak válasza vár a szocialista országok indítványára.

Az atlanti tanácskozásokról természetesen eleve nem lehet azt várni, hogy a résztvevők átugorják saját árnyékukat s ezúttal is igen felemás benyomás keletkezhessen a kiadott közlemény első olvasása nyomán. Az atlanti partnerek támogatásukról biztosították a SALT megállapodást, ami különösen fontos az Egyesült Államok számára, hiszen az elnök újabb érveket kapott a legszélsőségesebb hidegháborús körökkel, valamint a makacsokodó szendátókkal szemben. Más vonatkozásokban viszont fékezett a NATO-tanács. Nem született igazi válasz a budapesti kezdeményezésre, jóllehet az elől nem térhetett ki, hogy a szocialista előterjesztésnek a jövőben még újra a tárgyalóasztalra kell kerülnie. Hasonlóképpen negatív egyelőre az atlanti bécsi magatartása is. Sőt néhány tagország ismételt célzása a „modernizálás” szükségességére (ha ez nem is négy modernizálás egyszerre) a fegyverkezési ver-

Heti külpolitikai összefoglaló

seny fokozódásának veszélyét vetíti fel a hagyományos harciz eszközök terén. Természetesen a szokásos szovjetellenes hivatkozásokkal alátámasztva. A békeszerető erők részéről tehát további, elvi határozottság és gyakorlati rugalmasságon alapuló lépésekre van szükség az enyhülési folyamat továbbvitel érdekében.

2. Miért nyugtalan az iráni helyzet?

A héten Délnyugat-Iránban, az arab kisebbség által lakott Khuzesztánban került sor áldozatok is követelő össze-csapásokra, s a feszültség tényén az sem enyhít, hogy csak reggel és este folyt a fegyveres harcok. Délidőben, a nagy hőség — formális megegyezés hiányában is — tűzszünetet parancsolt.

Egy tartományt vagy körzetet viszonylag könnyen le lehet csendesíteni, de igazán csak akkor lehet rendezni és konszolidálni az iráni álla-

ra is több döntési központ létezik az országban, s az intézkedések gyakran ellentmondások. Így panaszok di páratlan módon a kormány, hogy nem hajtják végre utasításait; a fegyvereket senki sem siet beszállítani; hol betiltanak, hol engedélyeznek újságokat; s még a siita egyházi vezetés is különböző nyilatkozatokat ad ki, aszerint, melyik ajatollalról erednek. Mindez lehetőséget ad arra, hogy a megoldatlan problémák a lázongásig terjedő elégedetlenséget keltsenek egyes rétegekben és nemzetiségekben, s a reakciós elemek a zavarosban halászkodnak. Nehézzé teszi a népi egység megszilárdítását, hogy vannak körök, amelyek a szélsőjobb oldali foroghat szervező merénylete után a baloldallal ellen szerveztek tüntetéseket.

Egy tartományt vagy körzetet viszonylag könnyen le lehet csendesíteni, de igazán csak akkor lehet rendezni és konszolidálni az iráni álla-

potokat, ha különbséget tesznek barát és ellenség között, ha egységes, a demokratikus népi forradalom szellemének megfelelő irányítás alakul ki. Érdeklődést kelthetett a hír, hogy a nyolcvanadik életéhez közeledő Khomeini kimerültsége miatt átmenetileg visszavonult a közéletből.

3. Mire utalnak a Közép-Amerikából érkező jelentések?

A keskeny közép-amerikai földnyelv, a maga hat országával — ahogyan Washingtonban emlegették őket: bálnaköztársaságaival — ritkán szokott a világpolitikai érdeklődés előterében állni. Most mégis egyszerre két pontjáról, Salvadorból és Nicaraguából érkeznek sűrűn a válságjelenségek.

Salvadorban gerilla-akciók sora zajlott, s a hatóságok újabb megtorlásai (belelőttek a tüntető tömegbe és csaknem húsz személyt megöltek) még inkább felkavarták a

szenvetélyeket. Nicaraguában, ahol tavaly február óta rendszeresen napirenden vannak a sandinista felszabadítási front katonai jellegű akciói, a héten az egész országra kiterjedt a háború. Az ellenzék mindkét országban kényszerűségből nyúlt fegyverhez, mert a diktatúrák elzárkóztak a politikai rendezés lehetőségeit. A jelek szerint mindent egy lapra tesznek fel, vagyis a következőkben is a fegyverek feleselnek majd egymással.

A nagy kérdés, hogy a kritikus helyzetbe jutott népelles diktatúrák ügyében mit tesz az Egyesült Államok. Washington hivatalosan az emberi jogokat, a szabad népakarat kifejezésre juttatását hirdeti, ám nemegyszer válsztotta egy csúf ábrázatú szövetséges bizonyosságát a lehetséges változás bizonytalanságával szemben. A Szomozák és társaik soká nem maradhatnak víz felett amerikai támogatás nélkül: Washington pedig valahogy úgy cselekedett, hogy tüntetőleg elfordult, de azután mégis csak odahajította a mentőövet.

RÉSZLETFIZETÉSI KEDVEZMÉNY!

LEXIKONT ÉS MŰVÉSZETI KÖNYVEKET AJÁNLUNK!

MAGYAR ÉRTELMEZŐ KÉZISZÓTÁR

Kb. 70 000 szó jelentésének meghatározása.
A magyarazatokat több száz ábra
teszi érthetőbbé

260,— Ft

A KORONA KILENC ÉVSZAZADA

Történelmi források a magyar koronáról.

Az album 46 színes és 36 fekete-fehér

képet is tartalmaz

300,— Ft

DERKOVITS GYULA

(Album, 78 színes, 32 fekete-fehér képpel)

240,— Ft

FEHER GEZA: TÖRÖK MINIATÚRAK

A MAGYARORSZÁGI HÓDOLTSÁG

KORÁRÓL Számozott nyílt-kötésű album,

51 színes táblával

400,— Ft

HAULISCH LENKE: VASZARY JÁNOS

(Album, 48 színes, 231 fekete-fehér képpel)

258,— Ft

KOCZOGH AKOS: SZÉPTÁRGYAK DICSÉRETE

Iparművészeti album több száz

fekete-fehér képpel és színes táblákkal

110,— Ft

MŰVÉSZET '78 Képzőművészeti évkönyv,

több száz színes és fekete-fehér képpel

265,— Ft

A könyvek megrendelhetők a kivágott és kitöltött hirde-

tési szelvényen, vagy postai levelezőlapon.

Egyéni vásárlóink részére készpénzfizetés esetén 200,— Ft

felett a szállítási költségmentes.

Részletfizetésnél a postaköltséget, valamint a 3% kezelési

költséget felszámítjuk.

Részletfizetési kedvezményeink: 200,— Ft felett 4 havi,

500,— Ft felett 6 havi törlesztés.

Címünk: MŰVELT NÉP KÖNYVTÉRJESZTŐ VÁLLALAT

110 sz. Zrínyi Miklós könyvesbolt

Pécs

Rókus-u. 5.

7624

MEGRENDELÉS

Alulírott megrendelem postai szállításra a fenti műveket

az általam beírt példányszámban

+ részletfizetéssel

++ készpénzfizetéssel

(A nem kívánt feltétel törlendő)

Kelt: a megrendelő aláírása

A megrendelő neve:

Címe (irányítószámmal):

Csak részletfizetés esetén töltendő ki!

Szül. hely, év:

Anyja neve:

A MINŐSÉGI CIPŐGYÁR SZENTLŐRINCI ÜZEMÉBE

felvesz:

szakmunkásnőket,

varrónőket,

segédmunkásnőket

cipőfelsőrész-készítő munkakörbe

KISTERMELŐK!

A kistermelők vemhesüsző-igényének kielégítésére

1979. június 9-én, szombaton 9-12 óráig

VEMHESÜSZŐ- VÁSÁRT

rendezünk a gödrei tsz-ben.

(Jelentkezés a központi irodában)

Értékesítésre kerülnek 8-9 hónapos vemhes üszők
magyartarka vehemmel, 22-23-24 000 Ft-ért.

Vásárlás esetén a tsz elősegíti a szállítást.

A vemhes üszők készpénzért és OTP-hitelre is
megvásárolhatók.

Állománynövelés esetén 10 000, ill. 20 000,— Ft
állami támogatást biztosítunk.

Bővebb felvilágosítást ad a forgalmazási csoport.
Telefon: 13-588

BARANYA MEGYEI TAKARMÁNYOZÁSI
ÉS ÁLLATTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG
7629 Pécs, Fürst Sándor u. 69.

A Pécsi Bőrgyár felvesz nyári szünidős diákokat

Jelentkezés: PÉCS,
BOLGAR NEPHADSEREGET ÚTJA 52.

A Baranya megyei Baromfifeldolgozó és forgalmazó Közös Vállalat

óvodai felvételt hirdet

a Vadász utcai (ledinai) óvodájába.

Azon gyermekek jelentkezését várjuk,
akiknek szülei a vállalatnál
kivánnak fizikai munkakörben
elhelyezkedni.

Jelentkezni lehet a vállalat munkaügyi osztályán

PÉCS, Edison u.
Megközelíthető a 32-es autóbusszal.

A Volán 12. sz. Vállalat autóbusz-gépjárművezetői tanfolyamot indít Pécsen

a vállalattal munkaviszonyt létesítő dolgozók
részére

A tanfolyam díjmentes, a tanfolyam ideje alatt
a dolgozók munkabért kapnak.

A jelentkezés feltételei:

- büntetlen előélet,
- igazolt 8 általános iskolai
végzettség,
- 2 éves igazolt, polgári életben
eltöltött tehergépjármű-vezetői
gyakorlat.

Jelentkezés és részletes felvilágosítás:

Volán 12. sz. Vállalat

Pécs, Bolgar Néphadsereg u. 33.
III. emelet 7. szoba

Az EIVRT Sopiana Gépgyára felvesz:

- ☐ GÉPSZERELOKEI,
- ☐ LAKATOSOKAT,
- ☐ MECHANIKAI MŰSZERESZKEKET,
- ☐ ESZTERGÁLYOSOKAT,
- ☐ MAROSOKAT,
- ☐ KÖSZÖRUSÓKAT.

Jelentkezés:
EIVRT Sopiana Gépgyára, Felvételi iroda
Pécs, Szalai A. u. 8.

Az ELISZ értesíti a lakosságot
és az intézményeket, hogy

kulesmásoló műhelyét

a Viktória u. 3. szám alól

áthelyezte

a

Kossuth Lajos u. 63.

szám alá.

VARJUK SZÍVES MEGRENDELÉSÜKET.

NYITVA: hétfőtől péntekig

7 órától 18 óráig.

TELEFON: 11-739

Eladó

2 db üzemképes, jó állapotban lévő

Carpati SR 131 típusú

3 t-s tehergépkocsi

érvényes műszaki vizsgával,
tartalékalkatrészekkel.

ÉRDEKLÖDNI LEHET:

Sass Aladár gépkocsieladóknál,

PÉCSI HŐERŐMŰ VÁLL.

Edison u.

Telefon: 14-644 (21-35 mellék).

MEGNYILT

új cipőboltunk

Pécs, Bajcsy-Zs. u. 8. sz. alatt.

Bő választékkal várja kedves
vásárlóit a

**Pécsi Cipőipari
Szövetkezet**

Gumimatrac 30 százalékos engedménnyel,

amíg a készlet tart!

Pécsen:

Mecsek Áruház
Szilven Áruház
Kertvárosi Kisáruház
sportosztályain
17. sz. Gumiházban,
Sallai u. 8.
38. sz. Sportboltban,
Kossuth L. u. 40.

Vidéken:

a komló, mohácsi,
siklósi, harkányi
szakboltjainkban!

ELADÓ

2,5 éves IFA W—50 tip.

5 tonnás tehergépkocsi

ÉRDEKLÖDNI:

Pécsi Vasas Ipari

Szövetkezet,

Pécs, Munkácsy M. u. 8.

Telefon 11-858

A Volán 12. sz. Vállalat tehergépjármű-vezetői tanfolyamot indít

Pécsett a vállalattal munkaviszonyt létesítő dolgozók részére. A tanfolyam díjmentes, a tanfolyam ideje alatt a hallgatók munkabért kapnak.

A jelentkezés feltételei:

- büntetlen előélet,
- igazolt 8 általános iskolai végzettség.

Jelentkezés és részletes felvilágosítás:

Volán 12. sz. Vállalat,
Pécs, Bolgár Néphadsereg u. 33. III. emelet 7. szoba.

LAKÁS-INGATLAN

Egyedülálló nő, 4 éves gyermekkel külön bejárható bűtorított albérletet keres. „Idiók” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Belvárosi 2 szoba, komfortos, gázfűtéses, parkettás tanácsos lakást cserélnék 2-2,5 szoba összkomfortos tanácsra. „Mindketten jól járunk” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Nyugdíjas házaspár szoba-konyhás lakásmegoldást keres. Esetleg egyedülálló, idős férfi ellátását. „30 000 Ft” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Kertes családi ház eladó. Másfél szobás távfűtéses tanácsos lakást beszámítok. „400 ezer” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Magaslati úti kétszobás örökösök cserélek tanácsra. „Különböztet kézpénzben” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Gázdálkodásra kiválóan alkalmas családi ház eladó (hideg-meleg víz). Cím: Fő u. 12.

Alsó-Bélatelepen, vasúti állomáshoz közel, 105 négyzetes, közművesített telek eladó. Érdeklődni este 6 óráig a 20-076-os telefonon.

Eladó egy elarusítottóvilon, vikendháznak is alkalmas. Uránvárosi piac (Bazár).

Eladó 2 szoba, 1 konyha, zárt veranda, melléképület, 774 négyzetes, olaj, Pellérd, Dózsa u. 18.

Két szoba-konyha, üzlet, raktár, nyári konyha helyiségből álló családi ház garázslehetőséggel azonnal beköltözhető eladó. Pécs, Táncsics Mihály utca 58.

Pécs külterületen lakást adok — családnak is. „Ötvenezer Ft” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Hétfélt ház építésre alkalmas 300 négyzetes terület eladó. Kis-Dáld 49. Tel.: 12-965.

Uránvárosi, téglapályában lévő, 2 szoba összkomfortos, nagyterű, III. emeleti, tanácsos lakást elcserélnék 2 darab garzonra vagy 1 szoba összkomfort plusz 1 garzonra. „Lehetőleg Uránváros vagy Szilvén Aruház környékére” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Elcserélném kétszoba komfortos, földszinti lakást Pécs külterületen vagy közeli falusi házra. „Értékkülönbség” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Eladó 3 szobás kertes családi ház. Bonyhád, Béke tér 2.

Pécs keszúli határában kerteszetnek kiválóan alkalmas 2600 négyzetes, szántó 200 000 forintért eladó. Zidina környék 19.

Eladnak Tenkes-csárda közelében 1500 négyzetes zártkertet, ebből 1000 négyzetes akác-erdő. „Minden cseréldék” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Kertes családi ház kpt. eladó. Drávaszék, Fő u. 37. Érdeklődni: mindennap.

Kisebb családi ház eladó. Két szoba-konyha, villany, víz van. Gazdálkodásra alkalmas, ugyanitt 1 hold kukorica elvetve, feléből kiad. Bőz Pál fuvaros, Cserkút, Szőlőhegy 17.

Komló, Alkotmány u. 56., földszinti 1 szoba összkomfortos, garázsos lakószobát eladnám, vagy díjmentesen pécsi másfél szobás cserélném. Érdeklődni: Pécs, Elő u. 16.

Pellérdén 3 szobás kertes, gázdálkodásra alkalmas ház eladó. Érdeklődni: a helyszínen Héssők u. 2/1. alatt.

Június beköltözéssel keresek 2 és fél szobás szövetkezetit vagy OTP örökösök. Kp plusz OTP-átvállalással. „Júniusban költözünk” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Családi ház, Szérvetség u. 32., azonnal beköltözhető eladó. 39-es busz Bőrgyár utáni megállója. Érdeklődni: vasárnap délelőtt, vagy hétköznaponként a 14-644-22-28-as melléken.

Garázst vennék. „Xaver templomnál” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Csokónyavonta gyógyfürdő faházépítésre telek magánkézbe eladó. Biczó Jenő, Pécs, Előre u. 39.

Elcserélném kertvárosi buszállomáshoz közel, másfél szoba összkomfortos, IV. emeleti tanácsos lakószobát uránvárosi tanácsos nagyobbra. „Lift nincs” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Feked 74. számú, kétszobás ház beköltözhetően, olcsón eladó.

Pécs-málomi szőlőhegyen 374 négyzetes szőlő, különböző gyümölcsfákkal, felszereléssel együtt, eladó. Érdeklődni: Márkus, Pécs, Virág u. 15.

Alsó-Bélatelepen 140 négyzetes telkemen ikernyaló építéséhez társat keresek. „Meg-egyező” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Értelmiségi házaspár garzon vagy másfél szoba, összkomfortos lakást bérelne. „Júliustól hosszabb időre” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Mohács, Diófa u. 22., háromszobás, komfortos, kertes családi ház eladó, vagy összkomfortos lakásra cserélhető.

Pécsett, a Dömör-kapunál, új lakható épület, hővezetési, villany, 150 négyzetes újtelepítésű, lugasszálóval együtt eladó. Cím: Barcsi Gábor, 7632 Pécs, Fülöp Lajos út 22.

Elcserélném simán pécsi hídkiételest, garázsos családi házunkat 2,5 vagy 3 szoba összkomfortos, garázsos szövetkezetit vagy OTP-lakásra. Érdeklődni: Pécs, Dérnyé u. 1. Schneider.

Eladó Málom, Felső út 39. szám alatti kétszintes, 3 szobás, hallal, központi fűtéses családi ház garázzsal. Tanácsos lakást beszámítok.

Eladó gyümölcsös, kevés szőlővel, kis téglapályával, teljes felszereléssel. Pécs, Damjanich u. 46. 7624.

Vennék kis házat vagy gyümölcsös, lakható épülettel. „Havi részletre” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Elcserélném mezősi szoba-konyhás lakószobát hárszert vagy lakószobát. „Vasas” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Cellőmölki, központi két és fél szobás, komfortos, kertes örökösök elcserélném pécsi összkomfortos kétszobásra. „Garázzsal” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Vennék pécsi kétszobás összkomfortos lakást. 300 000 kp plusz OTP. „Szeptemberi fizetés” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Szoba-konyha, éléskamrás ház azonnal beköltözhető eladó. Szombathely, Kálcsay u. 20. sz. Érdeklődni: Miltényi István, 9700 Szombathely, Rózsa János u. 28. szám.

Siklóson, központi helyen 2 szobás nappali + főzőfülkés lakás eladó. Érdeklődni a helyszínen, Gyádi út 2/5. II. em. 12. szám, 17 óra után. Osztás.

Balatonszemes határában, Balatonmárián 75 + 75 m-ös ikerház eladó. „Hullám utca” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Elcserélném Komló-Mánfa 174. számú családi házamat dombvárú családi házra vagy vikendházra.

Kétlakásos lakóházrész, beköltözhető, kétszobás, fürdőszobás, gázfűtéses is ellátott lakással eladó. Érdeklődni lehet a házban, Pécs, Kulich Gy. u. 33. szám alatt Szabó Józsefnél, délután 14-18 óra között.

ADÁS—VÉTEL

Pettyes dog kutyát vennék. Ajánlatot: „Fajtisza dog” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

3 éves fehér 1300-as Lada extrákkal eladó. Érdeklődni: 18-526-es telefonon.

Olcsón eladók 1500-as Polski Fiat fűtődobok, egyéb alkatrészek. Engels út 42/A. 17 óra után.

NSU 1000-es olcsón eladó. Pécs, Fűskola u. 1. Szalai.

Garázs, szétszerelhető, bárhol felállítható — eladó. Zinkó István utca 10.

4 darabból álló gardbó, poliszterez, egyszerű szekrényos olcsón eladó. Jákai u. 25. I. em. Soáky.

Lemezborítás Velorex eladó. Érdeklődni: Pécs, Közép-Dáindol 27.

UK-s 1200-es Zsiguli igényesnek eladó. Érdeklődni: Pécs-Hírd, Hármashegy u. 8.

Eladó hordókészítéshez tölgy donga. Cím: Mecsekudorás, Alkotmány u. 3.

10 négyzetméter fargott ciklop kő eladó. Remény u. 39. Gyárváros. Keresztúriék.

Skoda 1000-es MB alkatrészekkel eladó, S 103 motorral. Pécs, György u. 14. Érdeklődni: hét-főtől.

1 darab háromtűs, 1 darab négytűs használt erkélyajtó redőnyökkel eladó. Avar u. 3.

VEGYES

Vendéglátói technikai végzettséggel konyha-vezetői, gondnoki állást mielőbb vállalnék. Vállalatok, intézmények előnyben. Siklós, Harkány területén. „Leinformálható” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Idős édesanyám gondozásához segítséget keresek. Megbeszélés esti órákban. Tóth Vilmosné, Pécs, Jókai u. 34.

40 éves egyedülálló dolgozó nő lakásért életjáradékot fizetne, vagy eltartást vállalna. „Pécsezen vagy Pécs környékén” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Garázs kiadó. Pécs At-léta u. 13. 17 óra után.

HAZASSÁG

Megismerkednék olyan vidéki életet kedvelő közepkorú nővel, aki vidéki házamba jönné, házasság céljából. „Pünkösdi róza” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

164 cm magas, 41 éves barna szakmunkás, kezem őszinte, jószívű nő ismeretséget házasság céljából, ki kétfő 8 éves fiannak anyukája, nekem pedig jó párom tudna lenni. Falut kedvelők előnyben. „Három árva szív néz rád” jellegére a Hunyadi úti hirdetőbe.

40/175 cm magas, fekete hajú szakmunkás, házasság céljából megismerkedne csinos, dolgozó hölgyvel. „Kocsi van” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

21 éves, 173 cm magas lány, megismerkedne házasság céljából, korban és magasságban hozzáilló, komoly életfelfogású fiatallambere. Kalandorok kémiméne. Fényképes levelek előnyben. „Baldogok leszünk” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Megismerkednék házasság céljából idős férfival 75-80-ig, aki megbecsülés és gondviselésre vágyik. „Kölcsönös megbecsülés” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

40 éves elvált asszony, egy fiú gyermekkel, házasság céljából megismerkedne rendes, becsületes férfival. „Lakás van” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

42 éves, elvált, rendezett körülmények között élő asszony megismerkedne becsületes, korrekt férfival házasság céljából. „Kalandorok kémiméne” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

30/175, műszaki értelmiségi fiatal férfi, kereri 20-28 éves, karcsú leány esetleg elvált asszony ismeretséget házasság céljából. Lehetőleg fényképes levelet várak a Sallai utcai hirdetőbe. „Megtalállok 79” jellegére.

Megismerkednék házasság céljából 60-65 éves intelligens férfival, 59 éves, még dolgozó nő vagyok. Káros szenvedélyt mentes férfi levelet várom. „Szimpáti” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Szeretném megismerni azt a jó megjelenésű, józan életű értelmiségi férfit 60-65 évesig, aki há társ lenne egy kedves, fiatalos, szeretetre vágyó, egyedül élő özvegynek. Kocsival valószínűleg. Fényképes leveleket „Szivárvány” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe kérek.

165 cm magas, 46 éves, vezetők beosztású elvált asszony keresi hozzá illő férfi ismeretséget házasság céljából. „Be-mutatókó levelet” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

Jó megjelenésű, 65 éves, minden káros szenvedélytől mentes öv, nyugdíjas férfi vagyok. Keresem a hozzám illő, nyugdíjjal, né ismeretséget, házasság céljából, kinek lakása van. „Szerencse származik jár, baldog lesz, akire rátalál” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

55/165, barna, értelmiségi nő, korban hozzá illő, teljes egészében magányosan élő, lakással rendelkező, józan életű, korrekt férfi ismeretséget keresi házasság céljából. Kalandorok kémiméne. Komoly szándék egyének sorait várom. „Táncol velem” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

51 éves, barna, elvált asszony megismerkedne józan életű független férfival házasság céljából. „55-62-ig” jellegére a Sallai utcai hirdetőbe.

KEMPING-CIKKEK BEMUTATÓJA

KOMLON: a városi tanács mögötti téren

(június 4—7-ig)

SÁTRAK — matracok — egyéb kempingcikkek

vásárolhatók a helyszínen OTP-hitellel is.

NYITVA: 8—18 ÓRÁIG

Pb-fogyasztók tájékoztatása

Az 1/1977. NIM rendelet előírja a tömlős bekapcsolású pébé gázberendezések 5 évenkénti felülvizsgálatát.

Ezen időszakos ellenőrzés elvégzését a fogyasztónak kell kéri a gázszolgáltató vállalattól. A bejelentés elmaradásáért és az abból eredő következményekért a fogyasztó a felelős. Az ellenőrzés végrehajtása népgazdasági érdek, mely elsősorban a fogyasztók egészsége, testi épsége és anyagi javainak megővására irányul.

Az ellenőrzés célja a biztonságos gázfelhasználás érdekében a gázfogyasztó berendezések műszaki és üzembiztonsági szempontból történő felülvizsgálata, ill. a szükséges karbantartás, javítás elvégzése.

Fentiek végrehajtása érdekében felhívjuk Tisztelt Fogyasztóink szíves figyelmét, hogy az ellenőrzést

— PÉBÉ-ÜZEMUNKNÉL, PÉCS, TEL.: 12-295;

— SIKLÓS, GÁZCSERETELEG, TEL.: 434;

— KOMLÓ, GÁZCSERETELEG, TEL.: 82-615;

— MOHÁCS, GÁZCSERETELEG, TEL.: 446;

— SZIGETVÁR, HÁRSFA U. 10., TEL.: 509.

szíveskedjenek megrendelni.

Az ellenőrzést 8 napon belül vállalatunk elvégzi.

— DDGÁZ —

SZEREZZEN ZENÉT... MAGÁNAK

ÁRIÁK

PUCCINI: Turandot, Tosca,
Manon Lescaut, Pillangókisasszony
VERDI: Aida, Machbeth,
A lombardok c. operáiból

SASS SYLVIA

/SZOPRÁN/

Londoni Szimfonikus Zenekar
Vezényel: Lamberto Gardelli

Az opera új csillaga — ezzel a felirattal jelentette meg a londoni DECCA cég Sass Sylvia új lemezét. A világ legnagyobb énekesi után a fiatal magyar művésszel is felvették a már számtalan hangfelvételen megörökített Verdi és Puccini-áriákat, mert Sass Sylvia csodálatos hangja, egyéni, sokszínű előadása új szépséggel ajándékozza meg hallgatóit.

SLPX 12011 ÁRA: 70 Ft

HUNGAROTON
HÁZIMUZSIKA

Dolgozókat felvesznek

„A” kategóriás mgtsz mezőgazdasági gépészmérnököt (ötéves szakmai gyakorlattal, gépészeti ágazatvezetői állás beiktatására) és falpari technikai végzettségű, legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkezőt keres felvételre fűrésztelap vezetői állás betöltésére. Bérzés a 19/1977. (V. 25.) MEM—MUM sz. rendelet szerint. Jelentkezéseket a Magyar Hírdető pécsi Sallai utcai hirdetőbe kérjük, „A” kategóriás mgtsz jellegére. (13247/1966)

Arakisérőket, raktári segédmunkásokat felvesznek. Jelentkezés: Pécs, Megyeri út 59. Fűszert munkaúgy. (1346/1960)

A BARANYA megyei Baromfifeldolgozó és -forgalmazó Közös Vállalat imk villanyszereleket és lakatosokat keres felvételre. Jelentkezni lehet a vállalat műszaki osztályán, Pécs, Edison u. (1363/00031)

A DELKŐ Mecsekvidéki Kőbányák nagyharsányi üzemében gyakorlattal rendelkező motorszerező szakmunkást keres felvételre. Jelentkezni lehet: a nagyharsányi kőbánya üzemvezetőjénél. (1329/1947)

KOCSIKISÉRŐKET, női dolgozókat raktári anyagmozgatóknak azonnali belépéssel felvesznek. Jelentkezés: AMFORA ÜVERT, Megyeri út 59. RAKTÁRBÁZIS. (1324/1773)

A PÉCSI Ingatlankezelő Vállalat felvételt hirdet: — közműves, segédmunkás (rakodó), villanyszerező munkakörökben. Jelentkezni lehet a vállalat munkügyi osztályán a délelőtti órákban. (Pécs, Rákóczi út 55.) (1348/1842)

FELVESZÜNK nyugdíjas központi-fűtéses, vízvezeték-szerelő, lakatos szakmunkásokat. Jelentkezés: Pécs, Lyceum u. 5. szám alatt. (1343/1961)

Élelmiszerkereskedelmi, hús-, hentesárú eladók, bolti takarítókat, segédmunkásokat, továbbá érettségivel rendelkezőket boltiönnyel és számla-ellenőri munkakörbe felveszünk. Baranya megyei Élelmiszerker. V. Munkaúgy, Ifjúság u. 11. (1321/1929)

TAKARITÓNÓT azonnali belépéssel felveszünk. Jelentkezni lehet: Pécs, Sallai u. 31. (1311/1941)

A VOLÁN 12. sz. Vállalat pécsi munkahelyre kázanifűtőt, mohácsi üzemegységhez autódaru-kezelőt felvesz. Jelentkezés: Pécs, Bolgár Néphadsereg u. 6., munkaező-gazdálkodás, illetve Mohács, Szt. István u. 6. (1359/1819)

KÖZÉRDÉKÜ

ARAMSZUNET LESZ június 4-től 8-ig 8—15 óráig a Felsőhávi u., Vak Bottyán u., Tette u. és a Kesztyűgyár által határolt területen.

ARAMSZUNET LESZ f. hó 4-én, 5-én, 6-án 8—16 óráig a Lehel u., Árpád u., Vörös Hadsereg u. területén.

A MOHÁCSI Dr. Marek József Mezőgazdasági Szakközépiskola felvételt hirdet a levelező tagozatra. A képzés két szakon folyik, mezőgazdasági gépészeti és növénytermesztő-állattenyésztő szakon. Jelentkezni általános iskolai végzettséggel és kétféves szakirányú gyakorlattal vagy szakirányú szakmunkás képesítéssel lehet. A szakmunkások a második, illetve a harmadik évfolyamba nyerhetnek felvételt. Jelentkezni jelentkezési lapon lehet, július 31-ig. Nyomatványt az iskolától lehet kérni. Bővebb felvilágosítást a levelező tagozaton, Mohács, Dózsa György út 18. sz. alatt adunk. Igazgatóság.

A PÉCSI Orvostudományi Egyetem 1979. június 4-én délután 4 órakor tudományos ülést tart a központi épület (Szigeti út 12.) II. sz. tantermében. Tárgy: Gofman Ljubov, Nemeth László, Szilárd István, Süle Tamás, Nagy Judit, Deák György, Ambrosz Mária (II. sz. Belklinika, Körbonctani Intézet és Megyei Vértanszfusziós Állomás): Örökösödési törvény jogszabályai. — Nagy Judit, Ambrosz Mária, Bajtai Gábor, Deák György, Füst György, Süle Tamás, Szűcs György (II. sz. Belklinika, Körbonctani Intézet, Megyei Vértanszfusziós Állomás, Országos Vértanszfusziós és Haematológiai Intézet, Megyei KÖJAL): Vírusok patogénitási szerepe IgA glomerulonephritisben. — Bransch Hilda, Nagy Judit, Süle Tamás, Deák György (II. sz. Belklinika, Körbonctani Intézet): IgE szerepe nephropathiákban. — Nemeth László, Gofman Ljubov, Deák György (II. sz. Belklinika, Körbonctani Intézet): Glomerularis basalmembrán-ellenes sejtközelítette immunválasz nephropathiákban. — Hazafi Klára, Győri László, Csopó József, Karáton András (II. sz. Belklinika, Pécsi Honvéd Kórház, Idegklinikai és Urológiai Klinika): Neuropsychiatriai és klinikai electrophysiológiai vizsgálatok chronikus veseelégtelenségben szenvedőkön. — Rumi György, Solt István, Potty István, Nemeth Árpád (II. sz. Belklinika, Körbonctani Intézet): A gyomor- és duodenumbiopsia értéke a generalizált amyloidosis felismerésében. — Sámik József, Boros György, Ágoston Márta, Karáton András (II. sz. Belklinika, Urológiai Klinika): Peritoneális dialysis hatása chronikus uraemiás betegek alvadás-tovarára. — Süle Tamás, Gofman Ljubov, Nagy Judit, Sámik József, Nemeth László, Deák György (II. sz. Belklinika, Körbonctani Intézet): Vesebetegek gondozása és orvosi rehabilitációja.

MIT HOL VÁSÁROLJUNK

A nemzetközi gyermekjáték napján Minden egyes UNICEF üdvözlő lappal egy-egy gyermek segíti. A képeslapok teljes árát a pécsi Centrum Aruház az UNICEF által létesített „Nemzetközi gyermekalapra” fizeti be. Tekintsek meg a Svájcban készült gyönyörű színes borítékos képeslapokat a vevőszolgálatnál és az ajándékosztályunkon. Ára: 2,40-8 Ft-ig.

Széchenyi téri AJANDEKBOLUNK a tatarozás alatt is gazdag áruválasztékkal várja t. vásárlóit!

Labdarúgó NB I., 30. forduló

1979. június 2.	EREDMENY	NEZŐSZAM	VEZETTE	GÖLLÖVÖK	A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA
Bp. Honvéd—D.-újváros	1:0 (0:0)	2 000	Ruzsa	Weimper	1. Ú. Dózsa 30 18 9 3 69-34 45 2. Ferencváros 30 16 10 4 63-35 42 3. Diósgyőr 30 17 6 7 53-30 40 4. Bp. Honvéd 30 15 8 7 54-30 38 5. Vasas 30 12 10 8 48-42 34 6. Videoton 30 11 10 9 41-38 32 7. Rába ETO 30 10 11 9 34-27 31 8. Pécsi MSC 30 8 14 8 31-39 30 9. ZTE 30 9 11 10 38-36 29 10. Tatabánya 30 9 11 10 42-42 29 11. STC 30 9 11 10 39-40 29 12. Dunaújváros 30 9 11 10 44-47 29 13. Békéscsaba 30 9 8 13 41-45 26 14. MTK-VM 30 10 6 14 34-42 26 15. MÁV Előre 30 8 8 14 23-48 24 16. Csepel 30 5 13 12 30-39 23 17. Haladás 30 8 5 17 31-64 21 18. Bp. V. Izzó 30 3 6 21 25-62 12
ZTE—Videoton	2:2 (0:0)	4 000	Hátori	Hozbor (2), ill. Tieber és Burcsa	
MÁV Előre—DVTK	1:1 (1:0)	2 000	Körös	Meggyes, ill. Fűkő	
Csepel—Vasas Izzó	2:1 (2:0)	500	Tompa	Hegyi, Vad, ill. Varga (11-esből)	
Rába ETO—Tatabánya	1:2 (0:2)	1 000	Tóth	Pénzes, ill. Hegyi és Dupai	
PMSC—Békéscsaba	2:1 (1:1)	3 000	Tátrai	Dobány, Dárdai, ill. Tisza.	
Salgótarján—Haladás	1:0 (0:0)	5 000	Győri	Berindán	
Ú. Dózsa—Vasas	2:4 (2:1)	15 000	Pádár	Fazekas, Fekete, ill. Izsó (2), Zombori és Váradi	
MTK-VM—FTC	1:1 (1:1)	20 000	Nagy B.	Borsó, ill. Nyilasi	
					31. forduló, június 6. FTC—ZTE Diósgyőr—Honvéd Videoton—Újpest Tatabánya—MÁV Előre Békéscsaba—MTK-VM Haladás—Vasas Dunaújváros—Rába ETO PMSC—Csepel Vasas Izzó—STC

A pécsiek a kapu előtt határozottabbak voltak

PMSC—Békéscsaba 2:1 (1:1)

PVSK-pálya, 3000 néző. V.: Tátrai. PMSC: Katzirc — Schulteisz, Toma, Pál, Kincses (Tapaszt, a 19. percben) — Lutz, Morvai (Gallai, a 65. percben), Dárdai — Kardos, Kiss, Dobány. Edző: Szócs János. Békéscsaba: Győrfi — Királyvári, Kerekes, Kóhalmi, Lázár — Zsíros, Pogács (Pásztor, a 60. percben), Csepregi, Tisza — Mártai, Budavári (Bánáti, a 64. percben). Edző: Ondrik István.

A második percben Kardos 25 m-es lövése került el a vendégek kapuját. A pécsiek léptek fel támadóan. A 7. percben Csepregi vitte fel a labdát a balszélen, a pécsi védők szögletre szereltek. A békéscsabaiak szörvénys ellen-támadásokkal próbálkoztak. A 10. percben Kardos beadása után Kiss csúsztatott fejese alig kerülte el Győrfi kapuját. A 16. percben Mártai elől szerezte meg a labdát Katzirc. A 17. percben Kincses rúgást kapott a bal lábára, megsérült, nem tudott tovább játszani. A 21. percben Schulteiszet buktatta Királyvári. A bal oldalról Kardos adta be a labdát, Dobány 15 m-ről, kapásból lőtt a sarokba (1:0). A pécsiek tovább támadtak. Győrfinek kétszer is kellett mentenie Dárdai lövését. A 30. percben a felfutó Királyvári labdáját húzta le Katzirc. Feljöttek a vendégek. A 35. percben Kardos szögletét Pál fejelte, Győrfi bravúrral ütötte ki a sarokba tartó labdát. A 38. percben egyenlített a Békéscsaba. Pogács középre adott, Schulteisz és Katzirc egymásra vártak, Tisza rácsapott a labdára és 5 m-ről a kapuba továbbította (1:1). A 45. percben Kardos fejese célt tévesztett.

Szünet után a pécsiek kezdtek jobban. A 48. percben Dobány kiugrott a védők közül, lövését Győrfi könnyedén felsezde. Szorongatott a PMSC. Az 54. percben ismét vezetéshez jutott a Pécs. Tisza Dárdait szabálytalanul szerelte. Kardos legurított szabadrúgását Dárdai 17 m-ről a hálóba bombázta (2:1). A békéscsabaiak nem adták fel a küzdelmet. A 66. percben Budavári került jó helyzetbe, de Katzirc megszerezte előle a labdát. A 73. percben Csepregi bal sa-

Győrfi, a békéscsabaiak kapusa szomorúan néz a labda után. Dárdai szabadrúgásáigálval megszerezte a győzelmet a PMSC.

rokba tartó lövését Katzirc bravúrral szögletre tolt. A 79. percben Lutz indította Kardost, aki kicselezte a ráfutó Lázárt, 18 m-ről lövése szánta el magát, de a kecsesgető helyzetben labdáját messze elkerülte Győrfi kapuját. A mérkőzés hátralévő perceiben mindkét csapat próbálkozott támadásokkal, de az eredmény nem változott.

A várakozásnak megfelelően a pécsiek irányították a játékot. A vendégek szemmel láthatóan döntetlenre mentek, inkább védekeztek. A PMSC vezető gólja után a békéscsabaiak is nyíltabban játszottak, s a pécsi védők jóvoltából sikerült egyenlíteni. Szünet után ismét vezetéshez jutott a lendületesebben játszó PMSC. Ezután küzdelmes játék alakult ki. A piros-feketék jól játszó középpályásaik révén több helyzetet teremtettek. A cserék némi lendületet adtak a vendégeknek. Végeredményben a kapu előtt határozottabbak pécsieknek sikerült maguknak biztosítani a győzelmet. A PMSC védői közül Toma játékka emelkedett ki, nagyvonalúan, magabiztosan játszott.

Olimpiai sportlottó-kupa

Két nemzetközi olimpiai sportlottó kupát is láthatnak a magyar jégkorong-szeretők. 1979. november 7. és 11. között négy I. ligás szlovák csapat jön Magyarországra, és játszik a négy magyar klubbal. A tervek szerint a Skalica, a Nyitra, a Topolcsány és a Zsolna korongozói mérkőznek az FTC-vel, Ú. Dózsa-val, BVSC-vel és Sz. Volánnal.

Az 1980. január 15–17-i NOS kupa már válogatottakat hív jégre: Franciaország, Olaszország és Jugoszlávia legjobbjai látogatnak Budapestre. A negyedik induló a magyar válogatot,

Pál ezúttal is hasznos tagja volt a csapatnak. Lutz a második félidőben lényegesen feljavult, Dárdai nagy akarással küzdött. Szép gólt lőtt. Dobány ügyesen illeszkedett be a játékba, jól osztogatott, gólt is lőtt. Kardos főleg az első félidőben többször becsapta a védőket. A vendégek közül Győrfi, Kóhalmi, Tisza játéka emelkedett ki.

Hegyi István

PMSC—Békéscsaba 4:1 (1:0). NB I. tartalékmérkőzés, Pécs. V.: Kovács. Góllövők: Vigh (2), Jónás (11-esből), Maján (öngól), illetve Vágási.

FÉNYVÉDŐ FAKTOR 3 normál érzékenységu borre megalapozott napozás folytatásához átlagos ereju napsütésben

FÉNYVÉDŐ FAKTOR 5 érzékeny borre nyári napozás kezdetén erős napsütésben

Nemzetközi női röplabdamérkőzés

Köszegi leütése elshuan a kubaik sánca felett

Fotó: Arató László

Kuba—Magyarország 3:0

A kánikulai hőség ellenére nagy közönség volt kíváncsi a pécsi sportcsarnokban a kubaik lányok vendégjátékára. Dr. Vaszyil Béla—Bíró Imre játékvezetésével a két csapat a következő összeállításban kezdett: Kuba: Perez, Tellez, Pomares, E. Diaz, Ana Garcia, Urgelles. Csere: A. Diaz, Martinez, Alfonso, Capote, Guilarte. Edző: Eugénio George. Magyarország: Juhász, Gerevichné, Feketéné, Radnai, Torma, Köszegi. Csere:

Buzekné, Palotásné, Bánhegyiné, Szabó, Anker, Fodorné. Edző: Hennig Ernő és Nagy Jenő.

A mintegy 1500 néző előtt a magyar csapat nagy lelkesedéssel és jól játszva kezdte a mérkőzést, 5:4-re meg a mieink vezettek, de aztán a kubaik, elsősorban Perez nagyszerű ütéseivel 9:6-ra elhúztak. A lányok ekkor még egyszer összeszedték magukat: Gerevichné jól ütött, Torma Ági szellemesen ejtett és tiznél ismét együtt volt a két csapat. Innen a kubaik már ellenállhatatlanok voltak és Urgelles leütésével már az első játszmalabdát megnyerték (15:10).

A második és harmadik játszmában a magyar csapat cseréi is szóhoz jutottak, akik a világbajnok csapat ellen kicsit elfogódottan, sok hibával játszottak és nem tudták megszorítani sem a kubaikat. A második játszmában mindössze három, a harmadik játszmában pedig csak négy pont-ra telt a magyar csapat erejéből.

E. George: — A magyarokon látszott, hogy még csak a felkészülés elején tartanak, a mi csapatunk viszont már több komoly mérkőzéssel a háta mögött érkezett Pécsre. Ennek ellenére jobb játékot vártam csapatomtól.

Hennig Ernő: — Az első játszma utáni visszaesést csak részben magyarázzák a cserék. A második és harmadik játszmában sem a küzdőszellemmel, sem a fegyelemmel nem voltam elégedett. Biztató viszont a hosszú kihagyás után ismét pályára lépett Feketéné és Torma játéka.

Az előmérkőzésen az Universitas PEAC női csapata a BVSC-vel játszott NB I-es bajnoki mérkőzést, amelyet a BVSC nyert 3:0-ra (2, 11, 13).

Ambrus György

SPORT ON SPORT

Kosárlabda

Szombaton befejeződött Szombathelyen a Savaria Kupa női kosárlabda-torna.

Lengyelország—NSZK 70:54 (35:22).

Magyarország—Csehszlovákia 77:71 (26:40).

A Savaria Kupa végeredménye:

1. Magyarország 3 gy., 2. Csehszlovákia 1 gy., 3. NSZK 1 gy., 4. Lengyelország 1 gy.

Bp. Honvéd—PVSK 102:90 (48:48). Felszabadulási Kupa férfi mérkőzés, Pécs.

Megyei bajnokság

Pécsi Kinizsi—Vasasi Bányász 2:1 (2:0). Vasas, 100 néző. V.: Varga. A sörgyáriak megérdemelten győztek a továbbra is gyengélkedő bányászcsapat ellen. Góllövők: Hargitai (2), ill. Lechman, Jók Hargitai, Decsi, Turbék, illetve Mihálovics, Bogdán.

Mai sportműsor

KEZILABDA. NB I. férfiak: PMSC—Bp. Honvéd, Pécs, városi sportszarnok, 11.00. NB I. nők: PMSC—Postás SE, Pécs városi sportszarnok, 9.40. NB II. nők: Zsolnay SE—Tata, Zsolnay-pálya, 10.00.

KOSARLABDA. NB II. nők: Szigetvár—Székesfehérvári Ikarus, Székesfehérvár, 10.00.

RÖPLABDA. NB I. nők: U. PEAC—BVSC, POTE-csarnok, 9.00. NB II. férfiak: Bakony Vegyész—U. PEAC, Vaszprém, 10.00. NB II. nők: Pécsi VM—Bauktibányász, Pécs, Balokányliget, 11.00.

LABDARUGÁS. NB II.: Komlói Bányász—K. Rákóczi, Komló, 17.00. MAV NTE—PVSK, Nagykanizsa, 17.00. Megyei I. osztály: Szigetvár—Istvánakna, Szigetvár, 17.00. Mázaszszvár—Boly, Mázaszszvár, 17.00. P. Kesztyűgyár—Vajszló, Pécsbányatelep, 17.00. Siklós—Beremend, Siklós, 17.00. Sellye—U. PEAC, Sellye, 17.00. Mágocs—MTE, Mágocs, 17.00. Steinmetz SE—P. Postás, Szalonta, 17.00.

ATLETIKA. Komló Kupa országos futóverseny és kocogónap. Siklonda, 9.30 és KBKS-sporttelep, 16.25.

TÁJÉKOZDÁSI FUTAS. Megyei váltóbajnokság. Búdoskúti turistaház környéke, 9.00.

Dunántúli Napló

Az MSZMP Baranya megyei Bizottságának lapja
Főszerkesztő: Mitzki Ervin
Főszerkesztő-helyettesek:
Báling József és Hallama Erzsébet
Szerkesztési ügyelet 8–20 óráig
10-053, 20 óra után 15-726
Kiadja
a Baranya megyei
Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Braun Károly
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Pécs, Pf.: 134. Hunyadi út 11. 7601
Telefon: 15-000, 15-762, 15-852,
15-245, 15-264
Szerkesztőség telek: 12-421
Kiadó telek: 12-320

Készült offset rotációs eljárásal
Saphir 96-os gépen
Pécsi Szikra Nyomda
Pécs, Engel János u. 8. 7630
Tel.: 13-177, 13-696. Telex: 12-211
Felelős vezető: Szendrői György

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető
a hírlapkiadó postahivataloknál
és kézbesítőknél.
Előfizetési díj egy hóra 30,- Ft
negyedévre 90,- Ft,
egy évre 360,- Ft
Indexszám: 25 054
ISSN 0133-2007